

František Kožíšek a Vladislav Raška

Ernest Thompson Seton

Personální bibliografie neperiodických publikací v češtině

Personal Bibliography of Non-periodic Publications in Czech Translation

Vytvořeno k 160. výročí narození Černého vlka

Released on the 160th anniversary of the birth of Black Wolf

LIGA LESNÍ MOUDROSTI

Ernest Thompson Seton

**Personální bibliografie neperiodických publikací
v češtině**

LES – edice Ligy lesní moudrosti
Svazek 18
2020

Lektoroval Tomáš Studenovský – Tuwanakha
Foto na obálce: Ernest Thompson Seton
(Library of Congress, LC-DIG-ggbain-26122).

© František Kožíšek a Vladislav Raška, 2020
© Liga lesní moudrosti, 2020

František Kožíšek a Vladislav Raška

Ernest Thompson Seton

Personální bibliografie neperiodických publikací v češtině

Personal Bibliography of Non-periodic Publications in Czech Translation

Vytvořeno k 160. výročí narození Černého vlka.
Released on the 160th anniversary of the birth of Black Wolf.

Obsah

Contents

Předmluva autorů / Foreword by authors	7
Předmluva Julie A. Setonové / Foreword by Julia A. Seton	9
I. Bibliografie českých knih E. T. Setona / Book Editions in Czech	10
A. Knižní dílo beletristické, naučné a návodné / Seton's works of fiction, education and instruction	10
Chronologický přehled Setonových knih / Chronological overview of Seton's books	10
Záznamy vydaných knih / Records of published books	16
B. Prózy ve sbornících a knihách jiných autorů / Seton's works found in the anthologies and books of other authors	51
II. Edice spisů / Editions of collected works	74
III. Anglické názvy povídek a jejich zařazení do původních povídkových souborů / English titles of short stories	81
IV. Rejstřík knižních titulů / Index of book titles	84
Zkratky / Abbreviations	87
Vzorové záznamy / Model Entries	88
Ediční poznámka / Editorial note	90
Summary	91
Foreword by authors	92
Foreword by Julia A. Seton	94
Poděkování / Acknowledgement	95
Informace o autorech / Information on authors	95

Předmluva autorů

V srpnu tohoto roku uplynulo 160 let od narození Ernesta Thompsona Setona (14. 8. 1860 – 23. 10. 1946), muže mnoha zálib i profesí: spisovatele, malíře, přírodovědce, zálesáka, pedagoga... Všechny tyto činnosti mu sloužily k naplňování jeho poslání – hlubšímu poznání přírody (a člověka) a zprostředkování tohoto poznání druhým lidem: „Protože jsem poznal trýzeň žízně, vykopával jsem studnu, ze které mohou pít i jiní.“ Proto založil hnutí lesní moudrosti – woodcraftu, proto je řazen i k duchovním otcům skautingu, proto si získal mimořádnou oblibu i mezi trampy a dalšími táborníky.

Žil v Anglii, Kanadě a USA, a i když také hodně cestoval a přednášel, do střední Evropy pronikaly jeho myšlenky především prostřednictvím jeho knih, resp. překladů a výběrů z jeho knih. Jeho jediná návštěva v Československu (1936) už nebyla žádnou misijní cestou, Setonovo „evangelium“¹ zde již bylo léta pevně zakotveno a jeho tvůrce se mohl těšit mimořádné pozornosti a úctě, mohl sklízet setbu zasetou jeho knihami.

Co naši čtenáři v těch knihách nacházeli, že se těšili takové oblibě a vycházely znovu a znovu? Kuráž a inspiraci pro pobyt v přírodě po vzoru indiánů a zálesáků včetně mnoha praktických „know-how“, moudrý a laskavý vhled do života zvířat, okouzlení cestami do málo dotčené přírody, sounáležitost s utlačovanými indiány, útek ze všednosti do světa romantiky, impuls a motiv pro všestranné zdokonalování, mravní zásady a oporu pro chování „fair play“, zkušeného vůdce na cestě lesní moudrosti, návod na zorganizování skupiny podobně smýšlejících přátel bez ohledu na jejich věk...

Asi bychom mohli zmínit ještě tucet dalších věcí, které lidé v Setonových knihách nacházeli, my ale zmíníme už pouze jedinou: útěchu. A budeme ji ilustrovat na málo známém případě Ireny „Inky“ Bernáškové (1904–1942), první české ženy popravené nacisty za odbojovou činnost.² V roce 1910 odešel její otec s celou rodinou za prací do USA. Sotva začala Inka chodit do školy a naučila se anglicky, setkala se s knihami E. T. Setona a nadchla se pro ně, takže vstoupila ke skautkám (v době, kdy byl Seton „Chief Scout“ amerických skautů). Po návratu do vlasti roku 1921 byla činná především v Sokole a hned po okupaci Československa hitlerovským Německem se zapojila do odbojové činnosti – vydávala ilegální časopis *V boj* a převáděla ohrožené osoby na Slovensko. Po dopadení vzala veškerou vinu na sebe a přes kruté mučení nikoho neprozradila. Když už čekala v berlínské věznici na vykonání trestu smrti, mohla si vypůjčit na čtení nějaké knihy. Mezi

¹ Viz Pavel Hošek, *Evangelium lesní moudrosti: Duchovní odkaz zakladatele skautingu Ernesta Thompsona Setona*. Brno, Centrum pro studium demokracie a kultury 2019.

² Viz Jana Vrzalová, *Zasnoubena se smrtí: Zapomenutý příběh Inky Bernáškové, první Češky popravené nacisty*. Brno, JOTA 2017.

vypůjčenými autory byl také Seton, jak se o tom zmiňuje v jednom z posledních dopisů své rodině.

Proč někdo ve chvíli, kdy mu zbývá už jen pár týdnů, dnů, hodin z násilně přetrženého života, sáhne po Setonově knize? Touha ještě jednou zažít, aspoň zprostředkovaně a na dálku, svět hlubokých lesů a táborových ohňů? Utvrdit se v přesvědčení, že falešná hra znamená zradu a poctivá hra si někdy žádá i oběti? Vstřebat do sebe moudrost, jak se vyrovnat se smrtí, třeba z příkladu jednání indiána Quonaba v knize *Rolf zálesák*? To už se nikdy nedozvíme, ale je to další pozoruhodný důkaz toho, jak hluboko pod kůži se mohou setonovky dostat.

Češka Inka četla Setona v mládí v anglickém originále, a na konci života paradoxně v němčině. Miliony českých čtenářů ho ale četly a mohou číst ve svém mateřském jazyce. A zde se dostáváme k dalšímu fenoménu: těžko bychom vedle češtiny našli jiný jazyk, do kterého byla přeložena tak podstatná část Setonova díla, ve kterém vycházejí Setonovy knihy tak dlouho a pravidelně, ve kterém vyšlo tolik různých titulů v nesčetných vydáních. Pro milovníky čísel pak uveďme sumarizační přehled za období 1909 až 2020: v češtině bylo vydáno 86 Setonových titulů ve 123 vydáních, dalších 78 svazků (ve 161 vydáních³) obsahovalo výňatky z jeho knih nebo bylo jeho dílem výrazně inspirováno – nejčastěji se jednalo o české knihy lesní moudrosti. Celkem to tedy představuje 164 titulů v 284 vydání, kterými Seton obohatil českou knižní kulturu. Když řekneme, že se u nás Seton dostal mezi literární klasiky, nebude to žádná nadsázka, zejména pokud si připomeneme, že Seton je už přes sto let nedílnou součástí českých čítanek a že se s ním tedy děti chtě nechtě setkávají ve škole. Již v roce 1912 vydal Císařský královský školní knihosklad *Čítanku pro české školy měšťanské* s úryvkem z povídky Bingo a od té doby vyšlo přes padesát různých čítanek s ukázkami ze Setonových povídek a knih, včetně těch, ze kterých se učí děti dnes.

E. T. Seton – Černý vlk vytvořil úžasné dílo. Když však budete listovat touto knihou, uvědomíte si, jaké ne méně ohromující úsilí vynaložily desítky českých překladatelů a vydavatelů, kolik nadšení, píle a často nezištné mravenčí práce muselo být vykonáno, abychom se mohli pochlubit dnes tak početnou českou bibliografií. Ti všichni nejmenovaní si zaslouží náš dík, ale jednoho z nich zde uveďme, protože v tomto výročním Setonově roce se i on dožívá významného jubilea – 13. ledna 2020 se dožil devadesáti let nejpilnější poválečný překladatel a editor Setonova díla Miloš Zapletal – Zet. Děkujeme.

Máte rádi Setonovy knihy i drobnější publikace a po prolistování této knihy jste s lítostí zjistili, že jste již všechno četli? Nezoufejte, všechno ze Setona, co stojí za překlad, dosud do češtiny přeloženo není, a tak si jen přejme, aby píle překladatelů a vydavatelů neustávala a počet Setonových titulů se dále rozhojňoval. A aby se také nezapomínalo na nová vydání, aby mohly čerpat z této studnice lesní moudrosti i nadále nové generace.

³ Vydání čítanek může být ve skutečnosti mnohem více.

Předmluva Julie A. Setonové

Jsem třetí generace ze Setonova rodu, která navštívila Česko, a první, která ho navštívila více než jednou. Když jsem v roce 2014 přijela na tábořiště na Kosím potoce a viděla, kam a jak až sahá vliv mého dědečka, mé oči se zalily slzami a srdce naplnilo hrdotí. A mé oči a srdce se zalily opět, když jsem mohla recenzovat tuto knihu, která je důkazem, že ten vliv nezasáhl jen malou část českého národa, ale většinu. Dosud jsem neměla ponětí, kolik překladatelů a vydavatelů muselo vynaložit tolik svého drahocenného času, aby českým čtenářům zpřístupnili Setonovy povídky o zvířatech a severoamerických indiánech, jeho program budování osobnosti určený pro mládež a jeho vědecké popisy zvířecích druhů. Když mi čeští přátelé věnovali nějakou v češtině vydanou knihu s krásnými ilustracemi, smáli se: „Dali bychom ti taky anglický překlad, ale ten už máš!“

Vlastním jak prepis, tak audio nahrávku vánočního rozhlasového poselství E. T. Setona, řadu fotek a dokonce i krátký filmový záznam z návštěvy mých prarodičů v Československu v zimě roku 1936. Moji rodiče navštívili Česko v létě 1996. Během mé první návštěvy jsem mohla s Čechy sdílet část deníkových zápisů mé babičky o zdejší návštěvě v roce 1936 a vyslechla osobní svědectví o navázaných přátelstvích mých rodičů během jejich návštěvy v roce 1996. Cítila jsem se zde být přijata jako člen rodiny, a když jsem v roce 2019 přijela opět, stala jsem se oficiálně členkou Ligy lesní moudrosti. V mé pracovním mám řadu českých knih a plno fotografií a korespondence s mými českými přáteli.

Tato bibliografie, tyto příběhy a všechna přátelství uzavřená během těch let společně dokládají pevnou vazbu mezi Čechy a Setonovou rodinou. Jako strážce odkazu mého dědečka se těším, že se budu dozvídat o nových a nových překladech a vydáních Setonových knih, sbírek, výborů a dalších děl.

Během závěrečných prací na této publikaci jsem byla ve spojení s autory a snažila se odpovídat na jejich dotazy ohledně konkrétních povídek a titulů, aniž bych měla přesnou představu o kontextu, šíři a významu celé bibliografie. Děkuji překladatelům, kteří zpřístupnili Setonovo dílo českým čtenářům, vydavatelům těchto knih a hlavně jejich čtenářům, bez kterých by nebyla potřeba tyto knihy vydávat a nyní pořizovat jejich soupis. Nakonec bych ráda poděkovala Františku Kožíškovi a Vladislavu Raškovi, že připravili tento přehled. Ačkoli nebudu mocí osobně přečíst všechny české knihy, které jsou v tomto přehledu uvedeny, jsem šťastná, že existují a jsou k dispozici. A cítím se poctěna, že jsem k tomu mohla také drobně přispět.

Julie A. Seton, Ph. D.

I.

Bibliografie českých knih E. T. Setona

Book Editions in Czech

A.

Knižní dílo beletristické, naučné a návodné

Seton's works of fiction, education and instruction

Chronologický přehled Setonových knih

Chronological overview of Seton's books

Prvá vydání jsou uvedena verzálkami
First editions are given in capital letters

1909
BINGO / LOBO / MATKA LIŠKA

1910
PTAČÍ PŘÍBĚHY: STRÍBROLEB / RUDOKRČEK / VRABČÁK HŘMOTIL
PRÉRIJNÍ VLK, PŘÍTEL MALÉHO JIMA / [WULLY, OVČÁCKÝ PES]

1911
BERAN REK / MEDVĚD ŠEDA: ŽIVOTOPISY ZVÍŘAT

1912
POVÍDKA O BAŽANTOVI
BINGO A MATKA LIŠKA

1914
PŘÍBĚHY ZVÍŘAT VOLNĚ ŽIJÍCÍCH

1915
POVÍDKY O ZVÍŘATECH I a II

1916
POVÍDKY O ZVÍŘATECH III

1919
Povídky o zvířatech I (2. vyd.)

1920

Bingo / Lobo / Matka liška (2. vyd.) 1920
Ptačí příběhy: Stríbroleb/Rudokrček/Vrabčák Hřmotil (2. vyd.)

1922

DUCH LESŮ: Zpověď E. T. Setona a jiné úvahy o původu a podstatě zálesáctví (skautingu)
Duch lesů (2. vyd.)
Povídky o zvířatech II a III (2. vyd.)

1923

INDIÁN: Rysy Indiánova charakteru
DĚTI DIVOČINY: Příběhy zvířat
O VEVEŘICI: Románek šedé veveřky

1924

DOMINO: Románek stříbrné lišky
ÚSVIT NA CEDROVÉ HOŘE: Román divokého západu
MEDVĚD MONARCHA
DĚTI DIVOČINY DOMA: Pohledy do života zvířat
ARKTICKOU PRÉRIÍ: Canoí 2 000 mil za stády karibů

1925

ROLF ZÁLESÁK
ZA SANDHILLSKÝM JELENEM
WAHB: Příhody grizzlyho
ZVÍŘATA HRDINOVÉ: Rekovné příběhy zvířat
DVA DIVOŠI: Dobrodružství dvou chlapců, kteří žili jako Indiáni, a čemu se naučili
Z LESNÍ ŘÍŠE
DVANÁCT TAJEMSTVÍ LESA: výchovný program E. T. Setona
Rolf zálesák (2. vyd.)
Děti divočiny (2. rozšířené vyd.)
Domino (2. vyd.)
Úsvit na Cedrové hoře (2. vyd.)
Medvěd Monarcha (2. vyd.)
Arktickou prérií (2. vyd.)
O veveřici (2. vyd.)

1926

DĚTI PUSTIN: Příběhy zvířat
BINGO a jiné příběhy zvířat
PTAČÍ PŘÍBĚHY

1927

Děti divočiny (3. vyd.)

O veveřici (3. vyd.) Rolf zálesák (3. vyd.)	1928
Domino (3. vyd.) Úsvit na Cedrové hoře (3. revidované vyd.) Děti divočiny doma (2. vyd.) Dva divoši (2. vyd.) Monarcha (3. vyd.) Rolf zálesák (4. vyd.) Děti divočiny (4. vyd.)	1929
Wahb + Za sandhillským jelenem (2. vyd.) Zvířata hrdinové (2. vyd.) Bingo (2. vyd.) Děti divočiny doma (3. vyd.) Dva divoši (3. vyd.) Domino (4. vyd.) O veveřici (4. vyd.) Děti divočiny (5. vyd.)	1931
Préríjní vlk / Wully, ovčácký pes / Liška-matka: Povídky o zvířatech (2. rozšířené vyd.)	1933
ZVÍŘÁTKA HRDINOVÉ	1934
Arktickou prérií: Canoí 2 000 mil za stády karibů (3. vyd.)	1936
O ČERNÉM RYZÁKU	1937
ZE ŽIVOTA SEVERNÍCH ZVÍŘAT I-V: Biologické črty	1938
Bílý sob: Hrdinové volné přírody (3. vyd.)	1940
KATUG, DÍTĚ SNĚHU: Povídka o bílé lišce	1945
STOPAMI ČERNÉHO VLKA	

Stopami Černého vlka (2. vyd.)	1946
DVA DIVOŠI: O dobrodružství dvou chlapců, kteří žili jako Indiáni, a o tom, co všechno se naučili (1. vyd. nového překladu)	1957
SPRINGFIELDSKÁ LIŠKA MOJI ZNÁMÍ Z DIVOČINY	1961
Dva divoši (2. vyd. nového překladu)	1962
DIVOKÉ DĚTI LESŮ MEDVĚD MONARCHA / DOMINO – STŘÍBRNÝ LIŠÁK STOPY V DIVOČINĚ Moji známí z divočiny (2., přepracované vyd.)	1968
Z LESNÍHO KRÁLOVSTVÍ ROLF ZÁLESÁK (nový cenzurovaný překlad)	1969
KNIHA LESNÍ MOUDROSTI	1970
Dva divoši (3. vyd. nového překladu)	1971
POVÍDKY OD TÁBOROVÉHO OHNĚ	1972
Rolf zálesák (2. cenzurované vyd.)	1973
KRÁL VLKŮ [výbor]	1974
Dva divoši (4. vyd. nového překladu)	1976
CESTA ŽIVOTEM A PŘÍRODOU	1977
VZNIK HNUTÍ WOODCRAFTERSKÝCH INDIÁNŮ (samizdat)	1979

1983
Dva divoši (5. vyd. nového překladu)

1984
Moji známí z divočiny (3., přepracované vyd.)
Rolf zálesák (3. cenzurované vyd.)

1988
POSELSTVÍ RUDÉHO MUŽE (samizdat)
U tisíce ohňů (samizdat)

1990
SVITEK BŘEZOVÉ KŮRY: ČINY A MISTROVSTVÍ (rozmnoženina)
Dva divoši (6. vyd. nového překladu)

1991
Stopy v divočině (2. vyd.)
Kniha lesní moudrosti (2. vyd.)

1992
Poselství rudého muže (1. vyd.)

1997
Rolf zálesák (4. cenzurované vyd.)
Poselství rudého muže (2. vyd.)

1998
PO JELENÍ STOPĚ
BLESK / POVÍDKY Z DIVOČINY
ZVÍŘATA HRDINOVÉ

1999
DĚTI DIVOČINY (nový překlad, celkem 6. vyd.)
KRÁL VLKŮ
CHYTRÝ MÝVAL OD KILDEROVY ŘÍČKY
STRÍBRNÝ LIŠÁK

2000
PŘÁTELE [Z] DIVOČINY (nový překlad, celkem 2. vyd.)
KAZATEL Z CEDROVÉ HORY (nový překlad, celkem 4. vyd.)

2001
ARKTICKÁ PRÉRIE: 3 200 kilometrů na kánoji za stády sobů (nový překlad, celkem 4. vyd.)
Rolf zálesák (1. doplněné, celkem 9. vyd.)

2002
DĚTI DIVOČINY DOMA (nový překlad, celkem 6. vyd.)

2003
INDIÁNI: KNIHA LESNÍ MOUDROSTI I

2004
SVITEK BŘEZOVÉ KŮRY: KNIHA LESNÍ MOUDROSTI II

2005
DVA DIVOŠI: Dobrodružství dvou chlapců, kteří se učili žít jako indiáni (1. vyd. nejnovějšího překladu)

2012
MONARCH, THE BIG BEAR OF TALLAC / VLADAŘ, VELKÝ MEDVĚD Z TALLACU

2013
STOUPÁNÍ NA HORU

2016
U tisíce ohňů (2. doplněné vyd.; kopie strojopisu)

2018
Dva divoši (7. vyd. překladu z roku 1957, celkem 10. resp. 11. vyd.)

Záznamy vydaných knih

Records of published books

1909

Bingo / Lobo / Matka liška: Povídky o zvířatech⁴

Přeložil J. F. Khun⁵

- 1. vyd. Praha: F. Topič 1909, t. Unie Praha, brož. 83 s. (12 × 18 cm), [neilustrováno]; Osení, knihy mladých čtenářů, sv. 15;
- 2. vyd. tamtéž 1920, t. Veleslavín Praha;
- [3. vyd.⁶ Praha: J. Otto 1930 (?)].

Obsah: Slovo úvodní (B. Bauše⁷), s. 7–10; *Bingo, povídka o mém psu* (A-4); *Lobo, král Currumpawský* (A-1); *Matka liška* (A-5); Slovníček.

Poznámky: Výbor povídek.

1910

Ptačí příběhy: Stríbroleb / Rudokrček / Vrabčák Hřmotil

Přeložil J. F. Khun

- 1. vyd. Praha: F. Topič 1910, t. Unie Praha, brož. 83 s. (12 × 18 cm), [neilustrováno]; Osení, sv. 21;
- 2. vyd. tamtéž 1920, t. Veleslavín Praha.

Obsah: *Stríbroleb, povídka o havranu* (A-2); *Rudokrček, vypravování o stepokuru z donského údolí* (A-8); *Vrabčák Hřmotil, příběhy pouličního trubadúra* (A-12); ETS [medailonek] (W.); Slovníček.

Poznámky: Výbor povídek.

Prerijní vlk, přítel malého Jima / [Wully, ovčácký pes]

Přeložil [Ferdinand Krch]

- 1. vyd. Praha: Tiskový výbor Československé sociálně demokratické strany dělnické 1910, t. Dělnická knihtiskárna, brož. 47 s. (11 × 14 cm), vyzdobeno šesti pérovkami E. T. Setona; Knihovnička mládeže Nový svět, roč. 1, č. 6.

⁴ Podnázev je uveden jen na přebalu.

⁵ Josef F. Khun (1869–1928), český učitel, spisovatel (autor povídek pro mládež) a překladatel z angličtiny, polštiny, francouzštiny, ruštiny, švédštiny a italštiny, esperantista a propagátor jazyka ido.

⁶ Kniha není doložena, o její údajné existenci svědčí pouze katalogizační záznam v NK ČR vycházející z České národní bibliografie.

⁷ Bohumil Bauše [bouše] (1845–1924), středoškolský pedagog, popularizátor přírodních věd, spisovatel a překladatel. Viz *Lexikon české literatury 1, A–G*, s. 161–162.

Obsah: *Prerijní vlk, přítel malého Jima* (A-27); *Wully, ovčácký pes* (A-7); [Doslov] s. 43–46.

Poznámky: Výbor povídek. Název povídky *Wully* je uveden jen v obsahu, s. 47. Autor překladu a doslovu není uveden; překlad je shodný s textem F. Krcha (*Prerijní vlk...*, 1931). Na celý ročník knihovničky (6 čísel) byly vydány původní desky.

Dostupné:

<http://kramerius5.nkp.cz/view/uuid:563b66f0-2667-11e7-a38c-005056827e51?page=uuid:33242160-3bfd-11e7-82f6-001018b5eb5c>

1911

Beran Rek / Medvěd Šeda: Životopisy zvířat

Přeložil J. F. Khun

- 1. vyd. Praha: F. Topič 1911, t. Unie Praha, brož. 131 s. (12 × 18 cm), [neilustrováno]; Osení, sv. 37.

Obsah: *Rek, divoký beran Kootenayský* (A-11); *Medvěd Šeda* (A-10); E. T. Seton [medailonek], s. 121; Slovníček, 122–126.

Poznámky: Výbor povídek.

Dostupné:

<https://kramerius.svkhk.cz/view/uuid:455a5c9c-6427-4ac7-9414-65c5dba0bec0?page=uuid:ccda13da-ac70-11ea-87e7-00155d012102>

1912

Povídka o bažantovi

Přeložil J. Červený [Antonín Macek⁸]

- 1. vyd. Praha: Tiskový výbor Československé sociálně demokratické strany dělnické, 1912, t. Knihovnička mládeže – samostatná příloha měsíčníku Nový svět, roč. 3, č. 4. (11 × 14 cm), [neilustrováno]; Knihovnička mládeže – samostatná příloha měsíčníku Nový svět, roč. 3, č. 4.

Obsah: Další překlad povídky (A-8), náležející do souboru *Wild Animals I Have Known*.

Poznámky: Na titulní straně je sice napsáno *vypravuje J. Červený*, přesto se jedná o standardní překlad.

Dostupné:

<http://kramerius5.nkp.cz/view/uuid:ec64e1c0-266b-11e7-9efd-005056827e52?page=uuid:db785c80-3c09-11e7-82f6-001018b5eb5c>

⁸ Antonín Macek (1872–1923), spisovatel, novinář a překladatel, viz *Lexikon české literatury 3/I, M–O*, s. 14–17.

Bingo a Matka liška

Přeložil [J. F. Khun]

- [1. vyd v tomto uspořádání, 2. vyd. obou povídek] Kralovice: F. Šrekr 1912, t. F. Šrekr, 39 s. (12 × 17 cm); Románová příloha Kralovického obzoru,⁹ roč. 2, únor–květen 1912.

Obsah: *Bingo* (A-4) a *Matka liška* (A-5).

Poznámky: Výbor povídek. Překladatel není uveden, text překladu je převzat z publikace J. F. Khuna: *Bingo / Lobo / Matka liška* (1909).

1914

Příběhy zvířat volně žijících: s 16 obrázky, kreslenými spisovatelem

Wild Animals I Have Known

Přeložil [Otakar Záhorský]

- 1. vyd. Bystřice pod Hostýnem: Karel Svoboda [1914], t. J. B. Zápotočný Rokycany, 225 s. (13 × 18 cm); il. E. T. Seton.

Obsah: Čtenáři; *Bingo, příběhy mého psa* (A-4); *Stříbrokvrn, povídka o vráně* (A-2); *Zuboušek, vypravování o zajícovi* (A-3); *Lobo, král Currumpawský* (A-1); *Matka liška* (A-5); *Rudý límeček, příběhy kura prériového z Donského údolí* (A-8); *Wully, ovčácký pes* (A-7); *Mimochodník* (A-6).

Poznámky: Úplný překlad původního povídkového souboru, povídky jsou jen v jiném pořadí než v originále; nejsou zde Setonovy pérové kresby, pouze celostránkové ilustrace, ale jen 16 z 29. Nakladatel vydal i původní zdobené desky. Povídky vycházely nejdříve v samostatných sešitech *Jiskerky* (č. 3-12); jejich přehled je uveden na s. 227–228 (*Vydal jsem*).

Dostupné:

<http://kramerius5.nkp.cz/view/uuid:aa7d0780-f139-11e7-a97b-005056827e51?page=uuid:d9a1ae90-02b8-11e8-816d-5ef3fc9bb22f>

1915

Povídky o zvířatech I–III

Přeložil J. F. Khun

- 1. vyd. Praha: F. Topič 1915 (díl I + II), 1916 (díl III), t. Unie, 315 + 299 + 263 s. (A6), [neilustrováno], (vydány i orig. celoplátěné desky J. Weniga);
- 2. vyd. tamtéž 1919 (díl I), 1922 (díl II + III), t. Vondruška, Spott a sp. (díl I) a Veleslavín (díl II+III).

⁹ Kralovický obzor – Vševedělávací, národohospodářský a politický krajinský časopis hájící zájmy Kralovicka, Manětínska, Radnicka a Českého Podbořanska.

Obsah: **Díl I:** *Tito, příběhy stepní vlčice* (A-17); *Čink, ze psíka statný pes* (A-15); *Micka, kočka se smetiště* (A-21); *Billy, postrach poustky* (A-23); *Chlapec a rys* (A-24); *Rek, divoký beran kootenayský* (A-11); *Rychlonohý Janek, povídka o zajíci* (A-25); *Arno, příběhy poštovního holuba* (A-22); *Medvěd Honzík* (A-13).

Díl II: *Matka čírka a její pozemní putování* (A-14); *Skokejš* (A-16); *Vrabčák Hřmotil, příhody pouličního trubadúra* (A-12); *Natrhouško, vypravování o zajíčkoví* (A-3); *Bingo, povídka o mém psu* (A-4); *Mustang, kůň mimochodník* (A-6); *Wully, obyčejné ovčácké psisko* (A-7); *Stříbroleba, povídka o havranu* (A-2); *Chňap, povídka o bullterrierovi* (A-26); *Medvěd šeda* (A-10); *Vlk winni-pecký* (A-27); *Rudokrček, vypravování o stepokuru z Donského údolí* (A-8).

Díl III: *Pověst o bílém sobu* (A-28); *Proč sýkora úhelničeka jednou za rok třeští* (A-18); *Lobo, král currumpawský* (A-1); *Matka liška* (A-5); *Medvěd Monarcha* (A-19); *Po stopě sandhillského jelena* (A-9); *Lišák stříbřitý* (A-29); Doslov (B. Bauše).

Poznámky: Třísvazkový výbor obsahuje všechny povídky z prvních tří povídkových souborů včetně čtyř publikovaných samostatně – tedy knižní tvorbu ETS z let 1898–1909, s výjimkou povídky *O veveřici* (A-20). Knihy vyšly nejen v brožované, ale též ve zdobené vazbě; kresby na titulní straně brožovaného vydání a na deskách vazby se liší, a nejsou od E. T. Setona.

Dostupné: Digitalizovaný dokument – Díl 2:

<http://kramerius5.nkp.cz/view/uuid:f6f2dd00-e7f6-11e4-9f58-005056827e52?page=uuid:7b6bcab0-6cf4-11e5-b4b4-005056827e51>

1922

Duch lesů: Zpověď E. Th. Setona a jiné úvahy o původu a podstatě zálesáctví (skautingu)¹⁰

Přeložil Miloš Seifert¹¹

- 1. vyd. Praha: Federace čsl. skautů (v květnu) 1922, t. Horký a spol. Praha, 71 s. (11 × 17 cm), [frontispice: portrét autora od Adolfa Böhma, neilustrováno]; Knihovna Federace čsl. skautů v Praze, sv. 1;
- 2. vyd. tamtéž 1922.

Obsah: Slovo překladatelovo, s. 5–7; Životopis E. T. Setona (z časopisu *The Mentor*), s. 9–11; *Duch lesů: Zpověď E. Thompsona Setona*, s. 13–36; *Podstata zálesáctví* (Řeč Ben S'Nashe), s. 37–48; *Poselství zálesácké* (P. D. Fagans),

¹⁰ Na obálce je podnázev *Duch lesů: původ a podstata skautingu: Se životopisem Setonovým a programem „Zálesácké Ligy Americké“*.

¹¹ Miloš Seifert – Woowotanna (1887–1941) středoškolský učitel, přírodovědec, spisovatel, překladatel a zakladatel československého woodcrafterského hnutí; viz *Lexikon české literatury 4/I, S–T*, s. 72–73.

s. 49–52; *Zkoušky, jimiž dokážete, kolik je ve vás života* (Interview Franka Cranea s E. T. Setonem), 53–64; *Cit a zálesáctví*, s. 65–67; *Stoupání na horu*, 68–69 (vše E. T. Seton).

Poznámky: Originál stati *Duch lesů – The Spirit of the Woods, a Confession* – vyšel v časopise *Century Magazine* v prosinci 1921, s. 213–224; originál povídky *Stoupání na horu – Climbing the Mountain* – je z *The Birch Bark Roll of Woodcraft*.

1923

Indián: Rysy Indiánova charakteru

E. Th. Setona vypravování u táborového ohně¹²

Přeložil a upravil Miloš Seifert

- 1. vyd. Praha: B. Kočí 1923, t. Středočeská knihtiskárna Praha, váz. 120 s. (A6); il. s mnoha vyobrazeními [E. T. Seton].

Obsah (hlavní oddíly): Úvodem / Indián (M. Seifert), s. 7–12; *Povídky a legendy ze života Indiánů*, (H. M. Burr, P. Johnsonová a ETS), s. 15–54; *Velcí náčelníci*, s. 57–78; *Z posledních stránek historie Indiánů*, s. 81–112; *Poselství Indiánovo*, s. 115–118.

Poznámky: Z originálu *The Book of Woodcraft and Indian Lore* (mimo několika povídek) vybral, přeložil a upravil M. Seifert.

Děti divočiny: Příběhy zvířat¹³

Wild Animal Ways

Přeložil B. Z. Nekovařík¹⁴

- 1. vyd. Praha: B. Z. Nekovařík vlastním nákladem 1923, t. Al. Koníček Praha, 192 s. (A5), 1 obraz. příl.; Knihovna Walden,¹⁵ [sv. I];
- 2. [rozšířené] vyd. tamtéž 1925, t. Löschner a spol. Praha, 208 s.; Walden, sv. I (rediguje Miloš Seifert).

Obsah: Předmluva (od E. T. Setona); *O Černém ryzáku, psanci* (A-42); *O Běsovi, či život a dobrodružství divokého kance* (A-43); *Way-Ača, můjval* (A-44); *Billy, pes, jenž se osvědčil* (A-45) [pov. je zařazena až do 2. vyd.]; *Atalafa*,

¹² Na obálce je variantní podnázev *Indián: Vypravování u táborových ohňů*.

¹³ Podnázev jen na přebalu a později i v nakladatelském přehledu.

¹⁴ Bohumil Zdeněk Nekovařík (1898–1979) překladatel americké literatury, vydavatel cestopisných a dobrodružných knih pro mládež; v mládí žil několik let v USA, po návratu v Praze, ve Zlíně a od roku 1951 v Šumperku. Viz *Lexikon české literatury 3/I, M–O*, s. 472–473.

¹⁵ O edici Knihovna Walden pojednáme v kapitole Edice spisů. K názvu edice: z počátku se v přehledu vydaných knih – stejně tak je tomu v tomto 1. vydání *Děti divočiny* – píše o edici, tedy knihovně „Walden“, později se název edice ustálil na „Knihovna Walden“; budeme se tedy i nadále držet tohoto názvu.

okřídlený skřítek (A-46); *Divoké husy windygoulské* (A-47); *Jinny, zkrocení zlé opice* (A-48).

Poznámky: Úplný překlad povídkového cyklu s výjimkou povídky *Billy*, která byla zařazena až do 2. vydání, to obsahuje navíc další 3 celostránkové ilustrace, tedy celkem 4 z původních 8 v americkém vydání.

O veveřici: Románek šedé veveřky

Bannertail: The Story of a Graysquirrel

Přeložil B. Z. Nekovařík

- 1. vyd. Praha: B. Z. Nekovařík nákladem vlastním 1923, t. Horký a spol. Praha, 122 s. (A5); Knihovna Walden, sv. II;
- 2. vyd. tamtéž 1925, t. Löschner Praha, 126 s., (rediguje M. Seifert).

Poznámky: Tato povídka (A-20) vyšla i v USA samostatně (poprvé v roce 1905), byla bohatě ilustrovaná, měla 230 stran, 8 celostránkových obrazů a navíc grafický titulní list; do 1. českého vydání z nich byly přejaty jen 4 a titulní obraz s českým textem; 2. vydání bylo obohaceno navíc o jeden obraz (tedy celkem 5 + titulní list). Text obsahuje oproti 1. vydání občasná stylistická i věcná vylepšení. Anotace o edici je až na poslední straně; přehled vydaných knih do druhého vydání není zařazen.

1924

Domino: Románek stříbrné lišky

The Biography of a Silver Fox or Domino Reynard of Goldur Town

Přeložil B. Z. Nekovařík

- 1. vyd. Praha: B. Z. Nekovařík 1924, t. Horký a spol., 112 s. (A5), [obsahuje 6 obrazových příloh z 10 původních]; Knihovna Walden, sv. III (rediguje M. Seifert);
- 2. vyd.¹⁶ tamtéž 1925, t. Löschner Praha.

Poznámky: Původní samostatné vydání povídky (A-29).

Úsvit na Cedrové hoře: Román divokého západu

The Preacher of Cedar Mountain: A Tale of the Open Country

Přeložil B. Z. Nekovařík

- 1. vyd. Praha: B. Z. Nekovařík 1924, t. Horký a spol., 288 s. (A5), [neilustrováno]; Knihovna Walden, sv. IV (rediguje M. Seifert);
- 2. vyd. tamtéž 1925, t. Löschner Praha, 296 s.

Poznámky: Úplný překlad románu; původní vydání bylo také bez autorových ilustrací – obsahovalo jen zdobenou vazbu a frontispice (Clarence Rowe).

¹⁶ Je vyznačeno na brožované obálce i na titulním listu – *II. vydání*. Na s. 21 chybí pérová kresba; štočky obrazů jsou bez rámečků, některých případech se jedná o výřezy.

Medvěd Monarcha¹⁷

Monarch: The Big Bear of Tallac

Přeložil B. Z. Nekovařík

- 1. vyd. Praha: B. Z. Nekovařík 1924, t. Horký a spol., 111 s. (A5), [obsahuje 6 obrazových příloh z 8 původních]; Knihovna Walden, sv. V (rediguje M. Seifert);
- 2. vyd.¹⁸ tamtéž 1925, t. Löschner, 105 s.

Poznámky: Původní samostatné vydání povídky (A-19).

Děti divočiny doma: Pohledy do života zvířat¹⁹

Wild Animals at Home

Přeložil B. Z. Nekovařík

- 1. vyd. Praha: B. Z. Nekovařík 1924, t. Neuber, Pour a spol., 203 s. (A5), [obsahuje 16 celostránkových ilustrací či fotografií z 48 původních]; Knihovna Walden, sv. VII (rediguje M. Seifert);
 - obálkové vyd. 1927²⁰ (viz číslo národní bibliografie: cnb000344759).
- Obsah:** Předmluva (od E. T. Setona); *O chytrém kojotovi* (A-30); *Psoun a jeho příbuzenstvo* (A-31); *Kožišinová zvířata – liška, kuna, bobr a vydra* (A-32); *Parohatí a kopynatí moji přátelé* (A-33); *Netopýři v Čertově kuchyni* (A-34); *Dobrák tchoř* (A-35); *Starý šedivec – jezevec* (A-36); *Veverka a její chvostnatí bratři* (A-37); *Králci a jejich zvyky* (A-38); *Skřítkové táborových ohňů* (A-39); *Plíživé kočky – velké i malé* (A-40); *Medvědi vyššího i nižšího řádu* (A-41).

Poznámky Úplný překlad původního povídkového cyklu.

Arktickou prérii: Canoí 2 000 mil za stády karibů: Popis cesty do území severně od jezera Aylmerského²¹

The Arctic Prairies: A Canoe-Journey of 2,000 Miles in Search of the Caribou: Being the Account of a Voyage to the Region North of Aylmer Lake

Přeložil B. Z. Nekovařík

- 1. vyd. Praha: B. Z. Nekovařík 1924, t. Neuber, Pour a spol., 292 s. (A5), [obsahuje vedle ilustrací i 18 fotografií z 54 původních]; Knihovna

¹⁷ *Medvěd Monarcha* – tento název je na titulní straně, zatímco na plátěné vazbě a na přebalu: *Monarcha: Románek šedého medvěda*.

¹⁸ Vyznačeno (II. vydání) na brožované obálce i na titulním listu.

¹⁹ V přehledu Knihovny Walden a na přebalu uveden podnázev *Příběhy zvířat ve volné kanadské přírodě*.

²⁰ V Souborném katalogu je tato citace: SETON, Ernest Thompson. *Děti divočiny doma = [Wild animals at home]: Pohledy do života zvířat*. Nové vyd. Praha: nákl. vlast., 1927. 201, 1 s., 11. Walden; VII. Kniha však není v žádné knihovně doložena.

²¹ Na obálce brožovaných svazků je uveden podnázev *Cestopis: Canoí 2000 mil po kanadských vodách za severskou zvěří*.

Walden, sv. VIII (rediguje M. Seifert);

- 2. vyd. tamtéž 1925, t. Löschner.

Poznámky: Úplné vydání původního cestopisu.

1925

Rolf zálesák: Dobrodružství zálesáka Rolfa, indiána Quonaba a psa Skúkuma²²

Rolf in the Woods: the Adventures of a Boy Scout with Indian Quonab and Little Dog Skookum

Přeložil B. Z. Nekovařík²³

- 1. vyd. Praha: B. Z. Nekovařík 1925, t. Neuber, Pour a spol., 342 s. (A5), [obsahuje 9 obrazových příloh z 12 původních]; Knihovna Walden, sv. IX (rediguje M. Seifert);
- 2. vyd.²⁴ tamtéž 1925, t. Löschner.

Poznámky: Úplné vydání původního románu.

Za sandhillským jelenem

The Trail of the Sandhill Stag

Přeložil M. Seifert

- 1. vyd. Praha: B. Z. Nekovařík 1925, t. Neuber, Pour a spol., 80 s. (A5), [obsahuje 6 obrazových příloh z 8 původních]; Knihovna Walden, sv. X (rediguje M. Seifert).

Poznámky: Původní samostatné vydání povídky (A-9).

Wahb: Příhody grizzlyho²⁵

The Biography of a Grizzly

Přeložil B. Z. Nekovařík

- 1. vyd. Praha: Knihovna Walden (B. Z. Nekovařík) 1925, t. Neuber, Pour a spol., 100 s. (A5), [obsahuje 8 obrazových příloh z 12 původních]; Knihovna Walden, sv. XII (rediguje M. Seifert);

²² Na přebalu a v nakladatelském přehledu je uveden variantní podnázev *Dobrodružství zálesáka Rolfa, indiána Quonaba a psa Skúkuma v kanadské divočině*.

²³ O podílu Miloše Seiferta na překladu píše Tomáš Studenovský v knize *Rebel s hlavou v oblacích*, LLM 2017, s. 283.

²⁴ Jediný rozdíl mezi vydáními spočívá v uvedení jiné tiskárny; u 1. vydání je název edice, autor a název na titulním listu vytištěn červenou barvou. Brožované výtisky – snad jen 1. vydání – byly opatřeny přebalem, na němž nad pérovou kresbou týpí vystupuje barevná hlava indiána proti úplňku.

²⁵ Na titulní straně není podnázev uveden.

- Obálkové vydání z přelomu let 1928/1929;²⁶ ostatní údaje jsou shodné s předchozím záznamem.

Poznámky: Původní samostatné vydání povídky (A-10). Je doložená varianta obálky s podnázvem: *Příběhy grizzlyho* [nikoli Příhody!], zcela dole pak místo kresby medvěda (převzaté ze s. 52) je nově uvedeno: *Nakladatelství J. Otto, spol. s r. o. v Praze a Bratislavě*. Na zadní straně obálky je inzerováno dílo W. J. Longa, *Děti kanadské divočiny* (1928) jako již vyšlé, současně slibuje další Longovo dílo; to vyšlo v následujícím roce (*Ptáci nebeští*, 1929). To dosvědčuje, že se jedná o tzv. „obálkové vydání“²⁷. B. Z. Nekovařík pozbyl koncem roku 1926 práva na další vydávání Setonových knih²⁸; ale autorská práva k dosavadním překladům mu samozřejmě zůstala. Od roku 1927 se proto ujímá vydávání Knihovny Walden úspěšné pražské nakladatelství J. Otto,²⁹ to současně také odkupuje od Nekovaříka jeho neprodanou skladovou produkci a některé tituly tímto způsobem doprodává. Někdy na přelomu roků 1928 a 1929 ze zásob odkoupených od B. Z. Nekovaříka, nechal seskládat původní potištěné archy z roku 1925 do knižních bloků a opatřil je novou obálkou s uvedením své firmy; tak vzniklo toto obálkové vydání. Jediný rozdíl mezi těmito „vydáními“ spočívá v umístění celostránkových ilustrací, které byly vytištěny samostatně na jiném druhu papíru (s vyšší gramáží), nebyly sice opatřeny čísly stran, ale v číslování knihy jim byl na náležitém místě ponechán prostor; jenže zde byly vřazeny na jiná místa, takže kniha působí dojmem, že na původních vyčleněných místech chybějí stránky. Na tomto místě musíme připomenout, že při výrobě knih v těchto letech byla nejdražší sazba. Ta se však po vytištění archů musela rozmetat, aby

²⁶ Mimo novou obálku tištěnou na křídovém papíře zůstává knižní blok nezměněn, takže na titulním listu zůstalo samozřejmě i původní vnočení 1925. Tiráž nakladatel Nekovařík, ani J. Otto nepoužívali. O tzv. obálkovém vydání viz níže.

²⁷ Za první republiky bývalo běžné, že nakladatel, který z jakéhokoli důvodu nemohl nadále prodávat svou knižní produkci, odprodal již vytištěné knihy (často však ještě nesvázané nebo nesnesené do knižních bloků pro brožované vydání), tedy svůj knižní sklad jinému nakladateli, a ten pak opatřil tyto knižní bloky jen svým přebalem, na němž uvedl své nakladatelské údaje; někdy nechal nově vytisknout i titulní list (na němž mohlo být i nové vnočení). Tak vznikala obálková vydání; původní sazba i tiráž však stále prozrazovaly původního nakladatele. Samozřejmě se nejednalo o nové vydání, nýbrž jen doprodej knih původního majitele v novém přebalu. U mnohých knih v tzv. dobové vazbě – což je vazba nepůvodní, ale vzniklá v desetiletí jejich vydávání – tak dnešní majitel nemusí poznat, že jeho kniha mohla být kdysi takovým obálkovým vydáním. Knihvazací totiž obálky zpravidla do vazby knihy nevkládali.

²⁸ Zájemce o peripetie vztahu mezi B. Z. Nekovaříkem a M. Seifertem odkazujeme na knihu T. Studenovského *Rebel s hlavou v oblacích*, LLM 2017, s. 283–284.

²⁹ J. Otto – pražské nakladatelství s rozsáhlou produkcí; působnost 1871–1949; zakladatel Jan Otto (1841–1916) ji majetkově provázal s knihtiskárnou včleněnou do podniku Česká grafická unie. Viz *Lexikon české literatury 3/I, M–O*, s. 715–725.

bylo možno sazbu použít pro tisk dalších knih. Proto bylo neekonomičtější vytisknout archy ve větším množství; po vyprodání první části (někdy se označovalo jako 1. vydání) se nechaly seskládat další archy – mohl se přidat jen nový titulní list s jiným vnočením. Případná ztráta potištěných archů byla výhodnější než nová, nákladná sazba.

Zvířata hrdinové: Rekovné příběhy zvířat

Animal Heroes: Being the Histories of a Cat, a Dog, a Pigeon, a Lynx, Two Wolves and a Reindeer

Přeložili B. Z. Nekovařík a Pavla Moudrá³⁰

- 1. vyd. Praha: vydává a řídí B. Z. Nekovařík 1925, t. Neuber, Pour a spol., 227 s. (A5), [obsahuje 8 obrazových příloh z 19 původních]; Knihovna Walden, sv. XIII.

Obsah: Poznámka pro čtenáře (od E. T. Setona); *Legenda o bílém sobu* (A-28); *Kočka ze zákoutí* (A-21); *Arnaux* (A-22); *Vítězný vlk Billy z pustiny* (A-23); *Hoch a rys* (A-24); *Zajíc Koníček* (A-25); *Chňap* (A-26); *Winnipegský vlk* (A-27).

Poznámky Úplný překlad původní povídkového cyklu (povídky jsou jen v jiném uspořádání – *Legenda* je v původním svazku jako poslední).

Dva divoši: Dobrodružství dvou chlapců, kteří žili jako Indiáni, a čemu se naučili

Two Little Savages: Being the Adventures of Two Boys who Lived as Indians and what They Learned

Přeložil B. Z. Nekovařík

- 1. vyd. Praha: Knihovna Walden (vydává a řídí B. Z. Nekovařík) 1925, t. Löschner a spol., 360 s. (A5), [obsahuje 10 obrazových příloh na křídovém papíru z 22 původních a 6 ze 7 celostránkových návodných kreseb]; Knihovna Walden, sv. XV;
- v roce 1927³¹ „vydalo“ údajně nakladatelství J. Otto i tento titul jako tzv. obálkovém vydání (viz číslo národní bibliografie: cnbo00344768); kniha však není fyzicky známa.

Poznámky: Úplné vydání původního románu.

³⁰ Pavla Moudrá (1861–1940), aktivistka, spisovatelka a překladatelka. Krátkou spoluprací vysvětluje Nekovařík v dopise Moudré: *jmenovitě Setona, ponechám si cele pro sebe, neboť mně fascinuje*. Můžeme se však úspěšně domnívat, že hlavní pohnutkou byla Nekovaříkova nechuť dělit se o honoráře za komerčně úspěšné překlady Setonových knih.

³¹ V Souborném katalogu NK je citace: SETON, Ernest Thompson. *Dva divoši: Dobrodružství dvou chlapců, kteří žili jako Indiáni a čemu se naučili*. Nové vyd. Praha: Nekovařík, 1927. 354, 1 s. Walden; XV.

Dvanáct tajemství lesa: Výchovný program E. T. Setona

Přeložil a životopisnou studii o Setonovi opatřil Miloš Seifert;

- 1. vyd. Praha: B. Kočí 1925, t. Koppe-Bellman, 40 (48) s. (14 × 18 cm), [il. E. T. Seton].

Obsah: Slovo překladatelovo (M. Seifert), s. 5–7; Ernest Thompson Seton (M. S.), s. 9–19; *Dvanáct tajemství lesa*, s. 21–39; [přehled vydaných knih nakladatelství B. Kočí], s. 41–48.

Poznámky: Životopisná studie (*E. T. Seton – A sketch*) je převzata ze spisku: *Ernest Thompson Seton, a biographical sketch done by various hands, to which is attached a complete bibliography of works of this author* z nakladatelství Doubleday, Page and Co., 1925. Originál stati *Dvanáct tajemství lesa – The Twelve Secrets of the Woods* vyšel r. 1916 v časopise *The Craftsman Magazine of N. Y.*

Z lesní říše

Woodland Tales

napsal Ernest Thompson Seton, zakladatel *The Woodcraft League of America*; upravil česky Miloš Seifert, zakladatel a náčelník českého hnutí *Lesní Moudrosti*³²

- 1. vyd. Praha: Melantrich 1925, t. Melantrich, 222 s. (14 × 19 cm); na 100 ilustrací autorových, zdobená celoplátěná vazba³³ s barevným přebalem Václava Čutty, [il. E. T. Seton a K. Langer³⁴]; *Knihy lesní moudrosti – Woodcraftu*, rediguje M. Seifert.

Obsah: S drobnými výjimkami (uvedenými níže) úplný překlad Setonova souboru povídek pro děti.

Poznámky: Přeložil, upravil, předmluvou a vlastními povídkami doplnil M. Seifert, jehož vlastní i upravené texty jsou v obsahu označeny hvězdičkami.

1926

Děti pustin: Příběhy zvířat³⁵

Lives of the Hunted: Containing a True Account of the Doings of Five Quadrupeds & Three Birds

Přeložil B. Z. Nekovařík

- 1. vyd. Praha: Knihovna Walden (vydává a řídí B. Z. Nekovařík) 1926, t. Löschner a spol., 216 s. (A5), [obsahuje 10 obrazových příloh z 30 původních]; Knihovna Walden, sv. XVI.

³² Citováno z titulní strany.

³³ Vyšla též brožovaná varianta s kresbou ETS na obálce.

³⁴ Několik doplňujících ilustrací.

³⁵ Podnázev uveden na brožované obálce i titulním listu.

Obsah: Předmluva (E. T. Seton); *Krag, beran kootenayský* (A-11); *O Honzíkově* (A-13); *Tito, příběhy stepní vlčice* (A-17); *Čink, rekovný příběh psa* (A-15); *Proč sýkora úhelniček jednou v roce třeští* (A-18); *Matka Čírka a její pozemské putování* (A-14); *O myšce Kangaroo* (A-16); *Uliční troubadour* (A-12).

Poznámky: Úplný překlad původního povídkového cyklu (povídky jsou jen v jiném uspořádání).

Bingo a jiné příběhy zvířat

Wild Animals I Have Known [1. část výboru povídek]

Přeložil B. Z. Nekovařík³⁶

- 1. vyd. Praha: Knihovna Walden (vydává a řídí B. Z. Nekovařík) 1926, t. Löschner a spol., 228 s. (A5), [obsahuje 7 obrazových příloh z 20 původních]; Knihovna Walden, sv. XVII.

Obsah: Slovo ku čtenáři (E. T. Seton); *Bingo, povídka o mém psu* (A-4); *Wully, žluté ovčácké psisko* (A-7); *Lobo, král Currumpawský* (A-1); *Springfieldská liška* (A-5); *Natrhouško, vypravování o zajíčkovi* (A-3).

Poznámky Tento výbor 5 povídek ze souboru *Wild Animals I Have Known* se třemi zbývajícími v následujícím svazku *Ptačí příběhy* tvoří komplet Setonovy první slavné knihy, která mu přinesla světovou proslulost. Tento povídkový cyklus kupodivu ve Waldenu jako celek nevyšel; poprvé česky byl vydán v roce 1914 (*Příběhy zvířat volně žijících*) a podruhé až v roce 1968 (*Divoké děti lesů*).

Ptačí příběhy

Wild Animals I Have Known [2. část výboru] / *The Natural History of the Ten Commandments*

Přeložil B. Z. Nekovařík

- 1. vyd. Praha: Knihovna Walden (vydává a řídí B. Z. Nekovařík) 1926, t. Löschner a spol., 128 s. (A5), [obsahuje 7 obrazových příloh z 9 původních]; Knihovna Walden, sv. XVIII.

Obsah: *Stríbroleb, povídka o havranu* (A-2); *Rudokrček, příběh stepokura z Donského údolí* (A-8); *Desatero přikázání ve světě zvířat: Předmluva, V. přikázání – O neposlušnosti, VI. Přikázání – O vraždě, VII. Přikázání – O mravní čistotě, VIII. Přikázání – O krádeži, IX. Přikázání – O křivém svědectví, X. přikázání – O žádostivosti; O mustangovi* (A-6).

Poznámky: Druhá část výboru povídek ze souboru *Wild Animals I Have*

³⁶ Překlady povídek v této i v následující knize *Ptačí příběhy* (tedy všechny povídky z cyklu *Wild Animals I Have Known*) jsou – s výjimkou několika málo slovních spojení či názvů – zcela totožné s překlady J. F. Khuna. Můžeme jen spekulovat, zda se Nekovařík domluvil s původním překladatelem. Knihy musely vyjít do konce roku 1926, Nekovařík se tudíž dostal do časové tísně (viz již výše zmíněný jeho spor s M. Seifertem).

Known: povídky *Stříbroleb, Rudokrček a O mustangovi*. Knihu doplňuje esej *Desatero přikázání ve světě zvířat*, ta vyšla pod původním názvem *The Ten Commandments in the Animal World* roku 1923 jako samostatná knížka (nakladatel Doubleday, Page and Co.) určena jako prémiový tisk odběratelům spisů ETS. Poprvé však vyšla již v roce 1907 časopisecky (*The Century Magazine*) i knižně (C. Scribner's Sons) pod názvem *The Natural History of the Ten Commandments*.

1927

Děti divočiny: Povídky o zvířatech³⁷

Wild Animal Ways

Přeložil B. Z. Nekovařík

- [1. vyd. (3. tohoto překladu)]³⁸ Praha a Bratislava: J. Otto 1926, t. [Unie Praha³⁹], 227 s. (A5), [obsahuje 8 obrazových příloh z 8 původních]; Knihovna Walden (Nové vydání), sv. I (Spisy E. T. Setona II), rediguje Jan Sv. Procházka;⁴⁰
- další vydání či dotisk⁴¹ tamtéž 1928 a 1929.

Obsah: Předmluva (od E. T. Setona); *O Černém ryzáku, psanci* (A-42); *O Běsovi, či život a dobrodružství divokého kance* (A-43); *Way-Ača, mýval* (A-44); *Billy, pes, jenž se osvědčil* (A-45); *Atalafa, okřídlený skřítek* (A-46); *Divoké husy windygoulské* (A-47); *Jinny, zkrocení zlé opice* (A-48).

Poznámky: Původní povídkový cyklus. Tato vydání můžeme považovat za třetí až páté; text překladu je shodný, knihy jsou občas doplněny poznámkami editora J. S. Procházky podepisovanými jako: *Pozn. red.*

³⁷ Podnázev je uveden na přebalu a v přehledu nakladatelské produkce; na titulní straně jej nakladatelství J. Otto zpravidla neuvádí.

³⁸ V novém vydání Knihovny Walden – s výjimkou románu *Úsvit na Cedrové hoře* – nakladatelství J. Otto nepoužívá označení vydání, budeme proto nová vydání – textově totožná, ale vnější úpravou rozdílná – považovat za 1. vydání v tomto nakladatelství, následně uvádíme celkové vydání tohoto překladu.

³⁹ I když tiskárna není vždy uvedena, můžeme ji při provázání obou podniků téměř s jistotou předpokládat.

⁴⁰ Jan Svatopluk Procházka (1891–1933) novinář, ochránce přírody, vysokoškolský pedagog; vedoucí 1. odd. Národního muzea etc., člen náčelnictva Junáka a starosta Ligy pro výchovu přírodou.

⁴¹ Svazky v novém vydání edice jsou shodné, a to jak sazbou, tak i výtvarným doprovodem, jediným rozlišením je vrocení; můžeme je tedy považovat za nová vydání, stejně tak jen za dotisky.

O veveřici

Bannertail: The Story of a Graysquirrel

Přeložil B. Z. Nekovařík

- [1. vyd. (3. tohoto překladu)] Praha a Bratislava: J. Otto 1927, t. [Unie], 114 s. (A5), [obsahuje 5 obrazových příloh⁴² z 8 původních]; Knihovna Walden (Nové vydání), sv. II (Spisy E. T. Setona III), rediguje Jan Sv. Procházka;
- další vyd. či dotisk tamtéž 1929.

Poznámky: Původní samostatné vydání povídky (A-20)

Rolf zálesák

Rolf in the Woods

Přeložil B. Z. Nekovařík

- [1. vyd. (3. tohoto překladu)] Praha a Bratislava: J. Otto 1927, t. [Unie], 489 s. (A5), [obsahuje 1 foto ETS a 9 obrazových příloh z 12 původních]; Knihovna Walden (Nové vydání), sv. IX (Spisy ETS I);
- další vyd. či dotisk tamtéž 1928;
- obálkové vyd. v Nakladatelském družstvu Máje [1937], 493 s.; t. (obálka) Rodina; ostatní údaje jsou shodné s předchozím záznamem.

Obsah: *Literatura o zvířatech a Ernest Thompson Seton* [úvodní stať a medailonek o ETS] (Jan Sv. Procházka), s. 7–16; Předmluva (E. T. Seton); *Rolf zálesák*.

Poznámky: Vedle zpravidla přírodovědných či zeměpisných poznámek doplnil editor Procházka tento svazek výjimečně i úvodem.

1928

Domino

The Biography of a Silver Fox

Přeložil B. Z. Nekovařík

- [1. vyd. (3. tohoto překladu)] Praha a Bratislava: J. Otto 1928, t. [Unie], vazba Fr. Kadeřábek⁴³, 102 s. (A5), [obsahuje 6 obrazových příloh z 10 původních]; Knihovna Walden (Nové vydání), sv. III (Spisy ETS IV);
- další vyd. či dotisk tamtéž 1929.

Poznámky: Původní samostatné vydání povídky (A-29).

⁴² Tedy všechny z 2. vydání; grafický titulní list zařazen nebyl, ty nakladatelství J. Otto nepřejímalo.

⁴³ Knihvazárna je uváděna jen výjimečně (vyražena do desek vzadu), snad jen tehdy, pokud nakladatel využil jinou firmu?

Úsvit na Cedrové hoře: Román divokého západu

The Preacher of Cedar Mountain

Přeložil B. Z. Nekovařík

- 3. vyd. (III. revidované a poznámkami opatřené vydání) Praha a Bratislava: J. Otto 1928, t. Unie Praha, 293 s. (A5), [s výjimkou kresby na titulní straně neilustrováno]; Knihovna Walden, sv. IV.⁴⁴

Poznámky: Původní román. Patitul, titulní list i následující strana je ve stejné grafické úpravě jako u druhého vydání.

Děti divočiny doma

Wild Animals at Home

Přeložil B. Z. Nekovařík

- [1. vyd. (2. tohoto překladu)] Praha a Bratislava: J. Otto 1928, t. Unie Praha, 195 s. (A5), [obsahuje 16 celostránkových ilustrací či fotografií ze 48 původních]; Knihovna Walden (Nové vydání), sv. VII (Spisy ETS VII);
- další vyd. či dotisk tamtéž 1929.

Obsah: Předmluva (E. T. Seton); *O chytrém kojotovi* (A-30); *Psoun a jeho příbuzenstvo* (A-31); *Kožišinová zvířata – liška, kuna, bobr a vydra* (A-32); *Parohatí a kopytnatí moji přátelé* (A-33); *Netopýři v Čertově kuchyni* (A-34); *Dobrák tchoř* (A-35); *Starý šedivec – jezevec* (A-36); *Veverka a její chvostnatí bratři* (A-37); *Králíci a jejich zvyky* (A-38); *Skřítkové táborových ohňů* (A-39); *Plíživé kočky – velké i malé* (A-40); *Medvědi vyššího i nižšího řádu* (A-41).

Poznámky: Původní povídkový soubor.

Dva divoši

Two Little Savages

Přeložil B. Z. Nekovařík

- [1. vyd. (2. tohoto překladu)] Praha a Bratislava: J. Otto 1928, t. Unie Praha, 486 s. (A5), [ilustrační doprovod je převzat z Nekovaříkova nakladatelství, takže obsahuje celkem 16 celostránkových obrazů z 29 původních, z toho je 10 tištěno na křídových přílohách]; Knihovna Walden (Nové vydání), sv. XV (Spisy ETS VIII);
- další vyd. či dotisk tamtéž 1929.

Poznámky: Původní román.

⁴⁴ V této knize chybí obvyklé upřesnění spisů: (Nové vydání) a (Spisy E. T. Setona); titulní list (s výjimkou změny údajů o nakladatelství J. Otto) je převzat z Nekovaříkova druhého vydání z roku 1925.

Monarcha

Monarch: The Big Bear of Tallac

Přeložil B. Z. Nekovařík

- [1. vyd. (3. tohoto překladu)] Praha a Bratislava: J. Otto 1928, t. Unie Praha, váz./brož. 104 s. (A5), [obsahuje 6 nečíslovaných obrazových příloh z 8 původních]; Knihovna Walden (Nové vydání), sv. V (Spisy ETS VI).

Poznámky: Původní samostatné vydání povídky (A-19). Na brožovanou část nákladu bylo vydáno kartónové pouzdro.

1929

Wahb

The Biography of a Grizzly

Přeložil B. Z. Nekovařík

- [1. vyd. (2. tohoto překladu)] Praha a Bratislava: J. Otto 1929, t. Unie Praha, vazba Nožička, 90 s. (A5), [obsahuje pouze 4 obrazové přílohy z 12]; Knihovna Walden (Nové vydání), sv. XII (Spisy ETS X).

Poznámky: Původní samostatná povídka (A-10) vychází v tomto nakladatelství společně v jedné knize s titulem *Za sandhillským jelenem*.

+

Za sandhillským jelenem

The Trail of the Sandhill Stag

Přeložil Miloš Seifert

- [1. vyd. (2. tohoto překladu)] Praha a Bratislava: J. Otto 1929, t. Unie Praha, 46 s. (A5), [toto vydání neobsahuje žádnou celostránkovou ilustraci (v originále je jich 12)]; Knihovna Walden (Nové vydání), sv. X (Spisy ETS XI).

Poznámky: Původní samostatné vydání povídky (A-9). Texty obou překladů jsou totožné s předchozím vydáním. Povídka tvoří se svazkem *Wahb* jednu knihu.

Zvířata hrdinové

Animal Heroes

Přeložili B. Z. Nekovařík a P. Moudrá

- [1. vyd. (2. tohoto překladu)] Praha a Bratislava: J. Otto 1929, t. Unie Praha, 256 s. (A5), [obsahuje 8 obrazových příloh z 19 původních]; Knihovna Walden (Nové vydání), sv. XIII (Spisy ETS IX).

Obsah: Poznámka pro čtenáře (E. T. Seton); *Legenda o bílém sobu* (A-28); *Kočka ze zákoutí* (A-21); *Arnaux* (A-22); *Vítězný vlk Billy z pustiny* (A-23); *Hoch a rys* (A-24); *Zajíc Koníček* (A-25); *Chňap* (A-26); *Winnipežský vlk* (A-27).

Poznámky Původní povídkový soubor (povídky jsou jen v jiném uspořádání – *Legenda* je v původním svazku jako poslední).

Bingo

Wild Animals I Have Known [1. část výboru povídek]

Přeložil B. Z. Nekovařík

- [1. vyd. (2. tohoto překladu)] Praha a Bratislava: J. Otto 1929, t. Unie Praha, 141 s. (A5); [obsahuje 7 obrazových příloh z 20 původních]; Knihovna Walden (Nové vydání), sv. XVII (Spisy ETS XII).

Obsah: Slovo ku čtenáři (E. T. Seton); *Bingo, povídka o mém psu* (A-4); *Wully, žluté ovčácké psisko* (A-7); *Lobo, král Currumpawský* (A-1); *Springfildská liška* (A-5); *Natrhousko, vypravování o zajíčkovi* (A-3).

Poznámky: Výbor 5 povídek ze souboru *Wild Animals I Have Known*.

1931

Préríjní vlk / Wully, ovčácký pes / Liška–matka: Povídky o zvířatech⁴⁵

Přeložil R. Efka [Ferdinand Krch⁴⁶]

- [2. rozšířené vyd.] Praha: Společnost Československého Červeného Kříže [1931], t. Lidová knihtiskárna v Praze, brož. 77 s.⁴⁷ (A6) [neilustrováno]; Knihovnička Lípy, sv. VI.

Obsah: *Préríjní vlk* (A-27); *Wully, ovčácký pes* (A-7); *Liška–matka* (A-5).

Poznámky: Výbor povídek. Překlady prvních dvou povídek jsou převzaty z 1. vydání (1910); třetí povídka byla zřejmě přeložena pro tuto edici. Podnázev *Povídky o zvířatech* je uveden na obálce, patitulu i v tiráži, zatímco názvy povídek tvoří hlavní název na titulním listu. V časopise *Dorost* Čs. Červeného Kříže Lípa (roč. 8, 1928) se tato knížka inzeruje jako již vyšlá, což ale není důkaz, že skutečně vyšla; spíše se vydání teprve plánovalo, ale pak se zpozdílo. V další publikaci Čs. Červeného Kříže z roku 1934 (Woowotanna: *H. D. Thoreau*) se inzeruje již 3. vydání knížky *Povídky o zvířatech* od E. T. Setona, ale spíše se jednalo jen o dotisky.

⁴⁵ Podnázev je uveden jen na obálce a patitulu. Pro zajímavost uvádíme, že tato publikace Čs. červeného kříže měla i slovenskou mutaci: *Préríjný vlk; Wully, valaský pes; Líška–matka*: [poviedky o zvieratách]. V Turčianskom Sv. Martine: Spoločnosť Československeho Červeného kríža, 1936. 76, [I] s. Knižnica dorastu Čsl. Červ. kríža; poslovenčil Ján Valaštan–Dolinský.

⁴⁶ Ferdinand Krch – Fedor (1881–1973), reformní pedagog, redaktor a spisovatel; spolupracoval s Psohlavci a s M. Seifertem; v roce 1931 byl redaktorem Knihovničky Lípa.

⁴⁷ Na s. 79–80 je ještě přehled produkce Knihovny Walden.

1933

Zvířátka hrdinové

Přeložil [B. Z. Nekovařík]; Pražák, František (ed.)

- [1. vyd.] Praha: Státní nakladatelství 1933, 8 s. (A5), Pramen četby, řada 1, č. 9. (Knihovna tiché četby pro školy národní a nižší střední), řada 1, č. 9.

Obsah: *Matka liška* (IV. kapitola) (A-5), *O zajíčkovi Natrhouskovi* (A-3), *Poštovní holub Arnaux* (A-22), úryvek z kapitoly 5.

Poznámky: Výbor povídek, z nichž jsou přejaty pouze úryvky; překladatel není uveden, ale text se shoduje s Nekovaříkovým v Knihovně Walden.

1934

Arktickou prérií: Canoí 2 000 mil za stády karibú

The Arctic Prairies: A Canoe-Journey of 2,000 Miles in Search of the Caribou

Přeložil B. Z. Nekovařík

- [1. vyd. (3. tohoto překladu)] Praha a Bratislava: J. Otto 1934, t. [Unie?], 292 s. (A5), [obsahuje vedle ilustrací i 18 fotografií z 54 původních]; Knihovna Walden (Nové vydání), sv. VIII (Spisy ETS VIII).

Poznámky: Původní cestopis.

1936

O černém Ryzáku

Přeložil [B. Z. Nekovařík]

- [1. vyd.] Praha: Čs. grafická unie⁴⁸ 1936, t. tamtéž, 16 s. (A6), [neilustrováno]; Knihovnička Roje, č. 8 [vyšlo jako příloha č. 8, IV. roč. (1935–1936) časopisu Roj v dubnu 1936].

Obsahuje: Povídka (A-42) z cyklu *Děti divočiny*.

Poznámky: Roj, časopis (měsíčník) nových dětí se stálou přílohou Knihovnička Roje. Překladatel není uveden, ale text překladu je totožný s vydáním v Knihovně Walden.

⁴⁸ Tiskařské závody a nakladatelství Česká grafická unie (v letech 1936–1939, 1945–1948 Československá grafická unie, a.s., často psáno jen Unie) patřila k největším tiskařským podnikům v Československu (více viz *Lexikon české literatury 1, A–G*, s. 475–478).

1937

Ze života severních zvířat I–V: Biologické črty

Life-Histories of Northern Animals: An Account of the Mammals of Manitoba. Volume I – Grass Eaters. Volume II – Flesh Eaters.

Vybral, přeložil, upravil a úvod napsal Miloš Seifert

- [1. vyd.] Praha: Nakladatelské družstvo Máje [1937–1938], t. Rodina Praha, (A5), il autor.

Díl I. – **Živly a zvíře**, [1937], 155 s.;

Díl II. – **Intelligence zvířat**, [1937?], 235 s.;

Díl III. – **Pohlavní a rodinný život zvířat**, [1938], 143 s.;

Díl IV. – **Domov a domovina**, [1938], 113 s.;

Díl V. – **Člověk a zvířata**, [1938], 130 s.

Obsahuje: Upravený výběr z dvousvazkového díla *Life Histories of the Northern Animals*.

Poznámky: Toto dílo vycházelo v sešitech na pokračování (č. 1, roč. 1, vyšlo 15. 10. 1937). Následně bylo vydáno v pěti svazcích jednak v ozdobné celoplátěné šedivé vazbě (na deskách je faksimile podpisu E. T. Setona a obrázků skupinky vlků) – jednak v poloplátěné vazbě se zeleným papírem na deskách s toutéž výzdobou. Seifert na překladu pracoval téměř deset let.⁴⁹

1938

Bílý sob: Hrdinové volné přírody

Přeložil J. F. Khun

- [1. (celkem 3.) vyd.] Praha: Toužimský a Moravec 1938, 263 s. (A6), [neilustrováno], [na rubu tit. listu: Obálkové vydání knihy „Povídky o zvířatech“; Praha 1922–1938].

Obsah: *Pověst o bílém sobu* (A-28); *Proč sýkora úhelniček jednou za rok třeští* (A-18); *Lobo, král currumpawský* (A-1); *Matka liška* (A-5); *Medvěd Monarcha* (A-19); *Po stopách sandhillského jelena* (A-9); *Lišák stříbřitý* (A-29); Doslov (B. Bauše).

Poznámky: Výbor povídek. Dvoubarevná obálka a ilustrační foto, s. I–IV, je vytištěna nově, zatímco knižní blok od s. 1 až po 263 je převzat z původního vydání z r. 1922 *Povídky o zvířatech III*. Doložena varianta s ozdobnou vazbou.

⁴⁹ Viz T. Studenovský: *Rebel s hlavou v oblacích*, LLM 2017, s. 284; dále pak týž autor: *S modrou oblohou za temnými mraky*, LLM 2020, s. 27.

1940

Katug, dítě sněhu: povídka o bílé lišce

The Biography of an Arctic Fox // Katug the Snow Child

Přeložil M. Seifert

- 1. vyd. Praha: Václav Petr 1940, t. Osvěta Valašské Meziříčí, 72 s. (14 × 21 cm), il. G. Browne [il. převzaté z angl.vyd.], obálka a vazba Jaroslav Šváb; Atom, sv. 109.

Poznámky: První překlad původní samostatně vydané povídky (A-49). Na záložce českého vydání je uvedeno: *Román lišáka – z amerického originálu The Snowchild*; v UK vyšla povídka v prestižním vydavatelství Basil Blackwell, Oxford, pod názvem *Katug the Snow Child*, a to již v roce 1929; ilustroval ji populární Gordon Browne (1858–1932). Tato kniha se stala M. Seifertovi předlohou pro překlad. Zatímco v USA vyšlo knižní vydání až v roce 1937 pod dnes známějším názvem (A-49), Seton ji rovněž vyzdobil četnými marginálními kresbami a čtyřmi celostránkovými ilustracemi, jak to činil u svých povídek. Obsahuje taktéž 18 kapitol, nově však rozvržených do tří částí (Love on Orlak, Hunting Adventures, The Merry Widow). Britské vydání je uvedeno krátkou Setonovou předmluvou, ta však není součástí pozdějšího překladu M. Zapletala, poněvadž ji neobsahuje ani americké vydání, které mu bylo podkladem k českému převodu v roce 1998.

1945

Stopami Černého vlka⁵⁰

Vybral a přeložil M. Seifert [k vyd. připravili F. Krch a M. Vavřda⁵¹]

- 1. vyd. Praha: Státní nakladatelství 1945, t. vlastní tiskárna, brož. 104 s. (A5), il. autor, obálka V. Tauer; Sad, sv. 74;
- 2. vyd. tamtéž 1946, (20 001.–30 000. výt.); dotisk 2. vydání, tamtéž 1949 v nákladu 10 000 výt.

Obsah: Příběhy ze života zvířat – *Domino, život stříbrného lišáka* (A-29); *Lobo, král šedých vlků* (A-1); *Ovčácký pes Wully* (A-7); *Matka Čírka a její pozemské putování* (A-14); *Wahb, medvěd šeda* (A-10); *Medvědi v národním parku Yellowstone* (A-41); *Natrhousko* (A-3); *Ryzák psanec* (A-42); *Jelen z Pískové hory* (A-9); *Starý havran* (A-2); *Arno, příběhy poštovního holuba* (A-22). **Moudrost lesa, woodcraft** – *První noc a jitro v lese* [2. kap. z III. části knihy *Dva divoši – Two Little Savages*]; *Proč sýkorka úhelniček dvakrát do roka třeští* (A-18); *Stoupání na horu – Climbing the Mountain* [Duch lesů]; *Povídka o Tvrdém srdci – The Story of No-Heart* [Indián: rysy

⁵⁰ V tiráži je uveden podnázev *Povídky*.

⁵¹ Viz T. Studenovský: *Rebel s hlavou v oblacích*, LLM 2017, s. 284–285.

indiánova charakteru]. *E. T. Seton – Černý vlk* [medailonek od M. Seiferta].
Poznámky: Povídky v tomto výboru jsou upravené a často výrazně zkrácené.

1957

Dva divoši: O dobrodružství dvou chlapců, kteří žili jako Indiáni, a o tom, co všechno se naučili

Two Little Savages

Přeložili Libuše Bubeníková⁵² a Jiří Valja⁵³

- 1. vyd. Praha: Státní nakladatelství dětské knihy 1957, t. Severočeská tiskárna Liberec, váz. 409 s. (A5), 40 000 výt., il. E. T. Seton;
- 2. vyd. tamtéž 1962, t. Svoboda Praha, váz. 383 s., 30 000 výt.; *Knihy odvahy a dobrodružství (KOD)*, sv. 60;
- 3. vyd. Praha: Albatros, nakladatelství pro děti a mládež⁵⁴ 1971, t. Tisk 3, Český Těšín, váz. 383 s., 50 000 výt.; *KOD*, sv. 60;
- 4. vyd. tamtéž 1976, t. Stráž Vimperk, váz. 383 s., 120 000 výt.; *KOD*, sv. 60;
- 5. vyd. tamtéž 1983, t. Severografia Most, brož. 383 s., 100 000 výt.; Klub mladých čtenářů.
- 6. vyd. tamtéž 1990, t. Tisk Brno, váz. 383 s., 122 000 výt.; Klub mladých čtenářů
- [7. vyd. 2005, nový překlad – viz samostatné heslo níže];
- 10. vyd. v ČS první, [Praha]: Československý spisovatel 2018 [uváděno i v roce 2017], t. a vazba Centa Brno, váz. 384 s. (A5), ilustrace doplněny a převzaty v rozsahu 7. vydání, a to v obdobné podobě, grafická úprava⁵⁵ A. Vašák, obálka D. Antalovská; [distribuovaly a prodávaly Levné knihy]; ISBN 978-80-7459-165-5.

Poznámky: Text překladu (Bubeníková–Valja) zůstává vždy nezměněn. Upřesnění k celkovému počtu vydání: v Čs. spisovateli se jedná ve skutečnosti o sedmou edici uvedeného překladu, ale jeho redaktoři vzali v úvahu všechna předchozí, tedy nejstarší Nekovaříkův text, který vyšel třikrát – jed-

⁵² Libuše Bubeníková (1920–1994; PhDr.), učitelka angličtiny na středních školách a později vědecká pracovnice ČSAV, spoluautorka úspěšných učebnic angličtiny, spolu s manželem J. Valjou překladatelka z angličtiny.

⁵³ Jiří Valja (umělecké jméno), vlastním jménem Josef Bubeník (1914–1967; JUDr.), pracovník Svazu spisovatelů, překladatel z angličtiny, slovenštiny a ruštiny.

⁵⁴ Nový název pro bývalé SNDK.

⁵⁵ Zdařilé typografické provedení činí z této knihy snad nejpůsobivější české vydání připomínající vzhledem původní americkou předlohu, a to i bez zdůraznění příznivé prodejní ceny 99 Kč (!); moderní reprografická technologie totiž umožňuje pominout křídový papír pro hlubotiskové přílohy, takže i na běžný papír mohou být přejaty v úplnosti veškeré ilustrace.

nou v jeho Waldenu (1925) a dvakrát v nakladatelství J. Otto (1928 a 1929) i nejnovější překlad D. Krejčové (2005); Nakovaříkovi však přiznali jen dvě edice, poněvadž poslední vydání z roku 1929 považovali pouze za dotisk, což je samozřejmě možné (viz naše poznámky na jiném místě). Jedná se tedy skutečně o 10. (respektive o 11.) vydání tohoto románu.⁵⁶

1961

Springfieldská liška

Přeložil Jiří Šeda⁵⁷

- [1. vyd. Praha: Mladá fronta], 16 s. (A5), il. Jan Černý-Klatovský; *Knížnice časopisu Pionýr*, sv. 4, roč. 1961.

Poznámky: Nový překlad povídky (A-5).

Moji známí z divočiny

Přeložil Jiří Šeda

- 1. vyd. Praha: SNDK 1961, t. Stráž 4, Vimperk, brož. 304 s. (11 × 16 cm), 30 000 výt., il. Jan Černý; *Karavana*,⁵⁸ sv. 15.

Obsah: *Tita* (A-17); *Čtverák* (A-7); *Bingo* (A-4); *Štěk* (A-26); *Divočák* (A-43); *Lobo* (A-1); *Winnipežský vlk* (A-27); *Vej-ača* (A-44). M. Paša: O psech a jejich příbuzných (271–301).

Poznámky: Výbor povídek.

1968

Moji známí z divočiny

Přeložil a uspořádal Jiří Šeda

- 2., přepracované vyd. Praha: SNDK 1968, t. Severografia Liberec, brož. 78 s. (24 × 29 cm), 100 000 výt., il. Jan Černý, obálka J. Fišer; *Karavana*, sv. 13; [obsahuje též E. Štorch: *Zastavený příval*, část 2 (s. 7–8)];

⁵⁶ O významu tohoto románu pro českou mládež uvedme vzpomínku překladatele a znalce Setonova díla M. Zapletala: *Ze Setonových spisů mě nejdřív oslovili Dva divoši. Při jejich četbě mi najednou bylo jasné, z jakých zdrojů čerpal Foglar, když psal Hochy od Bobří řeky. Bobříci, které Rikitan vymýšlel pro své chlapce jako zkoušky všestranné zdatnosti, byly jen obměnou Setonových orlích per, popsanych ve Dvou divoších. Například nejdobrodružnějšího bobříka, zkoušku odvahy, Foglar přímo od Setona převzal. Všiml jsem si i dalších podobností v obou knihách, Hoši táboří v létě u Bobří řeky. A o Bobří řece píše i Seton. Tím nechci snižovat hodnotu nejlepšího Foglarova díla, Jestřáb adaptoval Setonovu myšlenku na české poměry a udělal to geniálním způsobem. Pět životů (rkp.), s. 120..*

⁵⁷ Jiří Šeda (1929?–1990?), překladatel, v šedesátých letech 20. stol. pracoval jako redaktor nakladatelství Albatros, v letech 1960–1963 řídil edici *KOD*.

⁵⁸ Tzv. malá řada edice *Karavana*, nezaměňovat se sešitovou edicí vycházející od r. 1968!

- 3. vyd. (v edici Karavana 2. nezměněné vyd.), [obsahuje pouze Setonovy povídky a životopisnou pozn.], Praha: Albatros 1984, t. Severografia Liberec, brož., 64 s. (24 × 29 cm), 75 000 výt., obálka J. Janíček; Karavana, sv. 167;
- [zvukový záznam] Praha: Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana 1990; 1 zvuková deska (9:19:47).

Obsah: *Tita* (A-17); *Krag* (A-11); *Štěk* (A-26); *Billy z pustiny* (A-23); *Divočák* (A-43); *Winnipežský vlk* (A-27); *Vej-ača* (A-44). Zajímavosti ze světa zvířat (V. Thiele) a životopisná poznámka o ETS.

Poznámky: Výbor povídek z původních povídkových cyklů: *Wild Animals Ways* (*Divočák*, *Vej-ača*); *Lives of the Hunted* (*Tita*, *Krag*) a *Animal Heroes* (*Winnipežský vlk*, *Štěk*, *Billy z pustiny*); 5 povídek převzato z 1. vydání, 2 nově vložené a 3 vynechány.⁵⁹

Divoké děti lesů

Wild Animals I Have Known

Přeložila Eva Korelusová⁶⁰

- 1. vyd. Praha: Mladá fronta 1968, t. Mír Praha, brož. 164 s. (12 × 19 cm), 55 000 výt., il. Jiří Krasl; Edice „13“, sv. 14.

Obsah: Poznámka pro čtenáře (E. T. Seton); *Lobo, král Currumpawy* (A-1); *Stříbrňák, příběh havrana* (A-2); *Natrhousko, příběh králíka s chundelatým pírkem* (A-3); *Bingo, příběh mého psa* (A-4); *Liška ze Spriengfieldu* (A-5); *Mustang mimochodník* (A-6); *Wully, příběh žlutého psa* (A-7); *Ohnivák, příběh tetřeva z Donského údolí* (A-8).

Poznámky: Od roku 1914 první (a dosud jediné) úplné vydání povídkového souboru; bohužel i tentokrát bez kongeniálních autorových ilustrací.

Medvěd Monarcha / Domino – stříbrný lišák

Přeložil [Miloš Zapletal⁶¹]

- [1. vyd. Praha: Mladá fronta 1968], 72 a 88 s. (A6), barevné il. a obálka [Jiří Krasl a J. Hrdina?]; Příloha týdeníku Sedmička – kniha na vystřihování.

⁵⁹ Vynechány byly povídky *Čtverák*, *Bingo* a *Lobo* z povídkového cyklu *Wild Animals I Have Known*, na něž držela licenci Mladá fronta a v témže roce je vydala v souboru *Divoké děti lesů*; překladatel je proto nahradil povídkami *Krag* a *Billy z pustiny*.

⁶⁰ Eva Korelusová (1933–2006), vystudovala angličtinu a francouzštinu (překlady pro Světovou literaturu); kniha *Divoké děti lesů* byla jejím prvním překladem. Po ruské okupaci emigrovala do Kanady; pracovala v knihovně na Victoria University (Britská Kolumbie).

⁶¹ Miloš Zapletal (*1930) skautský spisovatel a překladatel, podrobněji viz *Slovník českých spisovatelů od roku 1945: díl 2; M–Ž*, s. 695–696 nebo též <http://www.slovnice-skeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=663 & hl=zapletal+milo%C5%A1+>

Obsah: *Medvěd Monarcha* (A-19); *Domino, životopis stříbrného lišáka* (A-29).

Poznámky: Nový překlad; obě povídky vycházely na pokračování v časopise Sedmička – čtení pro chlapce a děvčata na 7 dní, roč. 1, 1968, a to *Monarcha* od 1. do 9. čísla (vždy na s. 11/12), *Domino* od 10. do 18. čísla, dokončení vyšlo v č. 2 a 3 druhého ročníku⁶²; knižně viz *Stopy v divočině*, Olympia 1968. Text překladu nezměněn.

Na rubu titul. listu je uvedeno: *E. T. Seton – kanadský spisovatel, malíř, zakladatel amerického skautingu. Povídka Medvěd Monarcha nebyla u nás dosud otištěna (sic!); vyjde ještě s dalšími povídkami E. T. Setona v nakladatelství Olympia koncem letošního roku.* A na poslední (72.) straně: Příběh o Monarchovi skončil. Již v příštím čísle můžete sledovat další povídku *E. T. Setona Domino, stříbrného lišáka, až skončí, přineseme návod, jak byste si mohli upravit hezkou knížku.*⁶³

Stopy v divočině

Přeložil Miloš Zapletal

- 1. vyd. Praha: Olympia 1968, t. RP, tiskařské podniky Praha, brož. 216 s. (A5), 60 000 výt., obálka A. Kalcovský, il. autor; [Vybrané spisy ETS, sv. 1];
- 2. vyd. tamtéž 1991, t. Tiskařské závody Praha, 136 s.; ISBN 80-7033-095-3;
- E-knihovna; redakce Slávka Járová; vydala Městská knihovna v Praze (1. vyd. v MKP) verze 1.0 z 14. 7. 2017 [bez ilustrací, překladatel M. Zapletal není uveden]; ISBN 978-80-7587-157-2. Dostupné: (pdf) E-kniha: https://web2.mlp.cz/koweb/00/04/35/27/50/stopy_v_divocine.pdf

Obsah: *Medvěd Monarcha* (A-19); *Domino, životopis stříbrného lišáka* (A-29).

Poznámky: Výbor povídek.

1969

Rolf zálesák

Rolf in the Woods

Přeložil Křišťan Bém⁶⁴

- 1. vyd. Praha: Mladá fronta 1969, t. Mír Praha, váz. 200 s. (16 × 24 cm), 100 000 výt., il. Jaroslav Lukavský;
- 2. vyd. tamtéž 1973, brož. 290 s. (12 × 19 cm), 55 000 výt., il. Vlad. Novák; Edice „13“, sv. 64;

⁶² Časopis Sedmička vznikl v březnu 1968 přeměnou z Pionýrských novin, takže číslem 18 (vyšlo 29. 8. 1968) končil 1. ročník a od září začal vycházet 2. ročník 1968/1969.

⁶³ Nemusi se však vždy jednat o jeden svazek – např. Moravská zemská knihovna v Brně má obě povídky v samostatných dobových vazbách.

⁶⁴ Křišťan Bém (1915–1996, MUDr.) lékař a překladatel beletrie z angličtiny, ruštiny a portugalského; překládal hlavně beletrii, zejména westernové a zálesácké knihy.

- 3. vyd. tamtéž 1984, brož. 216 s. (A5), 80 000 výt., il. J. Lukavský.
Poznámky: Všechna vydání tohoto překladu jsou oproti originálu významně redukována, ač o tom není v knize zmínka; chybí zde věty, odstavce i dvě celé kapitoly – především ty pasáže, které pojednávají o Bohu, modlitbě a duchovním životě.

Z lesního království

Přeložil Miloš Zapletal

- 1. vyd. Praha: Olympia 1969, t. RP, tiskařské podniky Praha, brož. 218 s. (A5), 35 000 výt., obálka A. Kalcovský, il. autor; [Vybrané spisy ETS, sv. 2].
Obsah: *Pírko, příběh šedého veverčáka* (A-20); *Rek, osudy horského berana* (A-11); *Atalafa, okřídlený skřítek* (A-46).
Poznámky: Výbor povídek.

1970

Kniha lesní moudrosti

Přeložil Miloš Zapletal

- 1. vyd. Praha: Olympia 1970, t. RP, tiskařské podniky Praha, brož. 350 s. (A5), 30 000 výt., obálka A. Kalcovský, il. autor; [Vybrané spisy ETS, sv. 3];
- 2. vyd. tamtéž 1991, t. Typografie Brno; ISBN 80-7033-084-8.
Obsah: *Poselství Černého vlka* (s. 7); *Kniha lesní moudrosti: I. Indiáni – učitelé lesní moudrosti* (s. 9); *II. Táboření* (s. 90); *Svitek březové kůry: I. Základy lesní moudrosti* (s. 143); *II. Program činnosti kmene lesní moudrosti* (s. 171); *III. Orlí péra* (s. 223); *IV. Mistrovství lesní moudrosti* (s. 260); *V. Hry* (s. 284); [jen v 1. vyd.:] *Doslov* (Překladatel, s. 339).
Poznámky: Výbor z knih *The Book of Woodcraft and Indian Lore* (1929⁶⁵) a *The Birch Bark Roll of Woodcraft*. Další poznámky k tomuto titulu viz níže.

1972

Povídky od táborového ohně

Přeložil Miloš Zapletal

- 1. vyd. Praha: Olympia 1972, t. RP, tiskařské závody Praha, brož. 344 s. (A5), 30 000 výt., obálka A. Kalcovský, il. autor; [Vybrané spisy ETS, sv. 4].
Obsah: *Brok – pes, který se osvědčil* (A-45); *Ryzovraník* (A-42); *Honzík*

⁶⁵ Toto vnočení je uvedeno v tiráži.

(A-13); *Chlapec a rysice* (A-24); *Wyndygoulské divoké husy* (A-47); *Tajemné stopy [=Klokánek]* (A-16); *Katug – příběh polárního lišáka* (A-49); *Vrabčákova dobrodružství* (A-12); *Tulačka – příběh kočky z periferie* (A-21); *Hanka – zkrocení zlé opice* (A-48); *Čink – příběh štěněte* (A-15); *Matka Čírka a její pěší putování* (A-14); *Blesk – příběh šedého medvěda* (A-10).

Poznámky: Výbor povídek z knih *Wild Animal Ways* (4), *Lives of the Hunted* (5) a *Animal Heroes* (2); *Katug* a *Blesk* vyšly samostatně.

1974

Král vlků

Přeložil Miloš Zapletal

- 1. vyd. Praha: Olympia 1974, t. RP, tiskařské závody Praha, brož. 256 s. (A5), 35 000 výt., obálka A. Kalcovský, il. autor; [Vybrané spisy ETS, sv. 5].
Obsah: *Po jelení stopě* (A-10); *Bílá d'áblice – příběh vlčice a jejího statečného vlčete* (A-50); *Zrzek* (A-58); *Bratříček vlků* (A-57); *Rin aneb tajemné noční volání* (A-56); *Hank a Jeff* (A-64); *Dobrodružství v oboře* (A-51); *Král vlků* (A-66); *Koníček – příběh zajíce* (A-25); *Kozel z pustiny – příběh vlka, který zvítězil* (A-23); *Potkan a chřestýši* (A-62); *Maruška a vlci* (A-52); *Měsíčná noc* (A-61); *Vlk na stupátku* (A-53); *Levhartice* (A-67); *Padraic a poslední irští vlci* (A-55).
Poznámky: Tento výbor se neshoduje s povídkovým cyklem *Great Historic Animals* (1937)! První povídka vyšla samostatně, povídky *Koníček* a *Kozel z pustiny* pocházejí ze souboru *Animal Heroes*, všechny ostatní jsou ze zmíněného cyklu *Great Historic Animals – Mainly about Wolves*.

1977

Cesta životem a přírodou

Trail of an Artist-Naturalist: The Autobiography of Ernest Thompson Seton

Přeložil Miloslav Vavřda⁶⁶

- 1. vyd. Praha: Orbis 1977, t. Státní tiskárna Praha, brož. 352 s. (12 × 19 cm), 35 000 výt., obálka A. Kalcovský, doplněno autorovými kresbami a fotografickou přílohou; edice *Cesty*.
Poznámky: Setonův životopis vyšel poprvé v roce 1940, ale zachycuje události jen do počátku 20. století; na návrh své ženy Julie, která si uvědomovala, jaké se těší oblibě u amerických skautů, vynechal rozsáhlou část, v níž

⁶⁶ Miloslav Vavřda – Minehava (1902–1984), úředník, publicista a překladatel; člen LLM a redaktor časopisu *Vatra*.

popisoval nešťastné nedorozumění s některými činovníky skautského hnutí a důvody svého odchodu z čela Boy Scouts of America. Julie po Setonově smrti udržovala s BSA výborné vztahy; američtí skauti se nakonec stali i strážci jeho odkazu. Český překlad byl po zásahu cenzury zkrácen o poslední kapitole *Hnutí woodcraft*. Stalo se tak krátce před vytištěním knihy, což dosvědčuje údaj v tiráži, který udává původní rozsah knihy – 360 stran.

1979

Vznik hnutí Woodcrafterských Indiánů

Přeložil Miloslav Vavrda

- 1. vyd. Praha: 1979, vydavatel neuveden – ilegální tisk v ZO ČSOP⁶⁷ Taraxacum, brož. 32 s. (A5), obálka Zdeněk Ruffer; Knihovna Les, nečíslováno.

Poznámky: V publikaci je uvedeno: „*Kapitola Hnutí woodcraft je nedílným celkem Setonovy autobiografie, která vyšla roku 1977 v češtině pod názvem Cesta životem a přírodou v nakladatelství Orbis. Mnozí vycítili, že kniha u nás zůstala bez logického závěru. Stalo se tak bez naší viny. M. V.*“

Knihy obsahuje navíc přílohu M. Vavrdu *Začátky a rozvoj amerického woodcraftu ve stručném přehledu*.

1988

U tisíce ohňů: Přírodní záznamy a výňatky ze života a nepublikovaných deníků Ernesta Thompsona Setona

By a Thousand Fires: Nature Notes and Extracts from the Life and Unpublished Journals of Ernest Thompson Seton by Julie M. Seton

Překlad: Vladimír Kysilka – Los⁶⁸; Jarmila Kysilková (ed.)

- [sine]: samizdat [Jarmila Kysilková 1988], 234 s.;
- 2., dopl. vyd. Vyškov: Knihovna Karla Dvořáčka 2016, 237 s. (A4), 3 il. foto.⁶⁹

Obsah: Kniha obsahuje do té doby (1967) nepublikované práce a úryvky z deníků E. T. Setona.

Poznámky: V polovině 80. let ji přeložil (s výjimkou několika mála nepod-

⁶⁷ V základní organizaci Českého svazu ochránců přírody (ZO ČSOP) Taraxacum pracovalo několik oddílů ve skautském a woodcrafterském duchu; na žádost překladatele připravil tuto kapitolu k vydání Ivan Makásek – Hiawatha se svými přáteli (sazba, tisk i distribuce).

⁶⁸ Vladimír Kysilka – Los, MUDr. (1931–1986) významný woodcrafter; žil a pracoval v Havlíčkově Brodu.

⁶⁹ Vázaná kopie strojopisu doplněná Ediční poznámkou je k dispozici v Moravské zemské knihovně a ve VK Olomouc; v NK ČR nedostupná.

statných kapitol) Vladimír Kysilka – Los; po jeho smrti revidovala rukopis překladu a rozšířila několik strojopisných kopií mezi okruhem přátel jeho manželka Jarmila Kysilková.

Poselství rudého muže

The Gospel of the Redman: An Indian Bible

Přeložil Martin Kupka⁷⁰

- 0. vyd. Davle: 1988, samizdat, (xerox), 87 volných stran (A5); předmluva (M. Kupka);
- 1. vyd. Praha: Rout 1992, brož. 112 s. [z toho 6 celostránkových fotografií] (A5); Doslov k prvnímu českému vydání (M. Kupka); il. Lubomír Kupčák;
- 2. vyd. Praha: Chvojko nakladatelství 1997, t. Wanco Praha, váz. 86 s. (18 × 25 cm), il. Jan P. Krásný; Doslov ke druhému českému vydání [upravený] a E. T. Seton: Odkaz budoucnosti (Lidová demokracie, srpen 1990) napsal Martin Kupka; ISBN 80-901622-9-0.

Obsahuje: Úplné vydání knihy z roku 1936. Předmluva (Julia M. Setonová).

Poznámky: Překlad této knihy pořídil před svou smrtí, tedy někdy koncem 30. let, také Miloš Seifert;⁷¹ koloval tehdy v rukopise (strojopise) mezi přáteli; bohužel se nezachoval.

Zřejmě na podzim roku 1949 vydal a mezi přátele rozšířil kmen Sisseton z Prahy brožurku Učení Wabašovo, což je 5. kapitola Wabaša (Wabasha) z této knihy. Přeložil ji Milouš Stárek – Mahykan⁷² (překlad upravil Ladislav Holý – Stržlák) a nazval ji podle první části kapitoly (The Teachings of Wabasha); ineditní dílko – rozmnoženina (cyklostyl) A5, 8 s. + obálka – obsahuje i druhou část nazvanou Zákon chýše. Zajímavostí je, že brožuru vytiskli na papír, který zbyl po zákazu Ligy čs. woodcrafterů (LČSW) pro již nevydaná čísla časopisu Hlasatel.

1990

Svitek březové kůry: činy a mistrovství

The Birch Bark Roll of Woodcraft: Coups and Degrees

Přeložili Martin Kupka, Julius Moravec a František Kožíšek

⁷⁰ Martin Kupka – Logan (*1958), původně zemědělský inženýr, později učitel angličtiny, ekolog a publicista; člen několika kmenů lesní moudrosti, spoluobnovitel a v letech 1990–1995 náčelník Ligy lesní moudrosti.

⁷¹ Seifert píše Setonovi v dopise z 3. 3. 1939: *Český překlad The Indian Bible je nyní v tiskárně*. Viz Tomáš Studenovský: *S modrou oblohou za temnými mraky*, LLM 2020, s. 27.

⁷² Lesní jméno Mahykan, kterým podepsal předmluvu, získal MUDr. M. Stárek na táboře u Zeleného potoka v srpnu 1949; do té doby používal přezdívku Pirát.

- 1. vyd. Praha: Přípravný výbor Ligy lesní moudrosti 1990, rozmnoženina (xerox), 256 s. (A5).

Obsahuje: *Stoupání na horu*, s. 10–11; přel. M. Zapletal.

Poznámky: První doslovný překlad posledního vydání (1930) *Svitku březové kůry – knihy orlích per*; vydáno pro vnitřní potřebu LLM.

1997

Rolf zálesák

Rolf in the Woods

Přeložili Křišťan Bém a Miloš Zapletal

- [4. neúplné vyd. tohoto překladu s názvem:] Rolf zálesák: dobrodružství zálesáka Rolfa, Indiána Quonaba a psa Skúkuma. Praha: Leprez 1997, váz. 256 s. (A5), obálku s použitím kresby M. Kociána navrhl O. Pošmurný, il. autor; Sebrané spisy ETS, sv. 1; ISBN 80-86061-09-4;
- 1. úplné české vydání tamtéž 2001 [celkem 9. vyd.], t. Severografia Most, 364 s.; ISBN 80-86061-23-X.

Poznámky: Nakladatelství Leprez použilo pro vydání v roce 1997 v dobré víře již starší, osvědčený překlad K. Béma (vydaný poprvé roku 1969). Nakladatel Milan Svoboda byl však upozorněn,⁷³ že tato kniha byla cenzurovaná, a tak vydal román znovu doplněný o chybějící části v překladu M. Zapletala. Knihu uvedl oznámením *první úplné české vydání* – ale ta předválečná byla samozřejmě taktéž úplná.

1998

Po jelení stopě

Přeložil Miloš Zapletal

- [Liberec: Skauting, 1998], brož. 32 s. (A6), il. autor; Semínka, příloha časopisu Roverský kmen, únor 1998, č. 3.

Poznámky: Samostatné vydání povídky (A-9) doplněné doslovem: *Ernest Thompson Seton (1860–1946)*, (M. Z., překladatel), s. 32.

Blesk: Povídky z divočiny

The Biography of a Grizzly / The Trail of the Sandhill Stag / Bannertail, the Story of a Graysquirrel / The Biography of an Arctic Fox

Přeložil Miloš Zapletal

- [1. souborné vyd.] Praha: Leprez 1998, t. Severografia Most, váz. 207 s. (A5), obálku s použitím kresby A. Pospíšila navrhl O. Pošmurný, il. autor; Sebrané spisy ETS, sv. 2; ISBN 80-86061-12-4.

⁷³ Viz František Kožíšek: *E. T. Seton – Rolf zálesák. Recenze jako varování*. Wampum Neskenonu, r. 7 (1998), č. 1, s. 26.

Obsah: *Blesk, příběh šedého medvěda* (A-10); *Po jelení stopě* (A-9); *Pírko, příběh šedého veverčáka* (A-20); *Katug, příběh polárního lišáka* (A-49).

Poznámky: Výbor povídek; původně (v USA i v Anglii) vyšly všechny čtyři povídky samostatně.

Zvířata hrdinové

Animal Heroes

Přeložil Miloš Zapletal

- [1. vyd., 3. celkem] Praha: Leprez 1998, t. Severografia Most, váz. 221 s. (A5), obálku s použitím kresby A. Pospíšila navrhl O. Pošmurný, il. autor; Sebrané spisy ETS, sv. 3; ISBN 80-86061-14-0.

Obsah: *Tulačka, příběh kočky z periferie* (A-21); *Arnaux, příběh poštovního holuba* (A-22); *Kozel z pustiny, příběh vlka, který zvítězil* (A-23); *Chlapec a rysice* (A-24); *Koníček, příběh zajíce* (A-25); *Chňap, příběh bulteriéra* (A-26); *Winnipežský vlk* (A-27); *Legenda o bílém sobu* (A-28).

Poznámky: Kompletní vydání povídkového cyklu.

1999

Děti divočiny

Wild Animal Ways

Přeložil Miloš Zapletal

- [1. vyd., 6. celkem] Praha: Leprez 1999, t. Severografia Most, váz. 199 s. (A5), obálku s použitím kresby A. Pospíšila navrhl O. Pošmurný, il. autor; Sebrané spisy ETS, sv. 4; ISBN 80-86061-17-5.

Obsah: *Ryzovraník* (A-42); *Kvik, čili život a dobrodružství jednoho divočáka* (A-43); *Vej-etča, chytrý mýval od Kilderovy říčky* (A-44); *Brok, pes, který se osvědčil* (A-45); *Atalafa, okřídlený skřítek* (A-46); *Wyndygoulské divoké husy* (A-47); *Hanka, zkrocení zlé opice* (A-48).

Poznámky: Kompletní vydání povídkového cyklu.

Chytrý mýval od Kilderovy říčky

Přeložil [Miloš Zapletal]

- [Liberec: Skauting] 1999, brož. 32 s. (A6); Semínka, příloha časopisu Roverský kmen, duben 1999, č. 9.

Poznámky: Samostatné vydání povídky (A-44).

Stříbrný lišák

Přeložila Barbora Chrundinová⁷⁴

- 1. vyd. Svitavy: Trinitas 1999, váz. 80 s. (17 × 24 cm), il. Jiří Grbavčic; ISBN 80-86036-28-6.

Poznámky: Nový překlad povídky (A-29).

Král vlků

Great Historic Animals: Mainly about Wolves

Přeložil Miloš Zapletal

- [1. vyd.] Praha: Leprez 1999, t. Severografia Most, váz. 255 s. (A5), obálku s použitím kresby V. Živného navrhl O. Pošmurný, il. autor (zatímco pérové kresby byly přejaty téměř všechny, 8 celostránkových ilustrací bylo pomínuto); Sebrané spisy ETS, sv. 7; ISBN 80-86061-19-1.

Obsah: Předmluva; *Bílá ďáblice, příběh vlčice a jejího statečného vlčete* (A-50); *Dobrodružství v oboře* (A-51); *Maruška a vlci* (A-52); *Vlk na stupátku* (A-53); *Vzpomínky na divočinu* (A-54); *Padraik a poslední irští vlci* (A-55); *Rin aneb tajemné noční volání* (A-56); *Bratříček vlků* (A-57); *Zrzek* (A-58); *Křikloun, dobrodružství rezavé veverka* (A-59); *Medvědí žena* (A-60); *Měsíčná noc* (A-61); *Potkan a chřestýši* (A-62); *Skřítek pouště* (A-63); *Hank a Jeff* (A-64); *La Bête, vlčí bestie z Gévaudanu* (A-65); *Král vlků* (A-66); *Levhartice* (A-67); *Kdo byli praví hrdinové?* (A-68).

Poznámky: Kompletní vydání povídkového cyklu. *Kniha je vůbec prvním českým překladem tohoto souboru povídek, které Seton psal až ve třicátých letech pro woodcrafterský časopis The Totem Board a knižně vyšly v roce 1937, kdy už česká knihovna Walden zanikla. Seton jí dal titul Great Historic Animals (Mainly about Wolves). V češtině by to však byl podivný, špatně prodejný titul, proto jsem celou sbírku příběhů o zvířatech a lidech pojmenoval podle jedné z povídek.*⁷⁵

2000

Přátelé [z] divočiny

Lives of the Hunted / The Biography of a Silver Fox

Přeložil Miloš Zapletal

- [1. vyd., 2. celkem] Praha: Leprez 2000, t. Severografia Most, váz. 264 s. (A5), obálku navrhl O. Pošmurný, il. autor; Sebrané spisy ETS, sv. 9; ISBN 80-86061-24-8.

Obsah: *Rek, osudy horského berana* (A-11); *Vrabčákova dobrodružství* (A-12);

⁷⁴ Barbora Chrundinová (*1965, Mgr.), zooložka a ekoložka, překladatelka z angličtiny.

⁷⁵ Miloš Zapletal: *Pět životů* (rpk.), s. 122.

Honzík (A-13); *Matka Čírka a její pěší putování* (A-14); *Čink, příběh štěněte* (A-15); *Klokánek* (A-16); *Tita, příběh kojotice, která se v tom naučila chodit* (A-17); *Sýkorky: proč sýkorky jednou za rok třeští* (A-18). *Domino, životopis stříbrného lišáka* (A-29).

Poznámky: Úplné vydání povídkového cyklu je doplněno samostatnou povídkou (A-29). Při redakční práci v nakladatelství z názvu *vypadla předložka „z“*; a *smysl titulu se tak zásadně změnil. [...] Uznávám, že název Přátelé z divočiny není nejvhodnější, ale nic lepšího mě tehdy nenapadlo, a ještě to Svoboda tak zkonil.*⁷⁶

Kazatel z Cedrové hory

The Preacher of Cedar Mountain

Přeložil Miloš Zapletal

- [1. vyd., 4. celkem] Praha: Leprez 2000, t. Ueberreuter Print Pohořelice, váz. 324 s. (A5), obálku navrhl O. Pošmurný, il. autor; Sebrané spisy ETS, sv. 5; ISBN 80-86061-27-2.

Poznámky: Nový překlad románu po tři čtvrtě století neobsahuje ze stylistických důvodů kapitoly 56–58; knihu doplňují perokresby z jiných Setonových knih.

2001

Arktická prerie: 3 200 kilometrů na kánoji za stády sobů

The Arctic Prairies: A Canoe – Journey of 2,000 Miles in Search of the Caribou: Being the Account of a Voyage to the Region North of Aylmer Lake

Přeložil Miloš Zapletal

- [1. vyd., 4. celkem] Praha: Leprez 2001, t. Severografia Most, váz. 260 s. (A5), obálku s použitím kresby B. Konečného – Bimby navrhl O. Pošmurný, il. autor; Sebrané spisy ETS, sv. 8; ISBN 80-86061-29-9.

Poznámky: Původní cestopis.

2002

Děti divočiny doma

Monarch: The Big Bear of Tallac / Wild Animals at Home

Přeložil Miloš Zapletal

- [1. vyd., 6. celkem] Praha: Leprez 2002, t. Tiskařské papírny Český Těšín, váz. 266 s. (A5), obálku navrhl O. Pošmurný, il. autor; Sebrané spisy ETS, sv. 6; ISBN 80-86061-31-0.

⁷⁶ Tamtéž, s. 122.

Obsah: *Medvěd Monarcha* (A-19); *Mazaný kojot* (A-30); *Psoun prériový a jeho příbuzní* (A-31); *Známá kožešinová zvířata* (A-32); *Parohy, kopýtka a rychlé nohy* (A-33); *Netopýři v čertově kuchyni* (A-34); *Dobrosrdečný skunk* (A-35); *Starý šedivec – jezevec* (A-36); *Veverka a její bratři s chvostem* (A-37); *Králíci a zajíci* (A-38); *Duchové táborového ohně* (A-39); *Šelmy kočkovité, velké i malé* (A-40); *Malí a velcí medvědi* (A-41).

Poznámky: Kniha obsahuje úvodní povídku (A-19), s. 5–84, která vyšla samostatně, a úplný soubor povídek rozčleněný do 12 oddílů, začleněna je i původní Setonova předmluva, s. 86–87.

2003

Indiáni: Kniha lesní moudrosti I

The Book of Woodcraft and Indian Lore

Přeložil Miloš Zapletal

- [1. vyd.] Praha: Leprez 2003, t. Tiskařské papírny Český Těšín, váz. 198 s. (A5), obálku s použitím kresby Z. Buriana navrhl O. Pošmurný, il. autor; Sebrané spisy ETS, sv. 14; ISBN 80-86061-33-7.

Obsah: *Předmluva*; *I. Základy lesní moudrosti*; *II. Severoameričtí indiáni*; *III. Některé indiánské dovednosti*; *IV. Indiánské písně*; *V. Příběhy od táborového ohně.*

Poznámky: [Toto vydání], které vyšlo v rámci sebraných spisů, jsem doplnil a rozdělil do dvou svazků – *Svítek březové kůry* a *Indiáni*. Získal jsem předtím od kanadského *Akely*⁷⁷ vzácné dílo, *The Book of Woodcraft and Indian Lore*, které mi v knihovničce chybělo a před třiceti lety jsem je měl vypůjčené na krátký čas. Mohl jsem tedy z této knihy přeložit další části, v předcházejících dvou vydáních neuveřejněné. Především rozsáhlý oddíl *Příběhy od táborových ohňů*, pojednávající o indiánech, které dal Seton za vzor americkým chlapcům.⁷⁸

2004

Svítek březové kůry: Kniha lesní moudrosti II

The Birch Bark Roll of the Woodcraft Indians

Přeložil Miloš Zapletal

- [1. vyd.] Praha: Leprez 2004, t. Tiskařské papírny Český Těšín, váz.

⁷⁷ Pavel Zákora (Paul Zakora) – Akela (*1946), skaut, fotograf a filmař divokých zvířat; od emigrace (1984) žije v Princetonu (Kanada). O Setonovi v dnešní Kanadě se zmiňuje jeho drobná publikace *Dopisy z Kanady*. Semínka – příloha časopisu Roverský kmen [9], č. 42, prosinec 2005, 32 s.

⁷⁸ Miloš Zapletal: *Pět životů* (rkp.), s. 122–123.

382 s. (A5), obálku s použitím kresby J. Petráčka navrhl O. Pošmurný, il. autor; Sebrané spisy ETS, sv. 11; ISBN 80-86061-35-3.

Obsah: *Poselství Černého vlka*; *I. Svítek březové kůry*; *II. Program činnosti kmene lesní moudrosti*; *III. Zálesácké znalosti*; *IV. Táboření*; *V. Hry*; *VI. Orlí pera*; *VII. Mistrovství lesní moudrosti*.⁷⁹

Poznámky: Dosud největší český výbor z knihy *Svítek březové kůry*, kterou Seton poprvé vydal v roce 1902 (byť tehdy jako sérii 7 článků v časopise a pod jiným názvem). V následujících letech ji však v četných vydáních stále doplňoval, poslední edice měla 590 stran, ale některé partie knihy jsou tak úzce spjaty s americkou přírodou, že by jejich překlad pro českého čtenáře neměl praktický význam. Aby to nebylo tak zcela jednoduché, v roce 1912 vyšla ještě kniha *The Book of Woodcraft and Indian Lore* (*Kniha lesní moudrosti a indiánských dovedností*), do níž autor převzal podstatnou část ze *Svitku březové kůry*. Do *Svitku* jsem také zařadil skoro celou Setonovu knihu o stopování (*Animal Tracks and Hunter Signs*), která nikdy u nás nevyšla a je pro naše čtenáře naprosto neznámá. Vzhledem k tomu, že některé texty se ve dvou knihách s odlišným názvem, *The Book of Woodcraft* a *The Birch Bark Roll of Woodcraft* často prolínají a opakují, rozhodl jsem se tentokrát pro název té druhé, *Svítek březové kůry*. Ten totiž vycházel v USA stále znovu. M. Zapletal měl k dispozici vydání z let 1925 a 1931.⁸⁰ [...] *Svítek březové kůry* můžeme považovat za první skautskou příručku, vydanou o pět let dřív než *Scouting for Boys* Baden-Powellův. *Kniha lesní moudrosti* vyšla až o deset let později.⁸¹

⁷⁹ Překladatel k těmto posledním dvěma oddílům – které Seton v nových vydáních stále doplňoval a upravoval – poznamenává, že se snažil v oddílech věnovat woodcrafterským zkouškám, orlím perům a mistrovstvím lesní moudrosti, zachovat co nejvíc původních Setonových požadavků. Jen v těch případech, kdy jsou podmínky vázané na americké prostředí a u nás se tedy plnit nedají, jsem je nahradil podobným požadavkem v ČR realizovatelným. Ale ani to jsem nedělal vždy, aby český čtenář viděl, jak úzce je Setonovo dílo spojeno s odkazem původních obyvatel Ameriky – indiánů. Ostatně kdo chce skládat woodcrafterské zkoušky, má možnost čerpat z nejlepšího pramene. Setonovi žáci a následníci sdružení v *Lize lesní moudrosti* vydali v roce 1997 knihu *Orlí per* [viz níže v části B u příslušného letopočtu], kde jsou setonovské zkoušky dokonale adaptované na české prostředí a současnost. Toto dílo mohu všem zájemcům jen vřele doporučit. (Doslov, s. 373) Zájemce o doslovný překlad těchto kapitol odkazujeme na záznam výše – *Svítek březové kůry: činy a mistrovství* (1990).

⁸⁰ Číslování a popis vydání *Svitků* je natolik rozmanitý, že by vydalo na samostatnou studii, zájemce proto odkazujeme na webovou stránku Aleše Kapici – Kenyho Ottera, kde najdou úplný a aktuální přehled: https://www.thewoodcraft.org/wiki/index.php/Svitky#20._vyd.C3.A1n.C3.AD_kni.C5.BEn.C3.AD.

⁸¹ Miloš Zapletal: *Pět životů* (rkp.), s. 123.

2005

Dva divoši: Dobrodružství dvou chlapců, kteří se učili žít jako indiáni

Two Little Savages

Přeložila Dana Krejčová⁸²

- 1. vyd. [v pořadí 7. poválečné] Brno: Computer Press 2005, t. tamtéž, váz. 259 s. (17 × 24 cm); ISBN 80-251-0851-1;
- Edice E-knihovna, il. E. T. Seton, překlad Dana Krejčová, redakce Jaroslava Bednářová, vydala Městská knihovna v Praze, (1. vyd. v MKP) verze 1.0 z 4. 8. 2017; ISBN 978-80-7587-126-8; e-kniha: https://web2.mlp.cz/koweb/00/04/35/03/05/dva_divosi.pdf

Poznámky: Nový překlad doprovázejí kompletní původní Setonovy ilustrace – 22 obrazů⁸³ a 7 celostránkových kreseb.

2012

Monarch, The Big Bear of Tallac / Vladař, velký medvěd z Tallacu

Přeložila Jitka Drahokoupilová; pro výuku upravil kolektiv Anglictina.com

- 1. vyd. Brno: Edika 2012, brož. 154 s. (A5), il. ETS, + 1 CD (MP3), původní ilustrace; edice Dvojjazyčná kniha pro pokročilé; zrcadlový český překlad; jazykové komentáře (s. 145–152); ISBN 978-80-266-0007-7.

Poznámky: Zrcadlové vydání upravené povídky (A-19).

2013

Stoupání na horu

Climbing the Mountain

Přeložil Miloš Zapletal

- 1. vyd. [Havlíčkův Brod]: Petrkov 2013, váz. [48] barev. s. (11 × 12 cm), doslov K. Lunerová, il. Pavel Čech; ISBN 978-80-87595-17-6.

Poznámky: První české (a možná i světové) samostatné knižní vydání. *Povídka je romantické podobenství o lidské touze překonávat překážky a odhalovat tajemství, co asi leží daleko před námi, daleko za obzorem.* Nejprve je uveden úplný text povídky, pak následuje její „komiksově“ zpracování.

⁸² Dana Krejčová (*1968, MVDr.), od poloviny 90. let profesionální překladatelka fantasy románů, komiksů a televizního dabingu z angličtiny.

⁸³ Poslední dvě česká vydání obsahují celostránkové ilustrační obrazy, které jsou však oproti originálu (kde jsou střídavě na výšku či šířku) orientovány vždy nahoru, takže knihu už není třeba otáčet, přičemž jejich formát mohl být zachován.

B.

Prózy ve sbornících a knihách jiných autorů Seton's works found in the anthologies and books of other authors

1912

Čítanka pro české školy měšťanské: díl I

Jursa, Jan (ed.)

- [1. vyd.] Praha–Viedeň: Císařský královský školní knihosklad 1912. 262 s.;
- další vyd. tamtéž 1913 a 1914; 1917 – zde na s. 201–203.

Obsahuje: *Ve vlčí pasti*, s. 52–54, úryvek z kapitoly 8 povídky *Bingo, povídka o mém psu* (A-4); z knihy *Bingo / Lobo / Matka liška: Povídky o zvířatech*, 1909; přel. [J. F. Khun].

1913

Topičův sborník literární a umělecký I, 1913–1914

Borecký, Jaromír (ed.) a Wenig, Adolf (ed.)

- [1. vyd.] Praha: Topič, sv. 1, říjen 1913, s. 1–52, t. Česká grafická unie.
- Obsahuje:** *Arno, příběhy poštovního holuba* (A-22), s. 26–35, později knižně *Povídky o zvířatech I*; přel. J. F. Khun.

Dostupné: <http://kramerius5.nkp.cz/periodical/uuid:2e57fd70-fa34-11e5-87ba-5ef3fc9bb22f>

1917

Trojdílná čítanka pro české školy obecné: díl III

Pro 6., 7. a 8. školní rok; [Jursa, Jan] (ed.)

- [1. vyd.] Praha–Viedeň: Císařský královský školní knihosklad 1917, 432 s.;
- další vyd. tamtéž 1918.

Obsahuje: *Ve vlčí pasti*, s. 288–290, úryvek z kapitoly 8 povídky *Bingo, povídka o mém psu* (A-4), z knihy *Povídky o zvířatech II*; přel. [J. F. Khun].

1919

Povídky táborových ohňů

Přeložili James [Karel Šváb⁸⁴] a F[erdinand] Špička⁸⁵

- 1. vyd. Praha: Tiskový odbor B. P. skautů 1919, t. V. Palásek a F. Kraus Praha, brož. 64 s. (A6); U táborového ohně, sv. 1; [neilustrováno].

Obsah: F. Marek: Příběh od Příběhnic; E. T. Seton: **Jak si skaut Úhoř vydobyl svou přezdívkou** (s. 11–23, přel. James, hlavní stan B. P. Skautů); P. J. Lamb: Noční pronásledování; M. Heam: Jedna z čapích výprav; Švédský autor: Sněhová bouře; E. T. Seton: **Jak si pes zasloužil vyznamenání za záchranu života** (s. 61–64, přel. F. Špička).

Poznámky: Seton v povídkách popisuje příběhy ze života Woodcraft Indians (přestože jsou zde nazýváni skauty). Originál druhé povídky (A Dog Deserving a Life-Saving Medal) vyšel v časopise Boys' Life, May 1914, s. 24; originál první se dosud nepodařilo zjistit, pravděpodobně vyšel v roce 1912 či později v časopise britských skautů The Scout nebo v časopise American Boy; jde o jediné české vydání těchto povídek.

1920

Přírodou a životem k čistému lidství: Příručka českých junáků

S použitím Setonovy knihy The Book of Woodcraft i jiných pramenů a za přispění Aug. Očenáška napsal Miloš Seifert / s četnými obrázky a náčrtvy v textu [E. T. Seton, F. Sládek a P. Koudela]

- 1. vyd. Praha: Dědictví Komenského 1920, t. Grégr a syn Praha, 576 s. (14 × 18 cm); Příležitostné vzdělávací spisy DK: Spisů Dědictví Komenského, č. 215.

Obsah: Junák minulosti, Junákova cesta, Junácký svět, Junácký zákoník, Junák na výpravách, Junák zálesákem, Junák svému tělu, Hry mírného pohybu a pro výcvik smyslů, Hry tělocvičné, Hry závodivé, Skautské hry, Junák pro zdraví své a jiného, Junák v tvůrčí práci, Junák v táboře, Junácký svéráz, Junácká četba, Doslov.

Poznámky: I když se jedná o velmi volný překlad s četnými úpravami na české podmínky, vliv Setonovy předlohy je nepřehlédnutelný (převzaté jsou celé

⁸⁴ Karel Šváb – James (1896–1942), knihkupec, skaut – původně od r. 1913 členem 2. oddílu Praha, později člen Hlavního stanu BP skautů, popraven nacisty za heydrichiády; syn známého knihkupce, dramatika, herce a překladatele Josefa Švába–Malostranského.

⁸⁵ Ferdinand Špička (1900?–?), povoláním účetní v Praze, podílel se na založení Federace čl. Baden-Powellových skautů, od podzimu 1920 známé jako Obec čl. BP skautů.

pasáže).⁸⁶ Jednalo se o zásadní prvorepublikovou českou woodcrafterskou příručku, významem srovnatelnou se Svojsíkovými Základy junáctví.

Vzkříšení: Čítanka pro české školy občanské: díl I

Jursa, Jan (ed.)

- [1. vyd.] Praha: Státní nakladatelství 1920, 208 s.;
- další vyd. tamtéž 1921.

Obsahuje: **Ve vlčí pasti**, s. 188–190, úryvek z kapitoly 8 povídky *Bingo, povídka o mém psu* (A-4); z knihy *Povídky o zvířatech II*; přel. [J. F. Khun].

1921

Trojdílná čítanka pro české školy obecné: díl III

Pro 6., 7. a 8. školní rok; [Jursa, Jan] (ed.), upravil Flos, František

- [1. vyd.] Praha: Státní nakladatelství 1921, 342 s.;
- další vyd. tamtéž 1922, 1925 a 1927.

Obsahuje: **Zuboušek** (A-3), s. 338–339, úryvek ze stejnojmenné povídky z knihy *Příběhy zvířat volně žijících*; přel. [O. Záhorský].

Česká čítanka pro občanské školy dívčí: díl 1

Rufer, Engelberth (ed.) a Horčíčka, Josef (ed.)

- 3. přepracované vyd. Praha: Otto 1921, 166 s.;
- další vyd. tamtéž 1926.

Obsahuje: **Matka zaučuje Zubouška** (A-3), s. 59–61, úryvek z kapitoly 5 povídky *Zuboušek* z knihy *Příběhy zvířat volně žijících*; přel. [O. Záhorský].

1922

Ráno: Čítanka pro čtvrtý a pátý školní rok obecných škol

Tůma, Josef (ed.) a Kožíšek, Josef (ed.)

- [1. vyd.] Praha: Unie 1922, 256 s.;
- 2. a 3. přehlednuté vyd. tamtéž 1925 a 1927;
- 4., nově upravené vyd. tamtéž 1929 a 1930; 1936 (pro čtvrtý a pátý postupný ročník).

Obsahuje: **Zuboušek** (A-3), s. 88–90, úryvek ze stejnojmenné povídky z knihy *Příběhy zvířat volně žijících*; přel. [O. Záhorský].

⁸⁶ Zájemcům o vznik tohoto díla doporučujeme knihu T. Studenovského *Rebel s hlavou v oblacích*, LLM 2017, s. 281–283.

1923

Ráno: Čítanka pro pátý školní rok obecných škol

Tůma, Josef (ed.) a Kožíšek, Josef (ed.)

- [1. vyd.] Praha: Unie 1923, 200 s.;
- 2. a 3. přehlednuté vyd. tamtéž 1925 a 1927;
- 4., nově upravené vyd. tamtéž 1930; 1936 (pro pátý postupný ročník).

Obsahuje: **Zuboušek** (A-3), s. 61–63, úryvek ze stejnojmenné povídky z knihy *Příběhy zvířat volně žijících*; přel. [O. Záhorský].

Do ráje žití: Čítanka mládeže

Jako doplněk k své Občanské nauce a mravouce pro školu a dům sestavil a vysvětlivkami opatřil Otakar Svoboda

- [1. vyd.] Praha: Jan Svátek 1923, 110 s.; Ráj srdce, sv. 9.

Obsahuje: **Matka liška** (A-5), s. 15–18, zkráceno a upraveno, stejnojmenná povídka z knihy *Povídky o zvířatech III*; přel. [J. F. Khun].

Základy kmenového zřízení pro chlapce a děvčata: návrh samosprávy mládeže

Dle Americké *Woodcraft League* a zkušeností *Psohlavců* napsal Miloš Seifert

- [1. vyd.] Praha: Zálesácká Liga československá 1923,⁸⁷ 32 s.

Poznámky: Text nese mnohé inspirační stopy – včetně překladů celých pasáží – ze Setonovy knihy *The Book of Woodcraft*.

Svítek březové kůry

Překlad M. Seifert; il. Pravdomil Svoboda – Šedý vlk

- Kniha Orlich per – [Příbram]: Synové Želvy 1923, 16 s. (A6); Knihovna smečky Černých Vlků, sv. 4;
- Zkoušky a stupně Ligy lesní moudrosti – [Příbram]: Synové Želvy 1924, 16 s. (A6); Knihovna smečky Černých Vlků, sv. 6.

Poznámky: Kmen lesní moudrosti Synové Želvy vydával v Příbrami v letech 1923–1924 hektograficky rozmnožené brožurky, obsahovaly pouze několik vybraných pasáží z *The Book of Woodcraft*.

1925

Čítanka pro čtvrtou třídu škol středních

Gregor, Alois (ed.)

- [1. vyd.] Brno: A. Píša 1925, 380 s.

Obsahuje: **O moskytech**, s. 83–87, úryvek z kapitoly 9 z knihy *Arktickou prérií: Canoí 2.000 mil za stády karibů*; přel. [B. Z. Nekovařík].

⁸⁷ Na obálce je uvedeno nesprávné vnočení 1922.

Svítek březové kůry: Cesta k dokonalosti

S použitím knihy *The Birch Bark Roll* od Ernesta Thompsona Setona napsal Miloš Seifert

[il. E. T. Seton; na obálce jsou uvedeni jako autoři: E. T. Seton – M. Seifert]

- 1. vyd. Praha: B. Kočí 1925, t. Koppe-Bellman Praha, 256 s. (14 × 18 cm).

Obsah: Předmluva (M. Seifert);

I. Lesní moudrost (s. 9–96), kapitoly: O jednom chlapci; Lesní moudrost (LM); Zákon LM; Indián, představitel LM; Indiánova výchova; Orlí péro symbolem; Nová výchova; Vyjasněné pochybnosti; Velké věci za malými činy; Woodcraft jest rekreací; Ochrana přírody; Cesta k dokonalosti; Stoupání na horu; Pokyny mladým woodcrafterům; Obřad udělení orlího péra; Činy a mistrovství; Orlí péra za studium přírody.

II: Kniha orlich per + Zkoušky životnosti (s. 97–246).

III: Kniha lesní moudrosti (s. 251–256), [přehled vydaných knih].

Poznámky: Na titulním listu je jako hlavní autor uveden M. Seifert. U I. části (Lesní moudrost) je to oprávněné, protože i když jsou zde celé věrně přeložené pasáže ze Setona, jako celek jsou to spíše Seifertovy variace na woodcrafterské téma. Část II je už věrným překladem Setonovy *Knihy orlich per* (s výjimkou několika málo – k našim poměrům – upravených či vynechaných činů a mistrovství). Původní návodné a přírodovědné části jsou vynechány, neboť už byly z větší části začleněny do jeho předchozí knihy *Přírodou a životem k čistému lidství* 1920.

Kniha vyšla ve stejné grafické úpravě jako *Dvanáct tajemství lesa*. Existují dvě varianty obálky se shodným obsahem – nakladatel Kočí zjevně vydal do tisk knihy o několik let později.

Dostupné: [https://www.thewoodcraft.org/wiki/index.php/Svitek_b%C5%99ezov%C3%A9_k%C5%AFry_1925_\(kniha\)](https://www.thewoodcraft.org/wiki/index.php/Svitek_b%C5%99ezov%C3%A9_k%C5%AFry_1925_(kniha))

1926

Topičův sborník literární a umělecký XIII, 1925–1926

Borecký, Jaromír (ed.), Wenig, Adolf (ed.) a Vejrych, Rudolf (ed.)

- [1. vyd.] Praha: Topič, sv. 5, březen 1926, s. 193–240, t. Česká grafická unie.

Obsahuje: **Pohlavní čistota u zvířat**, s. 225–229, VII. přikázání, *O mravní čistotě z eseje Desatero přikázání ve světě zvířat – The Ten Commandments in the Animal World*; přeložil M. Seifert.

Poznámky: Úplnou esej *Desatero přikázání ve světě zvířat* zařadil B. Z. Nekovařík do knihy *Ptačí příběhy* (1926), samozřejmě ve svém překladu (Seifertovu verzi lze však považovat za zdařilejší).

Dostupné: <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/periodical/uuid:2e57fd70-fa34-11e5-87ba-5ef3fc9bb22f>

Muzikanti / O hloupém vlkovi

[Urbánek, Josef František (ed.)]

- [1. vyd.] Telč: Jaroslav Hončík [1928], 8 s. (A6); Pohádkový sborníček, č. 3 – Nová sbírka nejoblíbenějších pohádek, vydávaná pomocí našich osvědčených pohádkářů.

Obsahuje: **Muzikanti**, s. 2–3, úryvek z povídky *Cvrček a kobylka – The Cicada and the Katydid* z knihy *Z lesní říše*; podle Setona přeložil a upravil -uje- [Josef František Urbánek]. Dále obsahuje *O hloupém vlkovi* (ukrajinská pohádka), s. 3–8.

Povídky o zvířatech: výbor z nejslavnějších spisovatelů světových: díl I

Přeložil [B. Z. Nekovařík]

- 1. vyd. Brno: Dědictví Havlíčkovo 1928, t. Polygrafie, 96 s. (A6); Pěkné knížky naší mládeže, sv. 12–14, [neilustrováno].

Obsah: Seton Thompson: **Ze života stříbrné lišky** (A-29); J. London: Michal, bratr Jerryho; Seton Thompson: **Medvěd Monarcha** (A-19); J. O. Curwood: Rychlý blesk, R. Kipling: Kniha džunglí; Seton Thompson: **Dikobraz / Zápas s démonem hlubin / Arnaux** (A-22); J. H. Fabre: Život pavouka; Několik slov o spisovatelích těchto povídek.

Poznámky: *Dikobraz a Zápas s démonem hlubin* jsou kapitoly z knihy *Rolf zálesák – Rolf in the Woods*; z povídek jsou uvedeny pouze úryvky; překlady se zcela shodují s vydáním v Knihovně Walden – za překladatele lze považovat B. Z. Nekovaříka; v doslovu jsou uvedeny o E. T. Setonovi některé mylné údaje – je zde zaměňován se spisovatelem R. W. Setonem-Watsonem.

Čítanka pro první třídu středních škol

Gregor, Alois (ed.) a Váša, Pavel (ed.)

- 2. vyd. podle nových osnov podstatně změněné; Brno: A. Piša 1930, 286 s.;
- další vyd. tamtéž 1932.

Obsahuje: **Hora** [Stoupání na horu – Climbing the Mountain], s. 162–163, z knihy *Svítek březové kůry*; přel. [F. Krch?].

Poznámky: Povídka – z časopisu *Lípa* – je v čítance uvedena jako 88. ukázka, na 89. místě následuje *Několik rad na výlety* od Miloše Seiferta.

Trojdílná čítanka pro české školy obecné: díl II

Pro 4. a 5. postupný ročník; Jursa, Jan (ed.) a Sulík, Josef (ed.)

- [1. vyd.] Praha: Státní nakladatelství 1931, 245 s.;
- 2. vyd. tamtéž 1934; dále totožné;
- 3. vyd. (?) tamtéž 1935.

Obsahuje: **Šťastné dětství**, s. 40–42, upravený úryvek z kapitoly 21 *Šťastné dětství* z knihy *O veveřici* (A-20); přel. B. Z. Nekovařík.

Vzkříšení: Čítanka pro české školy měšťanské: díl II

Jursa, Jan (ed.) a Sulík, Josef (ed.)

- Nové, zcela přepracované vyd. Praha: Státní nakladatelství 1931, 208 s.;
- druhé, opravené vyd. tamtéž 1935; Pro druhou třídu.

Obsahuje: **Ve vlčí pasti**, s. 168–170, úryvek z kapitoly 8 *Bingo, povídka o mém psu* (A-4) z knihy *Povídky o zvířatech II*; přel. [J. F. Khun].

Děti: Čítanka pro školy obecné: díl III – pro 3. školní rok

Vrána, Stanislav (ed.) a Konvička, Vladimír (ed.)

- [1. vyd.] Praha: Státní nakladatelství 1931, 285 s.

Obsahuje: **Matka liška** (A-5), s. 67–89, zkrácená a upravená⁸⁸ (změněna je i její pointa⁸⁹) stejnojmenná povídka z knihy *Povídky o zvířatech III*; přel. [J. F. Khun?].

Čítanka pro druhou třídu škol středních

Gregor, Alois (ed.) a Váša, Pavel (ed.)

- 2. vyd. podle nových osnov podstatně změněné; Brno: A. Piša 1932, 324 s.
- Obsahuje:** **Ve vlčí pasti**, s. 102–104, úryvek z kapitoly 8 povídky *Bingo, povídka o mém psu* (A-4); *Povídky o zvířatech II*; přel. [J. F. Khun].

Trojdílná čítanka pro české školy obecné: díl I – pro 2. a 3. školní rok

Jursa, Jan (ed.) a Sulík, Josef (ed.)

- [1. vyd.] Praha: Státní nakladatelství 1932, 190 s.;
- 2. opravené vyd. tamtéž 1935; Pro 2. a 3. postupný ročník; dále totožné;
- 3. vyd. (?) tamtéž 1936.

⁸⁸ Text je tak upraven, že Khunův překlad v něm lze spíše jen vytušit.

⁸⁹ Lišce se podaří své mládě zachránit, což ovšem výrazně mění vyznění povídky – než život v nesvobodě, je lepší volit smrt.

Obsahuje: Proč má veverka huňatý chvost, s. 171–172, úryvek z kapitoly 5 Čechrání chvostu z knihy *O veveřici* (A-20); přel. B. Z. Nekovařík.

1933

Poselství: Čítanka pro IV. ročník měšťanských škol: poslední díl čítanek Jaro a Vzkříšení

Sula, Pavel (ed.) a Šimek, Rudolf (ed.)

- [1. vyd.] Praha: Státní nakladatelství 1933, 399 s.;
- další vyd. tamtéž 1936.

Obsahuje: Stoupání na horu (*Climbing the Mountain*), s. 266–267, z knihy *Svítek březové kůry*; přel. M Seifert.

1936

Máj: Čítanka pro školy měšťanské: (pro jednoroční učebné kursy): díl IV

Ledr, Josef (ed.)

- 2., přepracované vyd. Praha: Československá grafická unie 1936, 287 s.

Obsahuje: Natrouško – vypravování o zajíčkovi (A-3), s. 215–217, úryvek ze stejnojmenné povídky z knihy *Povídky o zvířatech II*; přel. J. F. Khun.

1937

Ráno: Čítanka pro pátý postupný ročník obecných škol: díl VII

Homolka, František (ed.) et al.

- 5., přepracované vyd. (s použitím čítanky Ráno od J. Kožíška a J. Tůmy) Praha: Státní nakladatelství 1937, 288 s.

Obsahuje: Zuboušek (A-3), s. 41–42, úryvek ze stejnojmenné povídky z knihy *Příběhy zvířat volně žijících*; přel. [O. Záhorský].

1938

Ráno: Čítanka pro čtvrtý a pátý postupný ročník obecných škol: díl V

Homolka, František (ed.) et al.

- 6. přepracované vyd. (s použitím čítanky Ráno od J. Kožíška a J. Tůmy) Praha: Státní nakladatelství 1938, 324 s.

Obsahuje: Zuboušek (A-3), s. 128–130, úryvek ze stejnojmenné povídky z knihy *Příběhy zvířat volně žijících*; přel. [O. Záhorský].

1939

Vudkraft

Napsal E. T. Seton, přeložili Šíp [Stanislav Kříž⁹⁰] a Veverka [Svatopluk Schützner⁹¹], upravili Manoki [Viliam Valovič⁹²] a Sagaweesi [Arpád Jávora⁹³]

- 1. vyd. Brno: Les, nakladatelské družstvo Setonových přátel v ČSR 1939, t. Pokorný a spol., brož. 48 s. (A5), [1 příl. (foto ETS) a ilustrace]; Les, sv. 4.

Obsah: Úvodem [red.]; Junáctví [red.]; Proslov; Podstata Vudkraftu; Náš ideál; Důležitost instinktů; Postup instinktů; Výchovné směrnice Vudkraftu; Charakteristika Vudkraftu; Resumé; Evangelium junáctví; Dějiny počátků [red.]; Česko-Slovensko; Jugoslavie; Epilog; Závěr.

Poznámky: Nejedná se o úplný překlad Setona, je to pojednání o tehdejšímu pojetí woodcraftu s rozsáhlými partiemi přímo z jeho děl, především z *The Book of Woodcraft* a *The Birch Bark Roll*.

1941

Stříbrná koule [a jiné povídky]

Horák, Jan (ed.), il. O. Fuchs

- 1. vyd. Praha: vydalo a vytisklo nakladatelství Jos. R. Vilímek 1941, brož. 88 s. (A6); Kroužek pestré četby, sv. 8.

Obsahuje: Šťastné chvíle, s. 63–65, úryvek z povídky *Wahb* (A-10), **V Yellowstone parku**, s. 68–78, volná kompilace úryvků z povídek *Medvědi vyššího a nižšího řádu* (A-41) a *O Honzíkovi* (A-13).

Poznámky: Brožura obsahuje 14 úryvků od devíti různých autorů (dvě jsou nepodepsány), společným námětem všech jsou příhody ze života medvědů.

⁹⁰ Stanislav Kříž – Šíp (1919–2002; RNDr.), člen LČSW; od 1939 studoval geologii v USA, v září 1940 navštívil Setona v Seton Village. Po válce se vrátil do Československa, ale po komunistickém puči donucen opět k emigraci do USA, později žil v Kostarice; celý život pracoval jako geolog – prospektor.

⁹¹ Svatopluk (Svato) Schützner – Veverka (1923–2019; P.) člen LČSW, kněz; 1950 emigroval, na chvíli se vrátil jako agent, potom žil v USA; 1964–2003 knihovníkem v The Library of Congress, mimořádné jazykové znalosti mu umožnily stát se uznávaným specialistou na středověké a renesanční rukopisy.

⁹² Viliam Valovič – Manoki (1908–1981; MUDr.), autor woodcrafterských publikací a překladů, člen Ligy pro výchovu přírodou; v Bratislavě založil kmen Deti Slnka, 1931–39 a 1945–47 náčelníkem a 1947–51 pak starostou LČSW.

⁹³ Arpád B. Jávora – Sagaweesi (1912–1974; MUDr.), redaktor časopisu *Vatra* a *Hlasatel*; člen kmene Deti Slnka a Ojibway v Bratislavě, 1934–38 jednatel, 1938–39 místonáčelník LČSW.

Autoři překladů, ani zdroje povídek nejsou v brožurě uvedeny; texty však nesou výrazné známky editorovy úpravy, jejím zdrojem byl zřejmě překlad B. Z. Nekovaříka.

1946

Čítanka pro druhou třídu středních škol

Gregor, Alois (ed.) a Váša, Pavel (ed.)

- 2. vyd. podle nových osnov podstatně změněné; Praha: Československá grafická unie 1946, 281 s.

Obsahuje: *Ve vlčí pasti*, s. 102–104, úryvek z kapitoly 8 z povídky *Bingo*, *povídka o mém psu (A-4)*; *Povídky o zvířatech II*; přel. [J. F. Khun].

Kmenové zřízení vudkraftu a táborový řád LČSW

- Pomocné vyd. [Praha]: Liga československých woodcrafterů v květnu 1946, rozmnoženina (cyklostyl), 60 s. (A5); Les, sv. nečíslován.

Poznámky: Citace z úvodu: „Tato kniha byla sestavována v letech 1942–1945 pro mladé vudkrafterské vůdce podle knihy E. T. Setona *The Birch Bark Roll – Organization Section*. Pomocné vydání před vydáním knižním, které se připravuje. Žádáme vudkraftery, aby případné návrhy a doplňky zasílali na Ústředí LČSW.“

Svítek březové kůry I: Kmenové zřízení / Táborový řád

Slunko [Zdeněk Pouba], Wajikani [Felix Dvořák], Pirát [Milouš Stárek], Minehaha [Miloslav Vavrda] a Mýval [Jiří Novák]

- 1. vyd. Praha: Liga československých woodcrafterů 1946, 40 + 4 s. vložených obraz. příloh (A5), rozmnoženina (cyklostyl); Les, sv. 5.

Obsah: Poselství Černého vlka; Jak vznikli vudkrafterští junáci⁹⁴; Další historie; Cíle hnutí; Co je vudkraft; Vudkrafterský zákon; Symbol zákona; Znak vudkraftu; Pozdrav; Zřízení; Jak se státi členem LČSW; Sdružování; Kmen; Žádost o vystavení zakládající kmenové listiny; Členové kmene; Kmenový sněm (rada, náčelník, ohnivéc, písmák, hospodář); Život v kmenech;

⁹⁴ Tato kapitola byla poprvé přeložena Milošem Seifertem a vycházela na pokračování v časopise *Vatra* (roč. 7, 1928–1929, č. 2, 4 a 5) pod názvem *Jak vznikli Woodcrafterští indiáni*. Tento překlad však pořídil nejspíše Míla Vavrda, pozdější překladatel Setonova životopisu, vydaného poprvé v USA v roce 1940; tato 40. kapitola *The Woodcraft Movement* byla však komunistickou cenzurou na poslední chvíli vyřazena. Zdrojem oběma překladatelům mohlo být vydání knihy *The Birch Bark Roll of Woodcraft* před rokem 1921, neboť v tomto roce dochází i k přejmenování názvů kapitol v *The Book of Woodcraft* – např. 1. kapitoly *Principles of Scouting* na *Principles of Woodcraft*. Zatímco u *Poselství Černého vlka* se jednalo o úplný překlad, následující část *Jak vznikli vudkrafterští junáci* byla přeložena jen výběrově.

Zasvěcovací stezka; Pocty a hodnosti; Lesní jména a přezdívky; Kroj; Vudkrafterský táborový řád; Organizace vudkrafterských táborů.

Poznámky: Kmenové zřízení vypracovali autoři s použitím knih – M. Seifert: Kmenové zřízení; E. T. Seton: Vudkraft; E. T. Seton: Birch Bark Roll of Woodcraft a časopisů *Vatra* a *Hlasatel*. Táborový řád podle učení Wabashova a zkušeností z táborů, ponějvíce Waldenských a ze Stvořidel, sepsal Vlk [Jaromír Wolf] s pomocí Slunka [Zdeňka Pouby] a Sovy [Miroslava Zoufalého].
Dostupné: https://www.woodcraft.cz/prilohy/2005/kmen_zrizeni/kmenove_zrizeni.pdf

1948

Svítek březové kůry: Kniha Orlich per

Wajikani [F. Dvořák] (ed.), Pirát [M. Stárek], Hehun [Z. Pouba] et al.

- Nové aktualizované vyd. [Praha]: Liga československých vudkrafterů [1948], (pro vnitřní potřebu), 76 s. (A4), 4 složky, rozmnoženina (cyklostyl), obálka tištěná ofsetem v zelené barvě.

Poznámky: Brožuru připravovala již během války skupina členů LČW; vydána byla roku 1948 (v knize neuvedeno); jednotlivá světla vyšla ve čtyřech složkách (22+18+16+20 stran). Tvůrci (hlavně Wajikani a Kmen pražských woodcrafterů) vycházeli ze Setonova *Svitku* z roku 1930, na rozdíl od původního Seifertova překladu z roku 1925 (jako podklad *Svitky* z roků 1918 a 1925).

1964

Kalendář Rudého práva 1965

Tunys, Ladislav (ed.)

- 1. vyd. Praha: Nakladatelství politické literatury 1964, 238 s. (19,5 × 27,5 cm), 43.500 výt.

Obsahuje: *Černohřivák bojovník (A-42)*, s. 62–66, il. Miroslav Váša; přel. [K. Bém].

Poznámky: Nový překlad povídky ze souboru *Děti divočiny*.

1969

Svítek březové kůry: Kniha 1 – Kmenové zřízení lesní moudrosti

Vypracovali (1942–1946): Hehun [Z. Pouba], Wajikani [F. Dvořák], Mahykan [M. Stárek], Minehaha [M. Vavrda] a Hukvim [J. Novák]; přepracovali (1968–1969): Mahykan [M. Stárek] a Los [V. Kysilka].

- 1. vyd. Praha: metodické vedení Klubů lesní moudrosti při České tábornické unii 1969 (pro vnitřní potřebu), rozmnoženina (cyklostyl), brož. 49 s. (A5).

Obsah: Poselství Černého vlka; Jak vznikli první Junáci lesní moudrosti – Woodcraft Indians; Historie Setonova hnutí; Cíle hnutí; Co je lesní moudrost; Symbol zákona; Znak LM; Pozdrav; Zřízení; Jak se registrují kluby (kmene) LM a jednotlivci; Podmínky členství v klubech (kmenech) LM; Zsvěcovací stezka; Kmenový sněm (rada, náčelník, ohnivce, písmák, hospodář); Život v kmenech; Pocty a hodnosti; Táborové pocty; Lesní jména a přezdívky; Kroj. **Poznámky:** K vypracování bylo použito těchto zdrojů – M. Seifert: *Kmenové zřízení*; E. T. Seton: *Vudkraft, The Birch Bark Roll of Woodcraft, Duch lesů, Dvanáct tajemství lesa, Indián a Rolf zálesák*; M. Seifert: *Svítek březové kůry*; H. D. Thoreau: *A List of Indian Words* (z knihy *The Maine Woods*); časopisy LČSW – Vatra, Hlasatel. Strukturou vcelku totožné s vydáním: *Svítek březové kůry I* z roku 1946 (tam je navíc *Táborový řád*), ale text zde je přepracován; nejde samozřejmě o autentické Setonovo dílo.

Svítek březové kůry: Kniha 2 – Vudkrafterský táborový řád

Los [Vladimír Kysilka]

- [Havlíčkův Brod: kmen Musketaquid pro vnitřní potřebu 1969] 16 s. tištěných jednostranně (A5), rozmnoženina („lihová“); na titulce variantní podnázev: *Táborový řád lesní moudrosti*.
- Poznámky:** Podle *Táborového řádu*, který sepsal Vlk s pomocí Hehuna a Sovy, a s použitím *Kmenového zřízení*, zejména staršího vydání, s přihlédnutím k jeho dřívějšímu znění, sepsal Los. Strukturou vcelku totožné s vydáním *Kmenové zřízení / Táborový řád* z roku 1946 (kde je navíc i *Kmenové zřízení*).

Svítek březové kůry: Kniha 3 – Kniha orlích per

Bobr [Ctirad Švehla (?)] a Los [Vladimír Kysilka]

- 1. vyd. Praha: Přípravný výbor Ligy lesní moudrosti [1969], 22 + 2 s. doplňků (A4), rozmnoženina (cyklostyl).
- Obsahuje:** **Stoupání na horu** (*Climbing the Mountain*), s. [0⁹⁵]; přel. [M. Seifert].
- Poznámky:** Podle *Svitku březové kůry* E. T. Setona ve zpracování M. Seiferta – Woowotanny (1925), a ve zpracování M. Stárka – Mahykana a kol. (1948), připravili Bobr a Los. Tento svazek je ve zkráceném znění; výběr zde uváděných činů zpracoval Los.

Svítek březové kůry: Kniha 4 – Mistrovství lesní moudrosti (výběr)

Los [V. Kysilka]

- 1. vyd. [Havlíčkův Brod: kmen Musketaquid pro vnitřní potřebu 1969], 12 s. tištěných jednostranně (A4); rozmnoženina („lihová“).
- Obsahuje:** Losem vybraných 27 mistrovství ze Seifertova překladu *Svitku březové kůry – The Birch Bark Roll* (1925).
- Poznámky:** Los plánoval vydat nový *Svítek* v pěti svazcích – tím pátým mělo být **Táboření**; vydání se však již neuskutečnilo. Brožury měly sloužit pro interní potřebu klubů lesní moudrosti při České tábornické unii.

1973

Čítanka pro čtvrtý ročník

Macek, Theodor (ed.) a Adla, Zdeněk (ed.)

- 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství 1973, 263 s.; Učebnice pro ZDŠ;
- další vyd. tamtéž 1974, 1975, 1976, 1977 a 1978;
- nově za redakce Gebhartová, Vladimíra, ed. et al. tamtéž 1979, 1980, 1981, 1982, 1983 a 1985, a to na s. 159–160;
- znovu tamtéž 1987, 1988, 1989 a 1989, na s. 144–145;
- 9. upr. vyd. 1992.

Obsahuje: **Umínělec**, s. 180–182, úryvek ze stejnojmenné kapitoly povídky *Vej-ača* (A-44) z knihy *Mojí známí z divočiny*; přel. [J. Šeda].

1981

Svítek březové kůry – Wa-pa-ha: Kniha orlích per

Vladimír Oborský – Wabimatto (ed.)

- [Praha:] rozmnoženina, samizdat 1981, 48 s. (A5), ilustrováno.
- Poznámky:** Kolem roku 1977 začal vydávat samizdatově reprinty i zcela přepracované věci Vladimír Oborský – Wabimatto. Pozoruhodný byl projekt 7 svazků *Svitku březové kůry* – 1. Základy woodcraftu; 2. Totemy; 3. Obřadnictví; 4. Kmenové zřízení; 5. Wa-pa-ha – Kniha orlích per; 6. Mistrovství woodcraftu; 7. Kmenová praxe; mezi nimi vyniká zpracováním a rozsahem ten pátý.

⁹⁵ Překlad je na úvodní nečíslované straně, hned za titulním listem.

1989

Čítanka 2: pro 2. ročník závěrečných tříd zvláštní školy

Vitvarová, Jiřina (ed.) a Hájková, Alena (ed.)

- 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství 1989, 219 s.; Učebnice pro základní školy; ISBN 80-04-23921-8.

Obsahuje: První úlovek, s. 141–142, zkrácený a upravený úryvek kapitoly *Výchova dětí z povídky Vej-ača (A-44)* z knihy *Mojí známí z divočiny*; přel. [J. Šeda].

1991

Kniha orlích per pro Malou lóži

Zpracovala sekce pro práci s dětskými kmeny LLM; il. Jan Křístek

- 1. vyd. Praha: Liga lesní moudrosti v nakladatelství ROUT 1991, brož. 64 s. (A6), 2 000 výt.; Les, sv. 11;
- 2. vyd. tamtéž 1992, 1 500 výt.

Obsahuje: *Stoupání na horu (Climbing the Mountain)*, s. 4; přel. [M. Zapletal]), Zákon lesní moudrosti, Devět hlavních zásad, Zasněžená stezka, Přiznávání poct v Malé lóži, Kniha orlích per.

Poznámky: Sekci pro práci s dětskými kmeny tvořili: M. Kupka – Logan, I. Synáková – Tapi (náčelní sekce), J. Macek – Čiksika, R. Bytešník – Bidža, P. Řičan – Bruncvík. Setonova Kniha orlích per vydaná LLM v roce 1990 obsahovala vedle orlích per pro dospělé také orlí pera pro Malou lóži, ale ta byla vhodná spíše pro menší děti, proto byla vytvořena tato kniha zohledňující lépe věkovou kategorii 10–16 let.

1992

Čítanka k občanské výchově: „Poslouchej, příběh začíná...“

[Určeno] pro zákl. školy (zejména pro 6. a 7. roč.) a odpovídající roč. osmi-letého gymnázia

Selucký, Oldřich (ed.)

- 1. vyd. Praha: Fortuna 1992, 59 s. ISBN 80-7168-019-2.

Obsahuje: *Rolf zálesák (Rolf in the Woods)*, s. 30–34, úryvky z kapitol 1, 2, 7 a 13; přel. [K. Bém].

Rolf zálesák: barevný kreslený seriál – Sešit 1 a 2

na motivy E. T. Setona volně zpracoval Vlastimil Toman

- 1. vyd. Vizovice: Lípa 1992, 32 + 32 s. (A4), barev. obr.; ISBN 80-285-050-1.

Obsahuje: Na vnitřní straně obálky č. 1: Na cestu [o ETS], Slovník indiánského písma; č. 2: Lesní moudrost, Signalizování.

1993

Čítanka pro 4. ročník

Baťková, Božena (ed.) a Mikulenková, Hana (ed.)

- [1. vyd.] Olomouc: Prodos 1993, 159 s.; ISBN 80-85806-25-8.

Obsahuje: *Umění tábořit*, s. 67–71, úryvek z románu *Dva divoši – Two Little Savages*, část III, kap. 2 a 3; přel. [L. Bubeníčková a J. Valja].

1994

Já čtenář a můj svět: Čítanka pro 4. ročník základní školy

Toman, Jaroslav (ed.) a Vondrů, Marie (ed.)

- 1. vyd. Praha: Fortuna 1994, 175 s.; ISBN 80-7168-123-7;
- 2., upr. vyd. tamtéž 1996; ISBN 80-7168-365-5.

Obsahuje: *Noční lupič*, s. 118–119, úryvek z románu *Dva divoši – Two Little Savages*, část III, kap. 23; přel. [L. Bubeníčková a J. Valja].

1995

Čítanka pro 4. ročník základní školy

Havel, Jiří (ed.) a Hrnčíř, Svatopluk (ed.)

- 1. vyd. Praha: Scientia 1995, 319 s.;
- tamtéž 1997 Čítanka 4: vybrané úryvky z učebnice [zvukový záznam] 1 zvuková kazeta.

Obsahuje: *Kamarád Bingo*, s. 201–205, úryvek z povídky *Bingo, povídka o mém psovi (A-4)* z knihy *Mojí známí z divočiny*; přel. [J. Šeda].

Poznámky: Úryvek *Kamarád Bingo* čte Petr Nárožný (4:32).

Dobrodružství s četbou: Čítanka pro 5. ročník základní školy

Toman, Jaroslav (ed.) a Vondrů M. (ed.)

- 1. vyd. Praha: Fortuna 1995, 159 s.; ISBN 80-7168-243-8;
- 2., upr. vyd. tamtéž 2000, 159 s.; ISBN 80-7168-696-4.

Obsahuje: *Zápas s želvou*, s. 27–30, úryvky z kapitoly 13 *Boj s démonem hlubin* z románu *Rolf zálesák – Rolf in the Woods*; přel. [K. Bém]. *Zkouška odvahy*, s. 147–149, úryvek z románu *Dva divoši – Two Little Savages*, část III, kap. 19; přel. [L. Bubeníčková a J. Valja].

Kniha o woodcraftu

Klimánek, Milan (ed.) – Kožíšek, František (ed.): kresby E. T. Seton

- 1. vyd. Katowice: Biblioteczka Walden 1995, 180 s. (A5), 200 výt.
- Obsahuje:** Součástí kapitoly *Idea woodcraftu* je i úplný překlad Setonova článku **Woodcrafterská liga aneb Vysoká škola indiánské lesní moudrosti** – *The Woodcraft League or College of Indian Wisdom* (s. 7–12), publikovaného v časopise *Homiletic Review* (June 1931, s. 434–439); přeložila Veronika Fiegerová.

Celotáborové hry: Patnáctiletý kapitán / Lesní moudrost

Gella, Viktor (ed.)

- [1. vyd.] Brno: Mravenec [1995], rozmnoženina, brož. 55 s., ilustrováno; Celotáborové hry, sv. 11 a 12; ISBN 80-901643-9-0.
- Obsahuje:** Patnáctiletý kapitán, [sv.] 11, s. 3–27; Lesní moudrost, na motivy knihy E.T. Setona *Dva divoši* – *Two Little Savages* [sv.] 12, s. 28–55.
- Poznámky:** Brožura obsahuje scénář pro dvě celotáborové hry na literární motivy, které pro tuto edici zpracovával V. Gella. Ilustrace – autor neuveden – jsou inspirovány kresbami E.T. Seton. Hra *Lesní moudrost* v 16 etapách, na s. 28 jen motto *Protože jsem poznal...*, s. 29 – titulní list pro tuto hru, následují stručně pokyny v bodech pro jednotlivé etapy.

1996

Jak to v životě chodí: Antologie literárních textů pro 1. stupeň základních škol: II. díl – příběhová próza

Dejmalová, Kateřina (ed), Žitná, Zuzana (ed) a Pácalová, Marcela (ed)

- 1. vyd. Úvaly u Prahy: Jinan 1996, 88 s.; ISBN 80-238-0567-3 (v knize neuvedeno).
- Obsahuje:** **Krása a zvíře**, s. 11–12, úryvek z části I kapitoly 5 románu *Domino* (A-29); přel. Miloš Zapletal; na s. 81–83 Slovníček autorů; na s. 82 ETS [medailonek].

Čítanka 5: Čítanka pro pátý ročník

Rezutková, Hana (ed.) et al.

- 1. vyd. Všeň: Alter 1996, 181 s.; ISBN 80-85775-52-2;
 - 2. vyd. tamtéž 2003; ISBN 80-7245-054-9;
 - 1. až 4., přepracované vyd. tamtéž 2007, 139 s., 2012, 2016 a 2019.
- Obsahuje:** **Chřestýš**, s. 176–178 (1. a 2. vyd.) resp. s. 130–132 (3. až 6. = 1. až 4., přepracované vydání), úryvek ze stejnojmenné kapitoly povídky *Divočák* (A-43) z knihy *Mojí známí z divočiny*; přel. J. Šeda.

1997

Čítanka s literární výchovou pro 6. ročník ZŠ

Fialová, Zuzana (ed.) a Podzimek, Jiří (ed.)

- 1. vyd. Praha: Moby Dick 1997, 240 s. ISBN 80-902223-5-8.
- Obsahuje:** **Monarcha**, s. 111–112; úryvek z úvodní část 1. kapitoly *Dva prameny* z povídky *Medvěd Monarcha* (A-19); přel. Miloš Zapletal.

Čítanka pro dyslektiky III

Michalová, Zdena (ed.)

- 1. vyd. Havlíčkův Brod: Tobiáš 1997, 78 s.; ISBN 80-85808-52-8;
 - 2. vyd. tamtéž 2017 pod názvem: Dyslektická čítanka pro 6.–7. ročník.
- Obsahuje:** **Přelstěný lišák Katug**, s. 71–73; kapitola *Přelstěný Katug* z povídky *Katug, příběh polárního lišáka* (A-49) z knihy *Povídky od táborového ohně*; přel. [Miloš Zapletal].
- Poznámky:** V čítankách pro dyslektiky bývá každý text vytištěn třikrát za sebou, pokaždé však v jiné grafické úpravě a s jinými úkoly, první úryvek je na s. 71.

Svitek březové kůry: 1. díl – Kniha orlích per

[Macek, Jiří (ed.), Vilhelm, Petr (ed.) et al.]; il. J. Křístek a T. Macek

- 1. vyd. Praha: Liga lesní moudrosti 1997, t. Kalaš, brož. 144 s. (A5);
 - 2. nově zpracované, upravené vyd. Praha: Liga lesní moudrosti 2003, 152 s. (A-5); ISBN 80-900223-3-2;
 - elektronické vyd. 2011 pouze pro členy LLM s opravami nejdůležitějších či problematických míst.
- Obsahuje:** Mimo knihu orlích per je zařazena úvodní část o plnění a přiznávání činů, včetně *Stoupání na horu* – *Climbing the Mountain* (s. 8, 2. vyd. s. 9); přel. [M. Zapletal].
- Poznámky:** Podle Setonovy knihy *The Birch Bark Roll of Woodcraft* (1930) zpracoval kolektiv autorů, členů Ligy lesní moudrosti.

1998

Orlí pera pro Malou lóži

Macek, Jiří (ed.) – Vilhelm, Petr (ed.) et al.

- [1. samostatné vyd.] Praha: Liga lesní moudrosti 1998, brož. 80 s. (A6);
 - 2. vyd. tamtéž 2000; ISBN 80-900223-9-1.
- Poznámky:** Separát z *Kniha orlích per*, 1997.

Čítanka 6

Bradáčová, Lenka (ed.) et al.

- 1. vyd. Všeň: Alter 1998, 183 s.; ISBN 80-85775-74-3;
- 2. vyd. tamtéž [2007].

Obsahuje: **Boj s démonem hlubin**, s. 65–69, úryvek ze stejnojmenné, 13. kapitoly knihy *Rolf zálesák – Rolf in the Woods*; přel. K. Bém.

1999

Slavné kočičí příběhy

O'Mara, Lesley (ed.): *Greatest Cat Stories* (1997); přeložila Eva Marxová

- 1. vyd. Praha: Euromedia Group – Knižní klub 1999, t. Tlačiarne BB, Banská Bystrica, váz. 208 s. (A5); ISBN 80-242-0095-3.

Obsahuje: **Kočka ze slumů** (A-21), s. 178–191, zkrácená a upravená povídka ze souboru *Animal Heroes*; přel. Eva Marxová.

Poznámky: Sbírka povídek autorů, kteří chtěli vyjádřit lásku a hluboký obdiv ke kočkám. Každá povídka představuje kočky z jiného úhlu pohledu. Pomocí laskavého humoru nebo snesitelného sentimentu ukazují převážně angličtí a američtí autoři kočky jako pravé aristokratky mezi domácími zvířaty.

2000

Čítanka 4

Dorovská, Dagmar (ed.) a Řeřichová, Vlasta (ed.)

- 1. vyd. Olomouc: Prodos 2000, brož. 128 s.; ISBN 80-7230-074-1.

Obsahuje: **Nevydařený lov**, s. 49–50, úryvek (závěr) 11. kapitoly *Jak pozorovat lesní obyvatele* z románu *Dva divoši – Two Little Savages*; přel. L. Bubeníčková a J. Valja.

2003

Čítanka 6: učebnice pro základní školy a primu víceletého gymnázia

Lederbuchová, Ladislava (ed.) a Beránková, Eva (ed.)

- 1. vyd. Plzeň: Fraus 2003, 224 s.; ISBN 80-7238-248-9;
- tamtéž každoroční dotisk – 2004 až 2013 (celkem desetkrát).

Obsahuje: **Válečná čelenka a znamenité činy**, s. 86–89, v oddíle *Za dobrodružstvím*, kapitola *V nebezpečí* je úryvek z knihy *Dva divoši – Two Little Savages*, část III, kapitola 6, *Válečná čelenka, teepee a znamenité činy*; přel. L. Bubeníčková a J. Valja.

2004

Svitek březové kůry: 2. díl – Kniha Mistrovství

[Jan Bejček et al.; sestavili Jiří Macek, Petr Vilhelm]; il. J. Křístek a T. Macek

- 1. nově zpracované vyd. Praha: Liga lesní moudrosti 2004, brož. 56 s. (A5); ISBN 80-900223-7-5 (v knize neuvedeno).

Poznámky: Tato kniha tvoří spolu s 1. dílem *Orlí pera* kompletní systém poctivě respektující myšlenky a cíle E. T. Setona. Podle *The Birch Bark Roll of Woodcraft* (1930) zpracoval kolektiv autorů, členů Ligy lesní moudrosti.

2006

Zápisník koráلكových činů: Lóže skřítků

Kubát, Vlastimil (ed.) a Kubátová, Vladislava (ed.)

- 1. vyd. Praha: Liga lesní moudrosti, 2006. brož. 72 s. (A6); ISBN 80-900223-8-3 (v knize neuvedeno).

Poznámky: Brožura, která je určena zejména nově vznikajícím rodinným kmenům, obsahuje koráلكové činy pro nejmenší woodcraftery (4–10 let). Publikace volně navazuje na: Svitek březové kůry: 1. díl – Kniha orlích per; Svitek březové kůry: 2. díl – Kniha Mistrovství; Orlí pera pro Malou lóži.

Čítanka 9: učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia

Lederbuchová, Ladislava (ed.) a Stehlíková, Monika (ed.)

- 1. vyd. Plzeň: Fraus 2006, 232 s.; ISBN 80-7238-539-9;
- tamtéž každoroční dotisk – 2007 až 2015 (celkem devětkrát).

Obsahuje: **Boží buben, K mrtvému jelenovi, Indiánské modlitby**, s. 14–16, v kapitola *Můj domov a svět* obsahuje tři indiánské básně z knihy *Poselství rudého muže – The Gospel of the Redman*; přel. M. Kupka.

Seton v Praze

Kožíšek, František

- 2. vyd. Praha: Liga lesní moudrosti 2006, brož. 230 s. (A5); Les, sv. 14 (omylem uvedeno č. sv. 11); ISBN 80-900223-6-7.

Obsahuje: **Indiánská moudrost:** rozhovor se spisovatelem Ernestem Thompsonem Setonem v článku *Indianische Weisheit*, Prager Presse, středa 23. prosince 1936, s. 192–193 (František Kubka); z němčiny přel. Yveta Kožíšková. **Přednáška E. T. Setona v Čs. rozhlase:** E. T. Seton, přednáška k posluchačům Čs. rozhlasu, Praha 23. 12. 1936, s. 199–200; přel. M. Kupka.

Čítanka pro 5. ročník základní školy

Rousová, Alice (ed.) et al.

- 1. vyd. Brno: Didaktis 2007, 196 s.; ISBN 978-80-7358-087-2;
- 1. vyd. – dotisk, tamtéž [2018].

Obsahuje: **Různé druhy medvědů**, s. 77, **Grizzly a plechovka**, s. 78, oba úryvky z 12. části *Malí a velcí medvědi* (A-41), ze stejnojmenné kapitoly a z kapitoly *Grizzly a plechovka* z knihy *Děti divočiny doma*; přel. [M. Zapletal]. **Indiánská studna**, s. 101, úryvek – poslední dva odstavce z kapitoly 7 *Umění tábořit* z románu *Dva divoši – Two Little Savages*; přel. [L. Bubeníčková a J. Valja].

Čítanka 5

Malý, Radek (ed.)

- 1. vyd. Olomouc: Prodos 2007, 128 s., Modrá řada; ISBN 978-80-7230-195-9;
- 1. vyd. – dotisk 2016 tamtéž.

Obsahuje: **Hráz**, s. 13–15, úryvek ze stejnojmenné kapitoly románu *Dva divoši – Two Little Savages*; přel. L. Bubeníčková a J. Valja.

Kmenové zřízení: Pronikni do tajů lesní moudrosti a založ svůj kmen

Porsch, Josef (ed.) et al.; il. Pavla Levínská a Jan Křístek

- 1. vyd. Praha: Liga lesní moudrosti 2011, brož. 144 a xii s. obrazových příloh, ilustrace (některé barevné), noty (A5); Les, sv. 12; ISBN 978-80-904567-0-9.

Obsahuje: **Poselství Černého vlka** (*A Message from the Chief*), s. 3 a **Stoupání na horu** (*Climbing the Mountain*), s. 69; překladatel [M. Zapletal] není uveden.

Poznámky: Základním zdrojem této knihy je samozřejmě Setonův *Svítek březové kůry – The Birch Bark Roll* a všechny české pokusy o převod této části knihy pro české podmínky.

Svítek březové kůry pro Malou lóži: Orlí pera, mistrovství a tituly lesní moudrosti

[sestavili: Macek, Jiří (ed.) a Vilhelm, Petr (ed.) et al.], il. J. Křístek a T. Macek

- [3., rozšířené vyd. Praha]: Liga lesní moudrosti 2012, brož. 100 s. (A6); ISBN 978-80-904567-1-6 (v knize neuvedeno).

Obsahuje: **Stoupání na horu** (*Climbing the Mountain*), s. 10–11; přel. M. Zapletal.

Poznámky: Rozšířené vyd. z roku 2000 obsahuje upravený systém Setonových orlích per a mistrovství pro děti ve věku 10–15 let na české realie.

Orlí pera a mistrovství pro malé zálesáky a woodcraftery: Náměty pro woodcrafterskou činnost v přírodě i v klubovně

Macek, Jiří (ed.), Lunerová, Kamila, Bejček, Jan et al.

- 1. vyd. Liga lesní moudrosti, Praha 2012, 84 s. (A5), il. (některé barevné) P. Čech a T. Macek; ISBN 978-80-904567-2-3.

Obsahuje: **Stoupání na horu** (*Climbing the Mountain*), s. 13–14; přel. M. Zapletal.

Poznámky: Příručka pro začínající malé woodcraftery; obsahuje základní seznámení s hlavními principy lesní moudrosti, systémem orlích per a mistrovství pro děti ve věku 10 až 15 let; náměty k celoroční činnosti doma i v přírodě anebo na letním táboření.

Ernest Thompson Seton: bibliografie – životopisy – překlady: (soubor různorodých textů): malý průvodce pro čtenáře a milovníky jeho knih

Raška, Vladislav – Allah (ed.)

- [1. vyd.] Vyškov: Knihovna Karla Dvořáčka 2012, 68 s. (A5), il. portréty, faksim. (některé barevné); ISBN 978-80-85063-17-2 (v knize neuvedeno);
- 2., upr. a dopl. vyd. tamtéž 2012, 72 s.; Personální bibliografie, sv. 3; ISBN 978-80-85063-13-4;
- 3., [opět] dopl. a opr. vyd. tamtéž 2014, 72 s.; ISBN 978-80-85063-18-9.

Obsahuje: **Hnutí woodcraft** (*The Woodcraft Movement*), s. 56–61, cenzurovanou 40. kapitolu z knihy *Cesta životem a přírodou – Trail of an Artist-Naturalist*; přel. M. Vavrda.

Poznámky: Na s. 52–55 je faksimile podstatné části téhož textu z časopisu *Skauting* (r. 40, červen 2002, č. 10, s. 4–7).

2013

Svitek březové kůry: Kniha orlích per a mistrovství

Macek, Jiří (ed.), Adamčík, Michal (ed.) et al.; il. Jan Křístek, Tomáš a Tereza Mackovi

- 3. nově zpracované, upravené vyd. [s rozšířeným názvem], Praha: Liga lesní moudrosti 2013, brož. 176 s. (A5); ISBN 978-80-904567-3-0.

Obsahuje: **Stoupání na horu** (*Climbing the Mountain*), s. 8; přel. M. Zapletal.
Poznámky: Společné vydání *Svitku březové kůry*, 1. díl – Kniha orlích per (2003) a 2. dílu – Kniha mistrovství. Podle Setonovy knihy *The Birch Bark Roll of Woodcraft* (1930) zpracoval kolektiv autorů-členů Ligy lesní moudrosti. Kniha přináší kompletní systém orlích per, který plně respektuje myšlenky a cíle E. T. Setona. Najdete zde téměř 1000 činů – námětů k činnosti z více než stovky oborů – atletika, lukostřelba, astronomie, botanika, foto grafování, práce se dřevem, tanec, farmaření, zdravotvída a mnohé další. Systém orlích per je zpracován tak, aby uspokojil potřebu osobního zdokonalování všech i na prahu 21. století.

2014

Jak pracovat s knihou Svitek březové kůry: výchova podle woodcraftu

Lunerová, Kamila et al.; il. Tereza Macková, obálka Pavel Čech a Jan Křístek

- 1. vyd. Praha: Liga lesní moudrosti 2014, 44 s. (A5); ISBN 978-80-904567-5-4.

Poznámky: Příručka popisuje základní principy výchovy k lesní moudrosti – woodcraftu, využití systému orlích per při celoroční činnosti dětských a mládežnických kmenů, oddílů či rodin s dětmi.

Korálkové činy pro skřítky

Lunerová, Kamila (ed.) et al.; il. Pavel Čech, Alice Lehká, Tereza Macková a Kamila Lunerová.

- 1. vyd. Praha: Liga lesní moudrosti 2014, 120 s. + 9 listů samolepek (A5); ISBN 978-80-904567-5-4.

Poznámky: Upravené a přepracované vydání Zápisníku korálových činů pro Lóži skřítků (2006) pro nejmenší woodcraftery. Děti na stezce lesní moudrosti provází indián Rychlá veverka (autora Pavla Čecha), známého z časopisu Woodcraft. Na předsádce knihy je velká rozkládací mapa ČR, do které si

mohou děti zaznamenávat místa táborů i pěších, cyklistických nebo vodáckých výprav.

2016

Čítanka 6: učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia (nová generace)

Šebesta, Karel (ed.) et al.

- 1. vyd. Plzeň: Fraus 2016, 216 s. ISBN 978-80-7489-305-6;
- tamtéž každoroční dotisk – 2017 až 2020 (celkem čtyřikrát).

Obsahuje: **Pozorování baribala**, s. 122 (oddíl Putování za zvířaty), úryvek z 12. části *Malí a velcí medvědi* (A-41), kapitola *Pohled do života medvědí rodiny* ze souboru *Děti divočiny doma*; přel. M. Zapletal.

Poznámky: Za úryvkem následuje populárně naučný text *Stopa Černého vlka u nás*, s. 123, jehož autorem je Michael Antony – Tony a který byl převzat z Trampského magazínu: www.trampsky-magazin.cz.

Čítanka pro 6. ročník základní školy nebo primy víceletého gymnázia

Bičanová, Lenka (ed.) a Dymáčková, Lucie (ed.)

- 1. vyd. Brno: Nová škola 2016, 195 s. (17 × 24 cm), ISBN 978-80-7289-775-9.

Obsahuje: **Boj s démonem hlubin**, s. 161–163 (oddíl Cesty za dobrodružstvím), úryvek ze stejnojmenné, 13. kapitoly knihy *Rolf zálesák – Rolf in the Woods*; přel. K. Bém.

2019

Velká kniha povídek o psech: kolekce nejlepších psích příběhů ze světové literatury

Peichlová, Katarína (ed.); překlady – kolektiv autorů

- 1. vyd. Černošice: Familium / Monika Kopřivová 2019, váz. 384 s. (22,6 × 26,8 cm); ISBN 978-80-88333-07-4.

Obsahuje: **Čink** (A-15), s. 131–140, povídka ze souboru *Přátelé [z] divočiny*; přeložil M. Zapletal.

Poznámky: Rozsáhlá antologie zahrnuje šestadvacet povídek z české i světové literatury, v nichž v hlavní roli vystupují věrní a oddaní přátelé člověka – psi. Povídky jsou řazeny do námětových bloků, každý z autorů je pak představen v podobě stručného medailonku. Překlady jsou převzaty z původních knih.

Evangelium lesní moudrosti: Duchovní odkaz zakladatele skautingu Ernesta Thompsona Setona

Hošek, Pavel

- 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury 2019, t. Reproutorium Blansko, 200 s. (A5); ISBN 978-80-7325-477-3.

Obsahuje: **Zpověď**, s. 173–174, úryvek z kapitoly *Duch lesů* a ze stejnojmenné knihy; přel. M. Seifert. **Bizoní vítr**, s. 174–176, úryvek ze stejnojmenné eseje *Buffalo Wind* (1938); přel. F. Kožíšek. **Desatero přikázání ve světě zvířat**, s. 176–177, úryvek ze stejnojmenné eseje včleněné do knihy *Ptačí příběhy*; přel. B. Z. Nekovařík. **Objevení Velké Záhady** (*The Coming of the Great Mystery*), s. 177–178, stejnojmenná kapitola z textu *Vzpomínky na divočinu* z povídkového cyklu *Král vlků* je doplněna prvním odstavcem z následující kapitoly *Vítězství nad dravými zvířaty*; přel. M. Zapletal. **Stoupání na horu**, s. 178–179, stejnojmenná povídka z knihy *Svítek březové kůry*; přel. M. Zapletal. **Woodcrafterský zákon a devět hlavních zásad woodcraftu**, s. 180–182, úryvky pocházejí z knih *Svítek březové kůry* a *Indiáni: Kniha lesní moudrosti I* (a jsou P. Hoškem upravené a doplněné); přel. M. Zapletal.

Poznámky: Uvedené ukázky ze Setonova díla tvoří v knize samostatnou část *Přílohy*, s. 173–182.

II.

Edice spisů

Editions of collected works

1. Knihovna Walden	(vydavatel B. Z. Nekovařík)	1923–1926
I.	E. T. Seton: Děti divočiny	1923 1925
II.	E. T. Seton: O veveřici	1923 1925
III.	E. T. Seton: Domino	1924 1925
IV.	E. T. Seton: Úsvit na Cedrové Hoře	1924 1925
V.	E. T. Seton: Medvěd Monarcha	1924 1925
VI.	<i>H. D. Thoreau: Walden či Život v lesích</i> (přel. M. Seifert) 280 s.	1924
VII.	E. T. Seton: Děti divočiny doma	1924
VIII.	E. T. Seton: Arktickou prérií	1924 1925
IX.	E. T. Seton: Rolf zálesák	1925 1925
X.	E. T. Seton: Za sandhillským jelenem (přel. M. Seifert)	1925
XI.	<i>H. M. Burr: U pravěkých ohňů</i> (přel. B. Z. Nekovařík) 180 s.	1925
XII.	E. T. Seton: Wahb	1925 [1928]
XIII.	E. T. Seton: Zvířata hrdinové ⁹⁶	1925
XIV.	<i>J. H. Fabre: Život pavouka</i> (přel. B. Z. Nekovařík a J. Oberger) 212 s.	1925
XV.	E. T. Seton: Dva divoši	1925 [1927]
XVI.	E. T. Seton: Děti pustin	1926
XVII.	E. T. Seton: Bingo a jiné příběhy zvířat	1926
XVIII.	E. T. Seton: Ptačí příběhy	1926
[XIX.]	<i>A. C. Fletcher: Indiánské zkazky a písně</i> (přel. B. Z. Nekovařík) 120 s. <i>Napsal[a] a harmonizoval[a] A[lice] C[unningham] Fletcher; il. Frank [orig.: Indian Story and Song from North America. Boston, 1907; neilustrováno]</i>	1925
[XX.]	<i>Daleké cesty I</i> (přel. B. Z. Nekovařík) 236 s.	1925
[XXI.]	<i>Daleké cesty II</i> (přel. B. Z. Nekovařík) 203 s.	1926

Knihovna Walden (přeložili B. Z. Nekovařík a M. Seifert)

V roce 1923 zahájil Miloš Seifert spolupráci s překladatelem a nakladatelem B. Z. Nekovaříkem. Do konce roku 1926 zde vyšlo 15 Setonových knih ve 22 vydáních (všech titulů v této edici bylo 21). Jméno editora M. Seiferta se v knihách objevuje až v roce 1924, a to do poloviny následujícího roku, kdy dochází mezi nimi k roztržce (viz výše). Počínaje 13. svazkem se objevuje: *Vydává a řídí B. Z. Nekovařík*. Rokem 1926 končí nejen Nekovaříkova nakladatelská činnost, nýbrž i překlady Setona; po tomto roce se objevují již jen reedice. Problematiku jeho překladů naznačujeme na jiném místě.

⁹⁶ Na překladu se podílela Pavla Moudrá.

Všechny svazky této edice se vyznačují krásnou typografickou úpravou a obsahují téměř všechny marginální (na okraji stránek) pérové kresby a podstatnou část celostránkových ilustrací (viz jednotlivé záznamy). Knihy jsou vydávány vždy v brožované i vázané variantě. Na nevázané výtisky bylo možno dokoupit *krásné desky v původním anglickém plátně s originální kresbou autorovou*. Papírové obálky mají shodnou grafickou úpravu. U prvních svazků jsou přejímány i původní grafické titulní listy z originálních amerických vydání (mění se na nich samozřejmě text – čeština). Text prvního a druhého vydáním se liší občasnými stylistickými úpravami, což usnadnila nová sazba po změně tiskárny. Můžeme pozorovat nepřehlédnutelnou snahu co nejvíce přiblížit svazky těm původním, americkým, i když tato snaha nemohla být z ekonomických důvodů dovedena k dokonalosti (původní Setonovy knihy totiž vycházely v nedostižné grafické i typografické úpravě).

2. Knihovna Walden – Nové vydání (vydavatel J. Otto) 1927–1934

I.	E. T. Seton: Děti divočiny	1927	1929
II.	E. T. Seton: O veveřici	1927	1929
III.	E. T. Seton: Domino	1928	1929
IV.	E. T. Seton: Úsvit na Cedrové Hoře	1928	
V.	E. T. Seton: Monarcha	1928	
VI.	<i>H. D. Thoreau: Walden či Život v lesích (přel. M. Seifert)</i>	1933	
VII.	E. T. Seton: Děti divočiny doma	1928	
VIII.	E. T. Seton: Arktickou préríí	1934	
IX.	E. T. Seton: Rolf zálesák	1927, 1928, [1937]	
X.	E. T. Seton: Za sandhillským jelenem (přel. M. Seifert)	1929	
XI.	* * *		
XII.	E. T. Seton: Wahb	1929	
XIII.	E. T. Seton: Zvířata hrdinové	1929	
XIV.	* * *		
XV.	E. T. Seton: Dva divoši	1928	1929
XVI.	* * *		
XVII.	E. T. Seton: Bingo	1929	
XVIII.	* * *		
XIX.	<i>W. J. Long: Děti kanadské divočiny (přel. B. Z. Nekovařík)</i>	1928	
XX.	<i>W. J. Long: Ptáci nebeští (přel. B. Z. Nekovařík)</i>	1929	

Knihovna Walden – Nové vydání, II. řada

I.	<i>Jiří Harusák: Znamenaný</i>	212 s.	1930
II.	<i>Pavel Dušan: Příhody zajíce Polňáka a jiné povídky o zvířatech</i>	281 s.	1930

Knihovna Walden – Nové vydání

(přeložili B. Z. Nekovařík a M. Seifert)

Počátkem roku 1927 se vydávání edice *Knihovna Walden* ujímá renomované nakladatelství J. Otto, kterému Nekovařík předal nakladatelství a autorské práva na své překlady. Redigováním knihovny je pověřen Dr. Jan Svatopluk Procházka (viz poznámka výše), ten téměř všechny svazky doplnil poznámkami pod čarou; zpravidla je nepodepisoval vůbec, případně jen *Pozn. red.* Knihu *Rolf zálesák* doplnil navíc úvodem a medailonkem o autorovi.

Knihy vycházely rovněž brožované i vázané; pro celoplátěnou vazbu je charakteristická okrová barva, na vazbě pak často vyražená jednoduchá kresba. Vázané výtisky jsou opatřeny papírovým přebalem dnes těžko definovatelné barvy (fialová), na něm vytištěna tatáž kresba, pod ní je uvedeno autorovo jméno a název díla, ten bývá často doplněn variantním podnázvem. Oproti předchozí edici bývá dvoubarevný titulní list bez další úpravy (výzdoby) – je na něm jen text; hlavní název bez podnázvu. Zásahy do textu (drobné lexikální úpravy – náhrada jednoho slova) bývají spíše výjimečné. Největším zásahem je spojení dříve dvou samostatných titulů do jednoho (*Wahb* a *Za sandhillským jelenem*), ilustrační doprovod je proto ochuzen. Celostranné ilustrace jsou přejímány shodně s posledním vydáním „Nekovaříkovy edice“.

3. Vybrané spisy ETS⁹⁷ (Nakladatelství OLYMPIA) 1968–1974; 1991

1.	Stopy v divočině	1968	1991
2.	Z lesního království	1969	
3.	Knihy lesní moudrosti	1970	1991
4.	Povídky od táborového ohně	1972	
5.	Král vlků [Výbor]	1974	

Vybrané spisy Ernesta Thompsona Setona (přeložil Miloš Zapletal)

Miloš Zapletal kolem roku 1964 pojal úmysl vydávat v nových překladech dílo E. T. Setona, a tak předložil nakladatelství Olympia návrh na deset svazků, které měly po několika desetiletích systematicky zpřístupnit českému čtenáři zejména povídkovou tvorbu autora, jenž se u nás stále těší mimořádnému zájmu.

*Nemohl jsem k překladu vybírat Setonova díla podle své chuti, některá blokovala nakladatelství Mladá fronta k případnému vydání, [...] formálně si je zamluvila, ale nikdy žádnou nevytiskla.*⁹⁸ *Musel jsem tedy jejich blokádu obejít. Využil jsem toho, že Setonovy povídky vycházely v různých vydáních a v různých souborech s nejednotnými názvy. Agentuře Dilia, která byla vše-*

⁹⁷ Označení *Vybrané spisy ETS* se v knihách neobjevuje, je to jen naše pracovní pojmenování, proto je uváděno v hranatých závorkách.

⁹⁸ V době tohoto záměru sice ne, avšak v následujících letech MF vydala *Divoké děti lesů* a *Rolfa zálesáka*.

mocným pánem, nahlásil jsem pro Olympii názvy, které mi umožnily vydat i tituly Mladou frontou zablokované.⁹⁹

Zatímco první svazek tohoto nečíslovaného výběru byl připravován v období nebývalého politického uvolnění, poslední výbory vycházely v době, kdy jen jejich pouhá existence na knihkupeckých pultech vzbuzovala euforii, že je ještě něco takového vůbec možné. Zvláště to platilo pro *Knihu lesní moudrosti*, která vyšla již po zákazu skautingu – tehdy ovšem eufemisticky nazývaného „sjednocení s pionýrskou organizací“. Šťastným čtenářům pramálo vadila jejich brožovaná vazba, vyvažovaly to opět po dlouhé době použité autorovy nedostižné kresby. Na zbývajících pět svazků ovšem již nebylo ani pomyslení. Za zmínku stojí určitě ještě jedna zajímavost. Když M. Zapletal pojal kolem roku 1964 záměr překládat Setona, musel mít samozřejmě k dispozici originály jeho knih. Podařilo se mu vyhledat a posléze navštívit v Šumperku svého prvorepublikového předchůdce Bohumila Z. Nekovaříka, ten mu nakonec asi patnáct Setonových knih v angličtině prodal.¹⁰⁰

4. Sebrané spisy ETS (Nakladatelství LEPREZ)	1997–2004
1. Rolf zálesák ¹⁰¹	1997; 2001
2. Blesk. Povídky z divočiny (+Po jelení stopě, Pirko, Katug)	1998
3. Zvířata hrdinové	1998
4. Děti divočiny	1999
5. Kazatel z Cedrové hory	2000
6. Děti divočiny doma (Medvěd Monarcha)	2002
7. Král vlků	1999
8. Arktická prerie	2001
9. Přátelé [z] divočiny (+Domino)	2000
10. Z lesní říše // [Wild Animals I Have Known] ¹⁰²	nevydáno
11. Svitek březové kůry: Kniha lesní moudrosti II	2004
12. Cesta životem a přírodou	nevydáno
13. Dva divoši	nevydáno
14. Indiáni: Kniha lesní moudrosti I	2003

⁹⁹ Podrobněji o tom MZ píše v rukopise *Pět životů*, kapitola Splácení dluhu – E. T. Setonovi, s. 131–132; kapitola byla převzata do sborníku *ZET – Miloš Zapletal / Pět životů* (Olomouc, Univerzita Palackého 2010).

¹⁰⁰ Tamtéž s. 120–123; ve sborníku *ZET – Pět životů* na s. 190–194.

¹⁰¹ Cenzurovaný překlad K. Béma doplnil v roce 2001 M. Zapletal.

¹⁰² Poslední česky překlad tohoto povídkového cyklu vyšel pod názvem *Divoké děti lesů* (1968).

Sebrané spisy Ernesta Thompsona Setona (přeložil Miloš Zapletal)

Sebrané spisy v nakladatelství Leprez, představují vedle Nekovaříkovy Knihovny Walden z dvacátých let minulého století největší nakladatelský počin věnovaný tomuto autorovi u nás. Miloš Zapletal navrhl jejich vydání v 15 svazcích. *Když M. Svoboda zemřel, nakladatelství Leprez skončilo činnost. Podle mého projektu měly ještě vyjít Dva divoši, Setonův vlastní životopis (Trail of an Artist-Naturalist) a soubor slavných povídek [Wild Animals I Have Known].* Posledně jmenovaný titul u nás vyšel v úplnosti jen v letech 1914 a 1968, a to vždy bez autorových ilustrací, nebo jen s malým výběrem z nich. *Desátým svazkem¹⁰³ měly být povídky z knihy Wild Animals I Have Known, která přinesla Setonovi světovou slávu. Ale k ní jsem se už nedostal. Odkládal jsem tuto práce proto, že vyšla [...] v Mladé frontě pod názvem Divoké děti lesů. Chtěl jsem dát českým čtenářům nejdřív ta díla, která se neobjevila více než sedmdesát let na našem knižním trhu.¹⁰⁴ Nedostalo se ani na nové vydání knihy Cesta životem a přírodou (Trail of an Artist-Naturalist: The Autobiography of Ernest Thompson Seton), a tak ji nebylo možno doplnit o – pro nás zásadní – kapitolu Hnutí woodcraft, která po zásahu cenzury v roce 1977 nesměla vyjít. Překladatel Miroslav Vavrda ji vydal samostatně jako samizdat. V roce 1990 vyšla na pokračování v časopise Ligy lesní moudrosti Bizoní vítr. Podstatná část z ní byla přetištěna také v časopise Skauting (r. 40, červen 2002, č. 10, s. 4–7). *Problematický zůstal překlad Setonových kratičkových textů pro menší děti Woodland Tales, jakýchsi pohádek o rostlinách a drobných živočiších. Pro nakladatelství Melantrich se tohoto úkolu ujal ve dvacátých letech minulého století Miloš Seifert, profesor přírodopisu, a některé části knihy¹⁰⁵ zpracoval zcela volně, především ty, kde Seton vypráví o přírodních čistě amerických, které se u nás nevyskytují. Já bych se sotva odvážil takhle přepracovat Setonovo dílo. [...] Do spisů jsem nezařadil ani The Gospel of the Redman (v podtitulu je An Indian Bible), především proto, že tahle knížka vyšla nedávno v jiném nakladatelství.¹⁰⁶**

Stejně tak měl M. Zapletal pochybnosti o vydání čtyř monumentálních svazků *Lives of Game Animals*, podobně jako o *Life Histories of Northern Animals*. Později si v Národní knihovně ČR prostřednictvím mezinárodní výpůjční služby zajistil jejich půjčení ...a když jsem ty folianty procházel, bylo mi jasné, že to není čtení pro laiky, ale studijní materiál pro zoology.¹⁰⁷

Vybrané i souborné spisy obsahují téměř všechny pérové kresby, ale celostránkové obrazy – které by pro tisk vyžadovaly kvalitnější papír – sem nebyly

¹⁰³ Na tomto místě v přehledu plánovaných spisů býval uváděn titul *Z lesní říše (Woodland Tales)* – o něm více v následujícím citátu M. Zapletala.

¹⁰⁴ Oba citáty *Pět životů*, (rkp.) s. 122.

¹⁰⁵ *Z lesní říše*, Praha 1925.

¹⁰⁶ *Poselství rudého muže*. Chvojko nakladatelství, Praha 1997, 86 s.

¹⁰⁷ Oba citáty *Pět životů*, (rkp.) s. 123.

zařazeny vůbec. Překlady převzaté z předchozích Vybraných spisů M. Zapletal pro Sebrané spisy přehlédl a učinil v nich drobné korekce.

5. **Knihovna Les** (1927–1946, 1990–)
1. E. Rádl: **Masarykův ideál moderního hrdiny**¹⁰⁸ II. vyd. 1927
 2. M. Seifert: **Rok v přírodě** 1929
 3. M. Vavrda: **Miloš Seifert, zakladatel českého woodcraftu** 1932
 4. E. T. Seton: **Vudkraft** (přel. S. Kříž, S. Schützner) 1939
 5. Kol.: **Kmenové zřízení - Táborový řád**, LČSW (dvě vydání) 1946
 6. Manoki: **Ernest Thompson Seton**, LČSW 1946
 7. F. Kožíšek: **Česká knižní bibliografie E. T. Setona** 1990
 8. J. Macek: **Táboříme v týpí** 1990, 2002, 2012
 9. J. Červinka, H. Červinková, L. Tintěra: **Výpravy do pravěku** (další vyd. mimo edici) 1990
 10. Kol.: **Woodcraft**, LLM a ROUT 1991
 11. **Kniha Orlich per pro Malou lóži**, LLM a ROUT (další vyd. mimo edici) 1991, 1992
 12. L. Rusek: **Vigilie s Woowotannou** 1991
 13. Kol.: **Stezkami lesní moudrosti** 2002
 14. F. Kožíšek: **Seton v Praze**, II. vyd. (omylem uvedeno č. sv. 11) 2006
 15. J. Porsch: **Kmenové zřízení** (omylem uvedeno č. sv. 12) 2011
 16. T. Studenovský: **Rebel s hlavou v oblacích** 2017
 17. T. Studenovský: **S modrou oblohou za temnými mraky** 2020

Samizdaty (nečíslované svazky vydané ilegálně s uvedením edice)

- E. T. Seton: **Vznik hnutí Woodcrafterských Indiánů**, ZO ČSOP Taraxacum (přel. M. Vavrda; vydavatel v publikaci záměrně neuveden) 1979
- M. Vavrda: **Kronika hnutí Lesní moudrosti** (samizdat) 1980
- M. Vavrda: **Miloš Seifert, nástin jeho života a práce** (samizdat) 1980

Knihovna Les

Tato edice má kořeny již ve 20. letech minulého století, nejdříve jako *Junácká knihovnička Ligy* čs. *Woodcrafterů*, v níž do roku 1946 vyšlo šest svazků; v 80. letech pak ilegálně několik svazků samizdatově. Po obnovení Ligy lesní moudrosti v roce 1990 vychází v edici Les původní české práce zaměřené na woodcraft či příbuznou tematiku.

¹⁰⁸ V této edici vyšlo jen druhé vydání; první bylo vydáno již v roce 1920 v nakladatelství Grosman a Svoboda v Praze.

III.

Anglické názvy povídek a jejich zařazení do původních povídkových souborů¹⁰⁹

English titles of short stories

Název povídkového cyklu (rok 1. vyd. v USA) Poslední české vydání (rok)

Wild Animals I Have Known (1898) **Divoké děti lesů** (1968)

1. Lobo, the King of Currumpaw
2. Silverspot, the Story of a Crow
3. Raggylug, the Story of a Cottontail Rabbit
4. Bingo, the Story of My Dog
5. The Springfield Fox [v některých vydání též Vixen¹¹⁰]
6. The Pacing Mustang
7. Wully, the Story of a Yaller Dog
8. Redruff, the Story of the Don Valley Partridge
9. **The Trail of the Sandhill Stag** (1899) – knižně vyšlo samostatně **Po jelení stopě** (1998)
10. **The Biography of a Grizzly** (1900) – knižně vyšlo samostatně **Blesk** (1998)

Lives of the Hunted (1901) **Přátelé [z] divočiny** (2000)

11. Krag: the Kootenay Ram
12. A Street Troubadour: being the Adventures of a Cock Sparrow
13. Johnny Bear
14. The Mother Teal and the Overland Route
15. Chink: the Development of a Pup
16. The Kangaroo Rat
17. Tito: the Story of the Coyote that Learned How
18. Why the Chickadee Goes Crazy Once a Zdar
19. **Monarch: The Big Bear of Tallac** (1904) – knižně samostatně **Medvěd Monarcha** (2002)
20. **Bannertail, the Story of a Graysquirrel** (1905) – knižně samostatně **Pírko** (1998)

¹⁰⁹ Číslo za názvy povídek v hlavním textu uvozena písmenem „A“ odkazují na jejich anglické ekvivalenty v této příloze (např. A-1 až A-68).

¹¹⁰ Např. ve výboru: *Lobo, Rag, and Vixen*, Scribners 1899.

Animal Heroes (1905)

21. The Slum Cat
22. Arnaux: The Chronicle of a Homing Pigeon
23. Badlands Billy: The Wolf that Won
24. The Boy and the Lynx
25. Little Warhorse: The History of a Jack-rabbit
26. Snap: The Story of a Bull-terrier
27. The Winnipeg Wolf
28. The Legend of the White Reindeer
29. **The Biography of a Silver Fox** (1909) – knižně vyšlo samostatně
Domino (2000)

Wild Animals at Home (1913)

30. The Cute Coyote
31. The Prairie-dog and His Kin
32. Famous Furbearers – Fox, Marten, Beaver and Otter
33. Horns and Hoofs and Legs of
34. Bats in the Devil's Kitchen
35. The Well-meaning
36. Old Silver-grizzle – The Badger
37. The Squirrel and His Jerky-tail Brothers
38. The Rabbits and Their Habits
39. Ghosts of the Campfire
40. Sneak-cats, Big and Small
41. Bears of High and Low Degree

Wild Animal Ways (1916)

42. Coaly-Bay, The Outlaw Horse
43. Foam, of the Life and Adventures of a Razor-backed Hog
44. Way-at-cha, the Coon-Raccoon of Kilder Creek
45. Billy, the Dog That Made Good
46. Atalapha, a Winged Brownie
47. The Wild Geese of Wyndygoul
48. Jinny, The Taming of a Bad Money
49. **The Biography of an Arctic Fox** (1937) – knižně vyšlo samostatně
Katug (1998)

Zvířata hrdinové (1998)

Děti divočiny doma (2002)

Děti divočiny (1999)

Great Historic Animals: Mainly about Wolves¹¹¹

50. Wosca and her Valiant Cub
51. The Chillingham Bull
52. Little Marie and the Wolves
53. The Wolf on the Running-board
54. The Wild Ways of Time Beasts
55. Padraic and the Last of the Irish Wolves
56. Rincon, or The Call in the Night
57. The Wolf and the Primal Law
58. The Story of Carrots
59. Chicarle
60. The Woman Bear
61. The Lovers and the Shining One
62. The Rat and the Rattlers
63. Dipo: Sprite of the Desert
64. Hank and Jeff
65. La Bête, the Best Wolf of Gevaudan
66. Courtaud, The King Wolf of France
67. The Leopard Lover
68. Who were the Heroes?

Král vlků (1999)

¹¹¹ V UK vyšla tato kniha pod druhou částí názvu – *Mainly About Wolves*.

IV.

Rejstřík knižních titulů

Index of book titles

Arktická prerie	47
Arktickou prerií	22, 33
Beran Rek / Medvěd Šeda	17
Bílý sob	34
Bingo / Lobo / Matka liška	16
Bingo a jiné příběhy zvířat	27, 32
Bingo a Matka liška	18
Blesk: Povídky z divočiny	44
Celotáborové hry: Patnáctiletý kapitán / Lesní moudrost	66
Cesta životem a přírodou	41
Čítanky:	
Česká čítanka pro občanské školy dívčí	53
Čítanka 2: pro 2. ročník závěrečných tříd zvláštní školy	64
Čítanka 4	68
Čítanka 5	70
Čítanka 5: Čítanka pro pátý ročník	66
Čítanka 6	68
Čítanka 6: učebnice pro základní školy a primu víceletého gymnázia	68
Čítanka 6: učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia	73
Čítanka 9: učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia	69
Čítanka k občanské výchově	64
Čítanka pro 4. ročník	65
Čítanka pro 4. ročník základní školy	65
Čítanka pro 5. ročník základní školy	70
Čítanka pro 6. ročník základní školy nebo primy víceletého gymnázia	73
Čítanka pro české školy měšťanské	51
Čítanka pro čtvrtou třídu škol středních	54
Čítanka pro čtvrtý ročník	63
Čítanka pro druhou třídu středních škol	60
Čítanka pro druhou třídu škol středních	57
Čítanka pro dyslektiky III	67
Čítanka pro první třídu středních škol	56
Čítanka s literární výchovou pro 6. ročník ZŠ	67
Děti: Čítanka pro školy obecné	57
Dobrodružství s četbou: Čítanka pro 5. ročník základní školy	65

Do ráje žití: Čítanka mládeže	54
Já čtenář a můj svět: Čítanka pro 4. ročník základní školy	65
Jak to v životě chodí: Antologie literárních textů	66
Máj: Čítanka pro školy měšťanské	58
Poselství: Čítanka pro IV. ročník měšťanských škol	58
Ráno: Čítanka pro čtvrtý a pátý postupný ročník obecných škol	58
Ráno: Čítanka pro čtvrtý a pátý školní rok obecných škol	53
Ráno: Čítanka pro pátý postupný ročník obecných škol	58
Ráno: Čítanka pro pátý školní rok obecných škol	54
Trojdílná čítanka pro české školy obecné: díl I	57
Trojdílná čítanka pro české školy obecné: díl II	57
Trojdílná čítanka pro české školy obecné: díl III [1917]	51
Trojdílná čítanka pro české školy obecné: díl III [1921]	53
Vzkříšení: Čítanka pro české školy měšťanské	57
Vzkříšení: Čítanka pro české školy občanské	53
Děti divočiny	20, 28, 45
Děti divočiny doma	22, 30, 47
Děti pustin	26
Divoké děti lesů	38
Domino	21, 29
Duch lesů	19
Dva divoši	25, 30, 36, 50
Dvanáct tajemství lesa	26
Ernest Thompson Seton: bibliografie – životopisy – překlady	71
Evangelium lesní moudrosti	74
Chytrý mýval od Kilderovy říčky	45
Indián: Rysy Indiánova charakteru	20
Indiáni: Kniha lesní moudrosti I	48
Jak pracovat s knihou Svitek březové kůry	72
Kalendář Rudého práva 1965	61
Katug, dítě sněhu	35
Kazatel z Cedrové hory	47
Kmenové zřízení vudkraftu a táborový řád LČSW	60
Kmenové zřízení: Pronikni do tajů lesní moudrosti a založ svůj kmen	70
Kniha lesní moudrosti	40
Kniha o woodcraftu	66
Kniha orlích per pro Malou lóži	64
Koráلكové činy pro skřítky	72
Král vlků	46
Král vlků [výbor]	41
Medvěd Monarcha	22
Medvěd Monarcha / Domino – stříbrný lišák	38

Moji známí z divočiny	37
Monarch, The Big Bear of Tallac / Vladař, velký medvěd z Tallacu	50
Monarcha	31
Muzikanti	56
O černém Ryzáku	33
O veveřici	21, 29
Orlí pera a mistrovství pro malé zálesáky a woodcraftery	71
Orlí pera pro Malou lóži	67
Po jelení stopě	44
Poselství rudého muže	43
Povídka o bažantovi	17
Povídky o zvířatech I–III	18
Povídky o zvířatech: výbor z nejslavnějších spisovatelů světových	56
Povídky od táborového ohně	40
Povídky táborových ohňů	52
Préríjní vlk / Wully, ovčácký pes / Liška–matka	32
Préríjní vlk, přítel malého Jima	16
Přátelé [z] divočiny	46
Příběhy zvířat volně žijících	18
Přírodou a životem k čistému lidství: Příručka českých junáků	52
Ptačí příběhy	27
Ptačí příběhy: Stříbroleb / Rudokrček / Vrabčák Hřmotil	16
Rolf zálesák	23, 29, 39, 44
Rolf zálesák: barevný kreslený seriál	64
Seton v Praze	69
Slavné kočičí příběhy	68
Springfieldská liška	37
Stopami Černého vlka	35
Stopy v divočině	39
Stoupání na horu	50
Stříbrná koule	59
Stříbrný lišák	46
Svitek březové kůry – Wa-pa-ha: Kniha orlích per	63
Svitek březové kůry I: Kmenové zřízení / Táborový řád	60
Svitek březové kůry pro Malou lóži	71
Svitek březové kůry	54
Svitek březové kůry: 1. díl – Kniha orlích per	67
Svitek březové kůry: 2. díl – Kniha Mistrovství	69
Svitek březové kůry: Cesta k dokonalosti	55
Svitek březové kůry: činy a mistrovství	43
Svitek březové kůry: Kniha 1 – Kmenové zřízení lesní moudrosti	61
Svitek březové kůry: Kniha 2 – Vudkrafterský táborový řád	62

Svitek březové kůry: Kniha 3 – Kniha orlích per	62
Svitek březové kůry: Kniha 4 – Mistrovství lesní moudrosti	63
Svitek březové kůry: Kniha lesní moudrosti II	48
Svitek březové kůry: Kniha orlích per	61
Svitek březové kůry: Kniha orlích per a mistrovství	72
Topičův sborník literární a umělecký I	51
Topičův sborník literární a umělecký XIII	55
U tisíce ohňů	42
Úsvit na Cedrové hoře	21, 30
Velká kniha povídek o psech	73
Vudkraft	59
Vznik hnutí Woodcrafterských Indiánů	42
Wahb	23
Wahb & Za sandhillským jelenem	31
Z lesní říše	26
Z lesního království	40
Za sandhillským jelenem	23
Základy kmenového zřízení pro chlapce a děvčata	54
Zápisník korálkových činů	69
Ze života severních zvířat I–V	34
Zvířata hrdinové	25, 31, 45
Zvířátka hrdinové	33

Zkratky

Abbreviations

Kromě běžných zkratk používáme:

brož.	brožura / paperback
č.	číslo / issue
r.	ročník / volume
rkp.	rukopis / manuscript
s.	strana / page
sv.	svazek / volume
t.	tiskárna / press, printer
váz.	vazba / binding
(?)	nejistý údaj / uncertain entry
[]	informace není uvedena v knize, byla získána z jiných zdrojů / information not included in the book, but obtained from other sources

Vzorové záznamy

Model Entries

Román, povídkový cyklus atd. / Novel, Short Story Cycle, etc.

Název překladu / Title of Translation

Název originálu / Original Title

Překladatel / Translator

První vydání / First Edition

Další vydání / Next Edition

Místo vydání / Place of Publication

Vydavatel / Publisher

Rok vydání / Year of Publication

Příběhy zvířat volně žijících

Wild Animals I Have Known

Přeložil [Otakar Záhorský]

- 1. vyd. Bystřice: Karel Svoboda [1914], t. Zápotočný, Rokycany, 226 s. (13 × 18 cm), il. E. T. Seton;
- další vyd. tamtéž¹¹² 1936.

Obsah:

Poznámky:

t. = Tiskárna a místo / Printer and Location

Počet stran / Number of Pages

Formát knihy / Book Format

Edice / Series

Svazek / Volume

Ilustrátor / Illustrator

Obsah / Content

Poznámky ke knize / Notes and comments

Povídka v antologii, čítance / Short story in anthology, collection, reading book

Název antologie, sborníku, čítanky / Title of the anthology, collection, reading book

Editor / Editor

Překladatel / Translator

První vydání / First Edition

Další vydání / Next Edition

Místo vydání / Place of Publication

Vydavatel / Publisher

Rok vydání / Year of Publication

Počet stran / Number of Pages

Čítanka pro školy měšťanské

Jursa, Jan (ed.)

- [1. vyd.] Praha: Státní nakladatelství 1922. 262 s.;
- další vyd. tamtéž 1931.

Obsahuje: Bingo (A-4), s. 52–54, z *Povídky o zvířatech*; přel. J. F. Khun.

Poznámky:

Název překladu / Title of Translation

Strany / Pages

Název sbírky / Title of Collection

Překladatel povídky, úryvku / Translator of short stories and excerpts

Obsahuje / Contains

Poznámky ke knize / Notes and comments

¹¹² Shodné údaje neopakujeme / We do not repeat identical data

Ediční poznámka

Editorial note

Možná se mezi čtenáři této bibliografie najdou i tací, kteří drží podobný soupis Setonových knih v ruce poprvé a kteří budou tímto počinem nadšeni. Takovým (i ostatním) čtenářům bychom chtěli připomenout, že se nejedná o žádný průkopnický čin, ale o aktuální završení snah, které se datují mnoho desetiletí zpět. Rádi bychom zde ty hlavní snahy připomněli, byť se vždy nejednalo o výhradní soupis děl E. T. Setona, ale o širěji pojaté práce: Antonín Kleinwächter: *Skautská a jí příbuzná literatura československá a cizí* (1938); Ladislav Vodák: *Vudkrafterská bibliografie* (1947); Viktor Palivec: *Junácká bibliografie* (1970); František Kožíšek: *Česká knižní bibliografie E. T. Setona* (1990); Marcel Arbeit (ed): *Bibliografie americké literatury v českých překladech* (2000); Vladislav Raška: *E. T. Seton, bibliografie, životopisy, překlady* (2014).

Snahou oficiální bibliografie je podchytit všechny „oficiální tisky“ na dané téma. Můžeme se sice dohadovat, co to je oficiální tisk, ale doufáme, že se nám to podařilo. Nicméně v případě Setonovy české bibliografie je situace ještě složitější. Po léta a v případě knih o woodcraftu i po desetiletí zde nemohly Setonovy knihy volně vycházet nebo jejich příznivci nebyli dost ekonomicky silní, aby si mohli dovolit oficiální tisky, takže se přirozeně dostáváme k tématu tisků neoficiálních či samizdatů a otázce, co z této oblasti do oficiální bibliografie zařadit. I když jsme neměli předem stanovené jasné pravidlo, intuitivně jsme dospěli k tomu, že vlastní Setonova díla vydaná samizdatem jsme do bibliografie zařadili (pokud jsme o nich věděli), zatímco z děl Setonem inspirovaných jsme zařadili jen ta, které aspirovala oslovit širší okruh lidí než jedno (kmenové či jiné menší) společenství – samozřejmě i zde platil dovětek „pokud jsme o nich věděli“.

Snad i ta námi záměrně či nechtěně opomenutá díla někdy někdo zmapuje. My bychom k jejich počtům chtěli zmínit alespoň jednoho zástupce, ze kterého se stal taky svébytný fenomén – *Zápisník orlích per*. V roce 1972 vydal Ivan Makásek – Hiawatha první vydání *Zápisníku orlích per, přehled činů* pro svůj kmen Neskenon, který obsahuje 251 zkušek upravených pro věkovou skupinu od dvanácti let. Později dochází k různým úpravám a variacím zápisníku pro další kmény společenství Midewiwin, takže další vydání zápisníků vycházejí v letech 1976, 1982, 1983, 1985, 1986 a 1988, abychom jmenovali aspoň ty předrevoluční. Základem pro zápisníky byla Setonova kniha *Orlích per* v překladech Seiferta či Zapletala. Po pádu totality a díky možnostem nové reprografické techniky je pro kmény a oddíly relativně snadné vydávat nejen různé zápisníky a to i ve vysoké tiskové kvalitě. Např. v roce 2009 vydal kmen Shawnee *Zápisník orlích per* jako brožovanou plnobarevnou knihu tištěnou na křídovém papíře o rozsahu 180 stran.

Summary

This bibliography provides an updated listing of Ernest Thompson Seton's (1860-1946) works published as books in the Czech language to date. It does not include texts published in periodicals. Between 1909 and 2020, 86 different titles and new translations were published in Czech for a total of 123 editions. In another 78 titles, excerpts from his works appear or are in Czech books on woodcraft that he inspired.

The first part of this bibliography is a chronological list of Seton's own books in Czech, first in a list of individual editions over the years and then with full bibliographic detail, followed by a listing of his writings in anthologies and books by other authors. The second part provides an overview of the editions (collected writings) in which Seton's work was collectively published. The third part contains English titles of short stories and the fourth one index of all book titles.

The English title of the work is given under the Czech title; in the case of an anthology of short stories, a reference to the original of the individual short stories is given in the table of contents below the bibliographic record by a number in the alphabetical list of English short story titles in chapter three (A-1 to A-68). See the model structure of individual records.

Although we are not able to prove this by any comparative study, Seton's books have been translated into Czech more frequently than any other language, and that more titles have been translated into Czech, giving Czech readers the most extensive access to Seton's work of all non-English readers. Nearly all of Seton's fictional works, all major titles on woodcraft, his autobiography, and his non-fiction work *Life Histories of Northern Game Animals* have been translated and published in Czech.

This is further evidence that a small country in the middle of Europe has become a promised land for Seton's ideas and works. There is a very active and relatively large Woodcraft League. Czech boy and girl scouts claim Seton as their co-founder. The Czech basic scout handbook, *Essentials of Scouting* (1912) lists Seton ahead of Lord Robert Baden-Powell and Seton's Woodcraft is evident in Czech scouting. Seton is also appreciated by other camping and conservation organizations as well as by tramping movement. Excerpts from Seton's books and short stories have been part of school reading books (*Čítanka*) since 1912, giving new generations of children access to his work. This work is published in celebration of the 160th birthday of E. T. Seton and the 90th birthday of his most diligent Czech translator, Miloš Zapletal.

Foreword by authors

August 2020 marks 160 years since the birth of Ernest Thompson Seton (August 14, 1860 – October 23, 1946). A man of many interests, talents, and professions, he was a writer, artist, naturalist, woodsman, and educator. These activities served to fulfill his mission to deepen his own knowledge of nature and people and pass this knowledge on to others. “Because I have known the torment of thirst, I dig a well where others may drink.” That is why he founded the Woodcraft movement, that is why he became one of the founders of Scouting, that is why he gained extraordinary popularity among hikers and campers.

He was born in England, raised in Canada, and gained his fortune in the United States. He traveled extensively to promote his books and to tell stories about nature and romantic adventures of American Indian life. His ideas penetrated Central Europe mainly through his writing and translations of many of his books. By the time he visited Czechoslovakia in 1936, his “gospel” had been firmly entrenched here for years and he was greeted warmly with extraordinary attention and respect.

What did our readers find in those books that were so popular they were published again and again? Courage and inspiration to thrive in nature following the example of indigenous peoples of North America; practical ‘know-how’ for self-sufficiency and leadership; insight into animal life; a fascination with journeys into wild places; a kinship with the native North American Indians whose lands and people were oppressed by invading European settlers and then the US Army; escape from everyday life into the world of romance; a desire and motive for all-round self-improvement; moral principles and support for the behavior of “fair play”; and to follow and experienced leader and teacher of woodcraft with instructions for organizing a group of like-minded friends, regardless of their age...

We could probably mention a dozen other things, but just one more: consolation – and we will illustrate it with the little-known case of Irena „Inka“ Bernášková (1904–1942), the first Czech woman executed by the Nazis for resistance activities. In 1910, her father moved the whole family to the USA to work there. When Inka started school and learned English, she began to read E. T. Seton books. They inspired her to join the Girl Scouts of the United States (started in 1912) while Seton was the “Chief Scout” of the Boy Scouts of America. After returning to her homeland in 1921, she joined Sokol. Immediately after the German occupation of Czechoslovakia, she became involved in resistance activities: she published the illegal magazine “V BOJ” (IN FIGHT) and transferred endangered people to Slovakia. After her capture, she took all the blame on herself and did not reveal anyone else despite being cruelly tortured. She was transferred to Berlin and while waiting for her death sentence to be carried out, she was allowed to borrow books to read. Among them

was a book(s) by Seton, as she wrote in one of her last letters to her family. Why would a young woman reach for Seton’s book when she has only a few weeks, days, hours left in a violently broken life? The desire to experience once again, at least indirectly and from a distance, the world of deep forests and campfires? To be convinced that “foul play” means betrayal and, sometimes, “fair play” requires sacrifice? To absorb wisdom, for example, from Quonab of *Rolf in the Woods* about how to cope with death? We will never know, but it’s another example of how deeply Seton’s work gets under readers’ skin.

The Czech Inka, paradoxically, read Seton in her youth in the English original and at the end of her life in German. But millions of Czech readers could and can read him in their mother tongue. And here we come to another phenomenon: it may be difficult to find another country besides Czech, that has translated such an extensive body of Seton’s works, so frequently, and with so many different titles and editions. Between 1909 and 2020, 86 different titles and new translations were published in Czech for a total of 123 editions. In another 78 titles, excerpts from his works appear or are in Czech books on woodcraft that he inspired.

If we say that Seton is a literary giant in our country, we would not be exaggerating. His books have been an integral part of Czech reading books for over a century and that children, however reluctantly, have met his characters in school. As early as 1912 the Imperial Royal School Bookstore has published *A Reading Book for Czech Junior Secondary Schools* with an excerpt from Seton’s short story “Bingo”. Since then, over fifty different school reading books have been published with excerpts from Seton’s short stories and books, including ones that children read today.

E. T. Seton – Black Wolf wrote an amazing body of work. But as you flip through this book, you may realize that dozens of translators and publishers, with much enthusiasm and often selfless meticulous details, have made it possible for us to bring you, the Czech reader, this comprehensive bibliography. They all deserve our thanks; however, we will mention just one here by name because this year he also celebrates a significant milestone. On January 13, 2020, Miloš Zapletal – Zet, the most diligent post-war translator and editor of Seton’s work, celebrated his 90th birthday. Thank you!

Do you like Seton’s books, stories, and articles? After flipping through this bibliography, did you find out and feel regret that you have already read everything written in Czech? Do not despair, there is more to translate, and we hope the translators and publishers continue to be diligent so the number of Seton titles available will continue to grow so that future generations can draw from Seton’s well of wisdom.

Foreword by Julia A. Seton

I am the third generation of the Seton family to visit Czechia, and the first to visit more than once. When I arrived at Kosi Potok in 2014, my eyes filled with tears and my heart with pride when I saw how far my grandfather's influence has traveled. My eyes and heart were filled again when I reviewed this volume, evidence that his influence wasn't with just a small portion of the Czech population but most of it. Until now, I did not know about the many translators and publishers who have spent valuable time give Czech readers access to E. T. Seton's animal and Native American Indian stories, his youth development and character building programs, and his scientific descriptions of animal species. When I was given copies of books written in Czech and beautifully illustrated, my benefactors (the gift-givers) said, "We would give you the English translation, but you already have it!", and we all laughed.

I have both the transcript and audio recording from E. T. Seton's Christmas-time radio broadcast, several photos, some video footage all from my grandparents' trip to Czechoslovakia in the winter 1936. My parents visited in the summer 1996. During my first visit, I shared part of my grandmother's diary written during their 1936 trip and heard personal stories about the friendships created with my parents during their 1996 trip. I felt welcomed as part of the family and when I visited again in 2019, I officially joined the Liga lesní moudrosti family. I have a several Czech language books and a file cabinet full of photographs and correspondence between my family and Czech citizens. This bibliography, these stories, and all the friendships created along the way, together demonstrate the strong bond between the Czech people and the Seton family. As the keeper of my grandfather's legacy, I look forward to learning about more and new translations and publications for the next expanded edition of this important compilation of his books, stories, and associated works. Over the final stages of this book's development I communicated with the editors and tried to answer questions about specific stories and titles, having no comprehensive understanding of its importance or breadth. Thank you to the translators who have made E. T. Seton's work accessible to Czech readers, to the publishers who produced the books, and to the readers who, without whom there would be no need to publish those books and make this compilation. Finally, thank you to František Kožíšek and Vladislav Raška for pulling this volume together. Although I may not ever be able to read the works listed here in Czech, I'm happy that it is available. I am privileged to be part of it.

Julie A. Seton, Ph.D.

Poděkování

Acknowledgement

Děkujeme Tomáši Studenovskému – Tuwanakhovi za doplnění řady biografických údajů a informací o samizdatových vydáních, za celkové přehlednutí práce a cenné připomínky. Dále děkujeme Aleši Kapicovi – Keny Otterovi a Romanu Šantorovi – Bobovi za dohledání některých chybějících informací o překladatelích a Tomáši Mackovi – Netopýrovi za grafické zpracování této publikace. V neposlední řadě děkujeme Setonově vnučce, paní Julii A. Setonové za užitečné ediční připomínky, korekci anglických textů a napsání osobní předlohy.

Informace o autorech

Information on authors

František Kožíšek – Biminiji (*1963), lékař, vědecký pracovník v oblasti hygieny vody; člen kmenů lesní moudrosti Santeken (1982–1983), Bílý wampum (1983) a Čej-Ka-Leška (od roku 1989); spoluobnovitel Ligy lesní moudrosti v roce 1990.

Vladislav Raška – Allah (*1952), učitel, knihovník, skaut (člen 2. klubu OS), zabývá se skautskou a regionální literaturou (třeba i dílem orientalisty Aloise Musila – odtud dnes snad kontroverzní přezdívka, kterou získal na skautském táboře v roce 1969).

Ernest Thompson Seton

**Personální bibliografie neperiodických publikací
v češtině**

**Personal Bibliography of Non-periodic Publications
in Czech Translation**

Autoři / Authors

František Kožíšek a Vladislav Raška

Fotografie / Photograph

Ernest Thompson Seton

(Library of Congress, LC-DIG-ggbain-26122)

Grafická úprava a sazba / Graphic design & typesetting

Tomáš Macek

Vydavatel / Published by

Liga lesní moudrosti, z. s.

Senovážné nám. 24

Praha 1

www.ligalesnimoudrosti.cz / www.woodcraft.cz

1. vydání, 2021

© František Kožíšek and Vladislav Raška, 2021

© Liga lesní moudrosti, z. s., 2021

ISBN 978-80-907062-3-1 (pdf)

ISBN 978-80-907062-2-4 (tištěná publikace)

